

Suldal
kommune

Skattkammeret
Suldal

ÅRSmelding og Årsrekneskap 2023

Suldal kommune

Kommunedirektøren sitt framlegg, april 2024

Framsidefoto: Velferdsutvalet arrangerte tur til Junkervarden, foto av Suldal kommune
Foto elles i dokumentet: Espen Emil Søreng, Fotograf Elisabeth Bjørkhaug, og interne bilete Suldal kommune

INNHOLD

Kommunedirektøren si innleiing	4
Sysselsetjing og demografi.....	4
Sjukefravær	4
Utfordringar framover.....	4
Takk	4
Resultat.....	4
Klimautslapp og naturmangfold	4
Folketal	4
UTVIKLINGSTREKK	5
Folketal	6
Sysselsette	7
Klima	7
Naturmangfold	8
Nøkkeltal og måltal	9
ØKONOMI	11
Driftsresultat.....	12
Resultat.....	13
Fordeling renter, utbytte og eigaruttak.....	14
Fordeling skatt	14
Rammetilskot	14
Sal av konsesjonskraft.....	14
Næringsfond	15
Plassering og låneopptak	16
Investering	17
Einingane	20
Kjøp av varer og tenester	22
Innkjøp	25
POLITIKK OG ORGANISASJON	27
Politisk verksemd	28
Større saker organisasjonen har jobba med	29
Tilsyn og forvalningsrevisjon	32
Driftsprosjekt 2023.....	37
TILBAKEMELDING PÅ HANDLINGSPROGRAMMET	41
1. Å leva, bu og trivast	42
2. Attraktive Suldal.....	47
3. Grøne Suldal.....	54
4. Nyskapande arbeidsgjevar	56
UTFORDRINGAR FRAMOVER	61
Digital transformasjon og berekraftige tenester.....	62

Årsmeldinga er kommunedirektøren si tilbakemelding til dei folkevalde på budsjett og handlingsprogram lagt for føregåande år.

Resultat

Suldal kommune fekk eit netto driftsresultat på 165 mill. kr i 2023 mot 255 mill. kr i 2022. Dette tilsvarar 20,1 prosent av driftsinntektene.

Suldal kommune sel konsesjonskraft i spotmarknaden. Vårt prisområde blir påverka av energisituasjonen i Europa. Inntektene gjev Suldal moglegheiter til å gjere store investeringar for fellesskapet, setje av midlar til vanskelege tider og halde lånegraden låg.

Sal av konsesjonskraft (124,5 mill. kr) vart likt regulert budsjett. Ryfylcefondet får overført 11,7 mill. kr. av dette som er noko av Suldal kommune sitt bidrag til regional utvikling.

Meir skatt frå private og naturressursskatt (13,5 mill. kr) samt lågare rammetilskot (7,1 mill. kr) er noko av det økonomiske biletet. Overføring frå havbruksfondet (3,7 mill. kr) vart om lag lik regulert budsjett. Utbytte frå Haugaland kraft (12,6 mill. kr) samsvarar med regulert budsjett.

Klimautslepp og naturmangfold

Utsleppa gjekk opp i Suldal siste år (0,4%). Det nasjonale målet er å få ned utsleppa med 55% innan 2030. Suldal kommune har verna 26% av naturen. Det nasjonale målet er 30%.

Folketal

Det vart 74 fleire innbyggjarar i 2023. Samtidig veit vi at det er busett 92 flyktingar. Dette viser ei stor utfordring med reell nedgang i folketal utan busetjing av flyktingar.

Sysselsetjing og demografi

Arbeidsmarknaden i Suldal viser ein nedgang i sysselsette ved utgangen av 2023. 70,6% av befolkninga var sysselsett, ein nedgang frå 71,2% i 2022.

Tal heilt arbeidsledige var på 1,2% og det var cirka 10% uføre i 2023.

Den demografiske framskrivinga viser ei stor auke i talet på eldre fram mot 2030 og me veit det vil bli endå vanskelegare å rekruttera nok og rett kompetanse. God integrering, kvalifisering og mobilisering av den arbeidskrafta busette flyktningar har er ei stor og viktig utfordringar. 200 flyktningar er busette på 2 år.

Sjukefråvær

Sjukefråver i 2023 var 6,7 prosent (2022: 7,6 prosent) Dette er ein gledeleg nedgang. Resultatet nærmar seg vedtatt mål på 6,5 %.

Utfordringar framover

Digital transformasjon og berekraftige tenester vil framleis vere utfordringane våre. Me må sjå på korleis me løysjer oppgåvene også på tenestenivå i alle tenesteområde. Tida der behova for tenester er større enn tilgangen på menneskelege ressursar er her og utfordrar drifta vår. Det vil vera eit kontinuerleg fokus for kommunedirektøren i samarbeidet med dei folkevalde å sjå på tenestenivå og struktur.

Takk

Suldal kommune har medarbeidarar som kvar dag viser stor innsats for å realisere kommunen sine mål og gi gode tenester til innbyggjarar, næringsliv og besøkande. Det er mykje arbeidsglede i organisasjonen som viser seg i gode resultat. Årsmeldinga syner høg aktivitet både for å sikre dagleg drift og prioritere utviklingsarbeid.

Kommunedirektøren ønskjer å rette ei stor takk til alle leiarar, tilsette, tillitsvalde og verneombod for det gode lagarbeidet i 2023. Like eins takk til dei folkevalde for godt samarbeid.

*Karin Dokken Austvik
kommunedirektør*

An aerial photograph of a frozen landscape, likely a lake or river, showing intricate patterns of ice. The ice is a mix of light blue and white, with darker, more textured areas where it has been broken or where water is still flowing. Overlaid on the bottom half of the image are several thick, wavy lines in a reddish-pink color. These lines are irregular and organic in shape, suggesting movement or flow across the frozen surface.

UTVIKLINGSTREKK

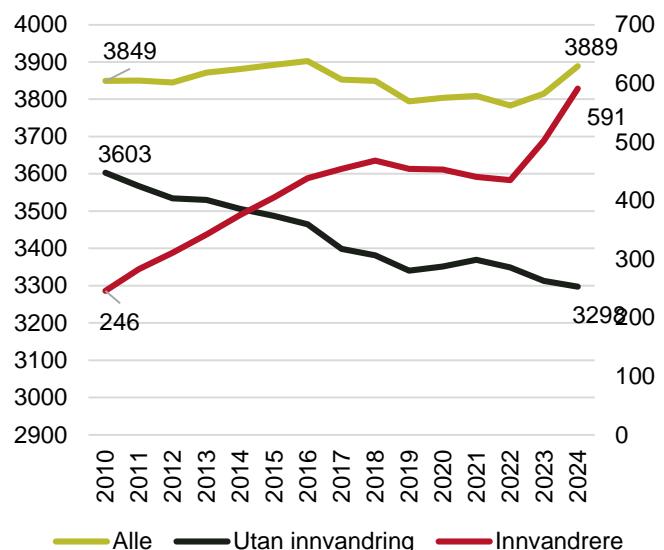
Folketal

Det blei 74 fleire innbyggjarar i Suldal i 2023. Fødselsoverskotet var på 15. Det blei født 44 barn i 2023 som er det høgaste talet sidan 2017. Det døydde få personar i 2023 mot mange i 2022.

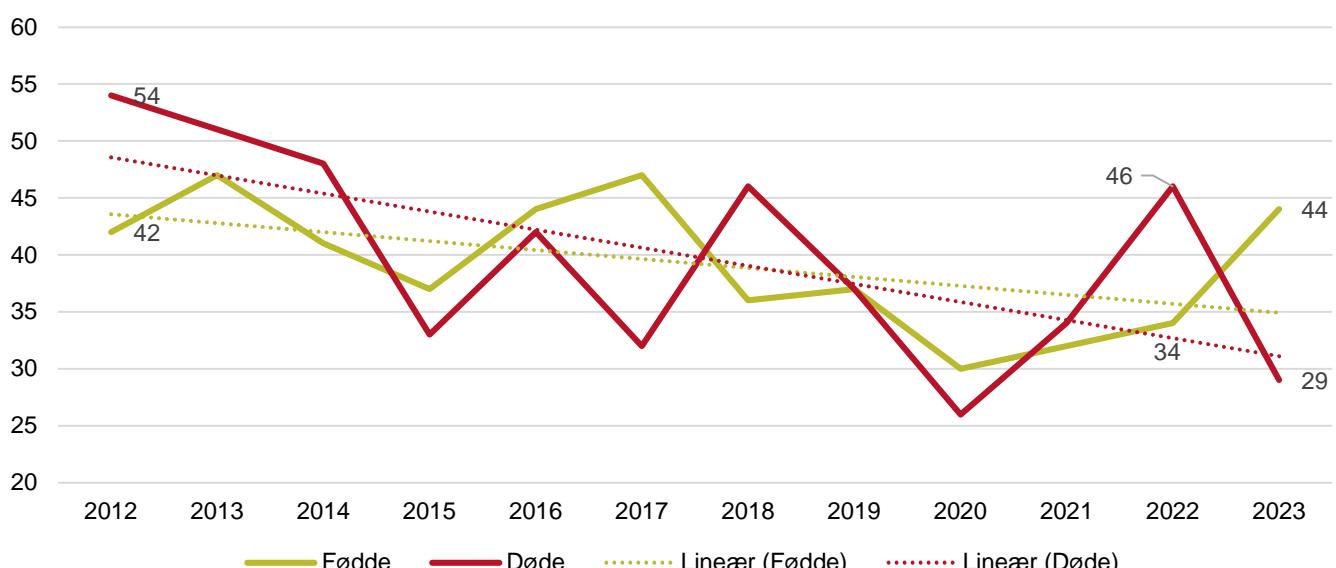
Netto innvandring var på 59 personar. Suldal kommune er avhengig av innvandring for å unngå befolkningsnedgang. Utan arbeidsinnvandring og mottak av flyktningar hadde kommunen hatt 591 færre innbyggjarar.

Det er eit mangfald av innvandrargar i Suldal med 39 ulike nasjonalitetar representert. Det har vore høg innvandring i frå Ukraina i 2022 og 2023. Det blei folkeregistrert 91 ukrainarar i Suldal i 2023. Innvandrare = arbeidsinnvandrargar og flyktningar inkludert barn fødd i Norge.

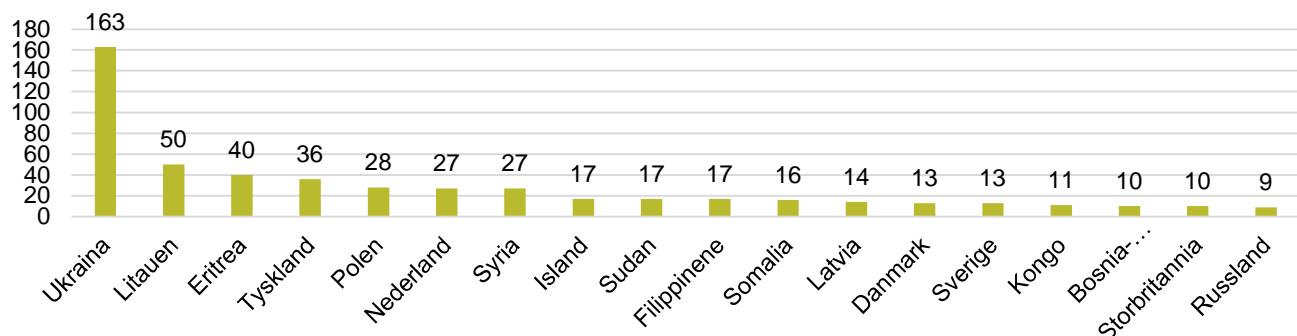
Befolking Suldal 01.01

Fødde og døde i kommunen

Innvandrargar fordelt på landbakgrunn 01.01.2024

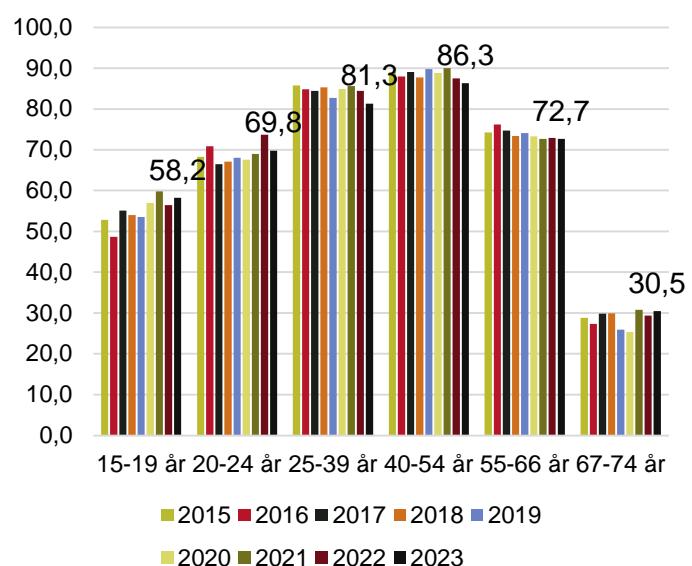
Sysselsette

I Suldal var 70,6% av befolkninga sysselsett i 2023. Ned i frå 71,2% i 2022. Det kan ha samanheng med mottak av fleire flyktingar.

Tal sysselsette i Suldal med butid 0-4 år er på 16%, men går opp til 76% i gruppa med butid 5-9 år. Tal sysselsette på landsbasis er på 68,6%. Heilt arbeidsledige var på 1,2% og det var cirka 10% uføre i 2023, tala har vore relativt stabile dei siste åra.

Tal i frå IMDI (sist oppdatert 31.12.2022) viser at innvandrarar har høg sysselsetting. Arbeidsinnvandrarar har ei sysselsetting på 83%. Flyktingar har ein sysselsettingsandel på 47%. Sysselsetting etter butid i Norge; 0-4 år 36,9%; 5 år eller meir 77,3%.

Sysselsette i %

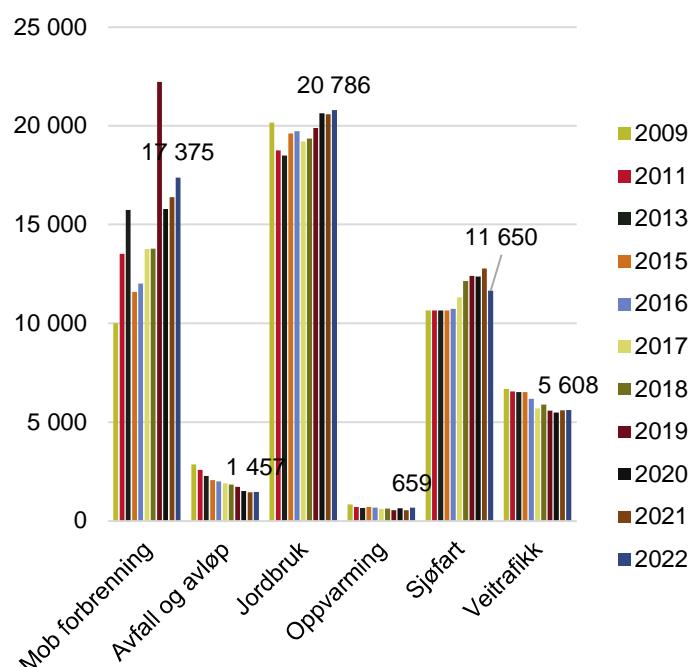

Klima

CO2-utsleppa i Suldal har stige dei siste åra; med 0,4% ved siste rapportering.

Suldal kommune har mest utslepp i frå jordbruket, mobil forbrenning og sjøfart. Det meste av utsleppa i frå mobil forbrenning og sjøfart kjem i frå bergverkindustrien. For landbruket sin del så har utslepp i frå «fordøyelsesprosess dyr» gått opp og så har «utslepp landbruksareal» gått ned. Suldal kommune må jobbe med tiltak for å få ned utsleppa i frå desse sektorane.

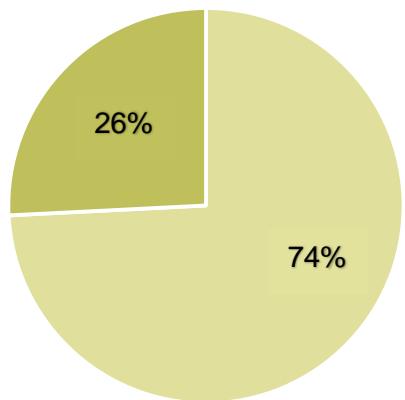
Utslepp i frå oppvarming, avfall og vegtrafikk har ein nedgåande trend. Her har ein hatt gode og effektive tiltak både nasjonalt og lokalt.

Naturmangfald

Miljødirektoratet skriv at «*Status og utvikling for inngrepsfri natur ble kartlagt på nytt i 2023. Resultatene publiseres etter planen i uke 14, april 2024*».

Skogen i Suldal tar opp meir CO₂ enn det kommunen slepp ut. Ei god skogforvaltning er eit viktig bidrag for at Noreg skal nå klimamåla. Mykje natur har vore bygd ned dei siste åra, også i Suldal. Miljødirektoratet skriv at over 4% av utsleppa kjem i frå arealbruksendringar. Det blir bygd ned 50 kvadratkilometer kvart år kor 75% er skog.

No er det mange som prøver å snu trenden; over 80 kommunar har vedtatt å bli arealnøytrale blant anna ved å «vaske» gamle planer.

I Suldal er 26% av arealet verna. FNs naturaavtale av 19. des 2022 vedtok at 30% av all natur på land skal vernes. Det er eit mål Suldal skal jobbe mot framover.

Nøkkeltal og måltal

I denne delen blir det presentert sentrale mål- og nøkkeltal for Suldal kommune.
Dersom ikkje anna er opplyst, er det KOSTRA-tal frå SSB som bli presentert.

Merknad:

* = ingen tal,
.. = færre enn 5 personar, tal ikkje oppgitt.

Nøkkeltal for økonomi og sjukefråvær kjem lengre bak i årsmeldinga.

Spesielle forhold i 2023

- Tal barnehagelærar i forhold til grunnbemannning har gått opp og ligger no over landsgjennomsnittet.
- Tal elevar som får særskilt norskopplæring går opp. Av flyktningane som kom i 2023 så var det mange barn.
- Tal elevar som får spesialundervisning går ytterlegare ned og ligger godt under landsgjennomsnittet.
- Lågare meistringsnivå på både lesing og rekning i 8. klasse samanlikna med fjoråret. Det er likevel høgt i forhold til landsgjennomsnittet.
- Fleire eldre over 80 år nyttar heimeteneste. Det har vore omlegging på Vinjarheim, ref bygging av ny sjukeheim, som gjer at tala går opp.
- Besøkstalet på Suldal bad har gått kraftig opp. 2023 var det første året med tilnærma full drift.
- Sjølvkost vatn og avlaup har gått ned. Færre tilknytingar og høgare rentenivå påverkar berekningsgrunnlaget.
- Kommunen gir mange bygge-dispensasjonar samanlikna med landet.
- Tal sosialhjelpsmottakarar og barn i familiær som mottok sosialhjelp gjekk kraftig opp. Me mottek mange flyktningar i 2022 og 2023 som måtte gå på sosialhjelp i starten fram til dei kom i gong med intro-opplæringa. Mange flyktningar er også avhengig av supplerande sosialhjelp over ein lengre periode fram til dei får seg jobb.

Nøkkeltal

Barnehage	Landet	Suldal	Suldal	Mål
	2023	2022	2023	2026
Andel barn 1-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-5 år %	94,0	91,9	89,6	
Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemannning %	41,3	32,5	42,2	50,0

Skule	Landet	Suldal	Suldal	Mål
	2023	2022	2023	2026
Elever som får særskilt norskopplæring %	5,9	6,5	8,2	
Elever som får spesialundervisning %	8,1	4,8	4,5	5,0
Elever på meistringsnivå 3-5, nasjonale prøver i lesing 8.trinn %	64,3	77,6	68,3	75,0
Elever på mestringsnivå 3-5, nasjonale prøver i regning 8.trinn %	64,9	79,3	73,3	75,0
Gjennomsnittlig grunnskolepoeng (antall)	42,2	41,5	44,2	43,0

Helse og velferd	Landet	Suldal	Suldal	Mål
	2023	2022	2023	2026
Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	328,5	479,4	463,2	
Andel brukerrettede årsverk i omsorgstj. m/helseutdanning %	77,5	88,2	86,3	
Andel innbyggere 80 år og over som bruker hjemmetjenester %	27,2	30,9	34,4	
Andel innbyggere 80 år og eldre med institusjonsopphold %	9,9	8,8	8,6	
Utgifter per oppholdsdelogn i institusjon (kr)	5274	6541	6906	

Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	13,0	18,3	17,2	
---	------	------	------	--

Kultur	Landet	Suldal	Suldal	Mål
	2023	2022	2023	2026
Besøk i folkebibliotek per innbygger (antall)	3,8	5,3	5,2	
Barn 6-15 år i kommunens kulturskole %	13,2	24,1	23,6	
Besøk per kinoforestilling (antall)	21,9	15,5	14,8	
Suldal bad (interne tal) (besøkende fra 3 år)		33040	42892	

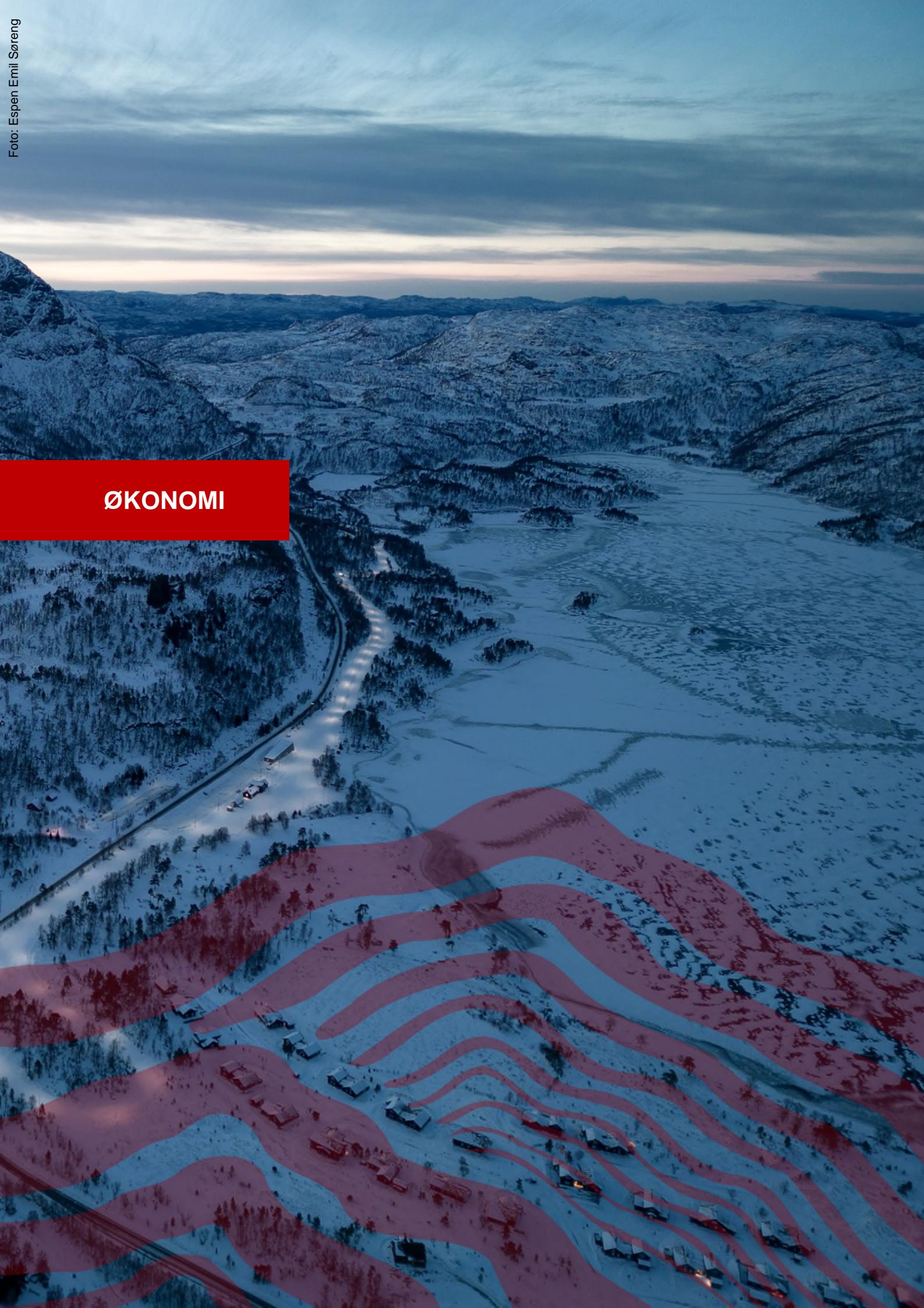
Vatn og avløp	Landet	Suldal	Suldal	Mål
	2023	2022	2023	2026
Selvkostgrad (prosent) avløp	97	69	68	
Selvkostgrad (prosent) vann	98	82	63	
E.coli: Andel med tilfredsstillende prøveresultater %	97,1	100,0	100,0	

Miljøforvalting	Landet	Suldal	Suldal	Mål
	2023	2022	2023	2026
Andel av byggesøknader i områder med restriksjoner som ble innvilget ved dispensasjon av kommunen %	49,7	63	70,8	

Plan og byggesak	Landet	Suldal	Suldal	Mål
	2023	2022	2023	2026
Gj.snittleg saksbeh.tid for byggesøknader med 12 ukers frist (dager)	38	52	56	
Gl.snittleg saksbeh.tid for byggesøknader med 3 ukers frist (dager)	19	13	19	
Andel med dispensasjon fra plan %	20,1	34,5	36,6	

Sosialteneste	Landet	Suldal	Suldal	Mål
	2023	2022	2023	2026
Sosialhjelpsmottakere (antall)		143	214	
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)		91	158	
Gjennomsnittlig stønadstid for sosialhjelpsmottakere (antall)	5,0	4	4,5	
Mottakere av introduksjonsstønad (antall)		48	87	

ØKONOMI

Driftsresultat

Suldal kommune hadde i 2023 eit netto driftsresultat på 20,1%, som i kroner gir 165,0 mill. kr. Det var budsjettet med eit netto driftsresultat på 8,6% og regulert budsjett på 16,7%.

Samla er driftsinntektene 1,8% høgare enn regulert budsjett. I kroner utgjer dette 14,3 mill. kr.

Sal av konsesjonskraft

Regulert budsjett for sal av konsesjonskraft var 124,5 mill. kr. Sal av konsesjonskraft vart lik regulert budsjett. Av regulert budsjett utgjer 1,4 mill. kr. avsetjing til sal av konsesjonskrafts fond. Regulert budsjett overføring til Ryfylkefondet 11,7 mill. kr. er same sum som er overført til Ryfylkefondet.

Skatt

Skatt private og naturressursskatt vart samla 13,5 mill. kr. høgare enn regulert budsjett. Samstundes er rammetilskotet 7,1 mill. kr. lågare enn regulert budsjett.

Overføring frå Havbruksfondet

Overføring frå Havbruksfondet var budsjettet med 3,4 mill. kr. Overføringa frå fondet vart 3,7 mill. kr.

Utbytte

Det var budsjettet med utbytte frå Haugaland kraft på 7,5 mill. kr. I 2. tertialrapport vart budsjettet auka opp med 5,1 mill. kr. Samla utbytte frå Haugaland kraft 12,607 mill. kr. Dette samsvarar med regulert budsjett.

Renteinntekter

Det er 11,9 mill. kr. meir i samla renteinntekter frå bank og plasseringar enn regulert budsjett. Auken kjem av meir bankinnskot enn kva som var lagt til grunn i budsjettet, samt god avkasting på plasseringar.

Overføring og tilskot frå andre

Overføring og tilskot frå andre er 9,6 mill. kr. høgare enn regulert budsjett. Meirinntektene her kjem frå meir refusjon legetenesta, momskompensasjon, sjuke-

og fødselspengar og meir «aktivitets-tilskot» i einingane.

Finansiering av investeringar

Det er nytta 42,5 mill. kr. i driftsmidlar og 63,0 mill. kr. frå disposisjonsfond til finansiering av investeringar i 2023. I tillegg er det nytta 34,4 mill. kr. frå konsesjonsavgiftene (28,5 mill. kr av desse frå tidlegare avsette midlar).

Fond

Netto auke disposisjonsfond i 2023 var 27,2 mill. kr. Desse fordeler seg slik:

Avsetjing til disposisjonsfond

- Sal av konsesjonskraft fond 1,5 mill. kr.
- Eigedomsskattefond 7,8 mill. kr
- Disp. fond driftsprosjekt 2,0 mill. kr.
- Premieavviksfond 28,1 mill. kr.
- Integreringstilskotsfond 12,0 mill. kr.

Bruk av disposisjonsfond

- Disposisjonsfond, netto 20,4 mill. kr.
- Overskytande midlar områda 1,5 mill. kr.
- AFP midlar 1,0 mill. kr.
- Spelemiddelfond 1,1 mill. kr
- Andre mindre bruk samla 0,2 mill. kr.

I tillegg er det avsett på disposisjonsfond investering 7,5 mill. kr.

Investeringsprosjekt

For 2023 var det budsjettet med 256,6 mill. kr. i investeringar. Regulert budsjett for 2023 syner at det skulle investera for 226,9 mill. kr. Rekneskapen syner at det vart investert for 220,1 mill. kr., 6,8 mill. kr. mindre enn regulert budsjett. Samla etterslep på investeringar i 2023 er 76,2 mill. kr.

Det vert i rekneskapssaka føreslått å avslutta 8 prosjekt. Samla midlar att i desse prosjekta 5,8 mill. kr.

Lån

Det er ikkje teke opp nytt lån til investeringar i 2023.

Resultat

Linje		2015	2019	2020	2021	2022	2023
	DRIFT:						
1	Driftsinntekter	-509 322	-573 888	-579 317	-698 853	-922 670	-820 327
2	Driftsutgifter	494 725	545 251	572 376	598 740	707 989	722 170
3	Brutto driftsresultat	-14 597	-28 638	-6 941	-100 113	-214 681	-98 157
	FINANSINNTEKTER						
4	Renteinntekter og utbytte	-16 427	-21 597	-22 386	-12 577	-28 879	-49 028
5	Mottekne avdrag på lån 1)	-5 709	-3 445				
6	Gevinst finansielle omløpsmidlar				-8 872	-2 973	-5 390
7	Sum finansinntekter	-22 136	-25 042	-22 386	-21 449	-31 852	-54 418
	FINANSUTGIFTER						
8	Renteutgifter og lånekostnader	4 300	6 359	4 737	3 119	6 723	12 912
9	Avdrag på lån	15 002	21 402	22 427	22 704	23 850	23 535
10	Sosial og næringsutlån 1)	3 796	4 139				
11	Tap finansielle midlar	5 443	1 802	7 091	972	4 586	1 426
12	Sum finansutgifter	28 541	33 702	34 255	26 795	35 159	37 873
13	Motpost avskrivningar	-31 606	-37 716	-37 822	-39 111	-44 382	-50 273
14	Netto driftsresultat	-39 798	-57 694	-32 844	-133 878	-255 756	-165 975
15	Netto driftsresultat i %	8,0	10,1	5,7	19,2	27,7	20,1

	INVESTERING:	2015	2019	2020	2021	2022	
16	Overført fra driftsrekneskapen	-19 325	-2 695	-23 341	-29 906	-35 900	-149 874
17	Bruk av lån	-25 905	-48 719	0	-52 446	0	-6 930
18	Investeringar (prosjekt)	96 653	91 583	38 230	99 874	48 961	220 340

	LØN:	2015	2019	2020	2021	2022	
19	Budsjetterte årsverk 2)	453,3	436,0	437,0	432,6	434,2	439,1

- 1) Frå og med 2020 er desse postane del av driftsinntektene og driftsutgiftene.
 2) Sjølv med auke i inntektene over tid er det særslitent auke i tal årsverk. Auke i tal årsverk i 2023 kjem av auka tal lærlingar.

Linje	i % av driftsinntekter	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Brutto driftsresultat, eks. avskriving	12,9	11,6	7,7	19,9	28,1	18,1
2	Netto finansutgifter	1,6	2,3	1,9	2,5	2,2	4,9
3	Netto gjeldsavdrag	-3,8	-3,8	-3,9	-3,2	-2,6	-2,9
4	Netto driftsresultat	10,7	10,1	5,7	19,2	27,7	20,1
5	Sekundærmidlar	0,1	-0,1	0	0	0	0,3
6	Sum frigjort av årets inntekter	10,8	10,0	5,7	19,2	2,7	20,4
7	Årets brutto investeringar	16,1	16,0	6,6	14,1	5,3	26,9

For 2023 utgjer netto driftsresultat i % av driftsinntektene (eks. avskrivingar) 20,1%. Målsetjinga for Suldal var å leggja på minimum 4,5%

Fordeling renter, utbytte og eigaruttag

Linje	(heile tusen)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Renteinntekter	5 947	7 644	5 727	4 566	13 630	33 863
2	- bank	(3 082)	(3 914)	(2 712)	(2 292)	(9 501)	(23 355)
3	- plassering	(1 642)	(2 069)	(1 581)	(1 095)	(2 168)	(7 005)
4	- utlån	(1 223)	(1 661)	(1 434)	(1 179)	(1 961)	(3 503)
5	Morarenteinntekter	12	16	28	5	43	41
6	Gevinst/Kursgevinstar	4 604	4 665	6 905	8 872	2 209	5 390
7	Utbytte/Eigaruttag	10 082	8 785	7 706	8 007	15 206	15 124
8	Haugaland Kraft	(9 000)	(7 714)	(6 789)	(6 674)	(13 447)	(12 607)
9	Sum	20 645	21 110	20 366	21 450	31 088	54 418

Finansielle omløpsmidlar lik som regulert budsjett. Det er 2,5 mill. kr. meir i utbytte enn regulert budsjett, som kjem frå plasserte midlar.

Det er 11,9 mill. kr. meir i samla renteinntekter enn regulert budsjett. Auken kjem som følgje av meir bankinnskot enn kva som var lagt til grunn samt god avkasting på plasseringar.

Fordeling skatt

Line	(heile tusen)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Skatt private	100 131	103 858	96 992	110 740	119 607	126 737
2	Naturressursskatt	53 162	53 054	51 025	50 610	52 022	52 225
3	Eigedomsskatt(br.)	103 891	113 483	136 793	143 553	130 395	162 324
4	Sum	257 184	270 395	284 810	304 903	302 023	341 286

Skatt private 11,3 mill. kr høgare enn regulert budsjett. Samstundes er naturressursskatt 2,2 mill. kr høgare enn regulert budsjett. Naturressursskatt og skatt private må sjåast i samanheng med rammetilskotet. Eigedomsskatten gjekk opp i 2023 på grunn av høge straumprisar i 2021. Eigedomsskatten for kraftverk blir bestemt ut i frå inntekter og kostnader siste 5 avgjorte rekneskapsår, men maksimalt 2,74kr/kwh av gjennomsnittleg produksjon 7 siste avgjorte rekneskapsår. Pumpekraft kjem til fråtrekk. På grunn av høg straumpris 2021-2023, så vil eigedomsskatten bli bestemt av maksgrensa dei neste åra.

Rammetilskot

Rammetilskotet er 7,1 mill. kr. lågare enn regulert budsjett. Mindre rammetilskot kjem av auken i skatt private og naturressursskatt, som samla har ein auke 13,5 mill. kr.

Sal av konsesjonskraft

Linje	(heile tusen)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Forvaltning	650	650	650	650	153	155
2	Overføring Ryfylkefondet	3 537	2 309	0	9 184	25 391	11 720
3	Sal av konsesjonskraft	-33 344	-37 391	-4 623	-92 487	-273 985	-124 520
4	Netto inntekt	-29 157	-34 432	-3 973	-82 653	-248 441	-112 645
5	Mengde	135,6	136,6	136,6	136,6	136,8	142,6
6	Pris øre	41	39	10	80,7	208	98,7
7	Avsetjing til bufferfond	13 393	3 367	0	22 650	30 000	1 420
8	Bruk av bufferfond			3 457			

*i 2020 var det ingen avtale med Ryfylkefondet. Frå 2021 syner ein spotprisen i vårt prisområde (NO2).

Næringsfond

Ulla Førre næringsfond

Ulla Førre næringsfond sitt styre har hatt 6 møte i 2023.

Ulla Førre næringsfond har faste søknadsfristar, 1. januar, 1. mai og 1. september. Det vert lagt til grunn innarbeida retningsliner for sakshandsaming og vurdering i handsaming og vedtak i fondsstyret.

Kommunestyret vedtok i desember 2023 at vedtektena for Ulla Førre næringsfond skal reviderast i 2024.

Sakene er handsama i tråd med vedtekter og innarbeidd praksis samt innhaldet i næringskapitelet i kommuneplanen.

Lån frå næringsfondet vil over tid bli tilbakebetalt og nytta til nye utlån eller bli tilført fondskapitalen, medan tilskot vil redusera fondskapitalen. Fleire lån har fått utsett frist for innbetaling av renter og avdrag. Dette påverkar økonomien i fondet.

Det er framleis auke i søknader om utsetjing/omgjering/endring av lånevilkår grunna krevjande økonomisk situasjon for verksemndene.

Linje	Fondskapital 31.12 (heile tusen)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1		27 877	28 021	28 898	25 940	20 368	25 073

Linje	Innvilga (heile tusen)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Sum
1	Lån	2 700	2 600	3 100	5 500	10 894	4 520	29 314
2	Tilskot	1 120	440	955	346	375	925	4 161
	Sum lån og tilskot	3 820	3 040	4 055	5 846	11 269	5 445	33 475
	Tal søknader							
3	Lån	2	4	5	2	6	9	
4	Tilskot	12	9	13		9	3	
5	Oppstarttilskot				7	6	13	
6	Kompetansemidlar				3	3	5	
7	Søknad utsetjing/ omgjering /endring av lånevilkår					7	8	

Suldal kommunale næringsfond

Suldal kommunale næringsfond har gitt 6 tilskot på til saman kr 395 000,- i 2023.

Fondet blei undersøkt av Rogaland Revisjon IKS i 2022. Det var Suldal kontrollutval som bestilte undersøkinga. Rogaland Revisjon IKS kommenterte at fondet hadde mangelfulle og uklare retningslinjer.

Retningslinjene er no oppdatert. No går søknadene og ettersending av dokumentasjon digitalt. Sakene blir også automatisk arkivert. Tidlegare har mykje vore manuelt med fare for feil.

Fondet skal revidera vedtektena i 2024.

Plassering og låneopptak

Aktiva fordelt på forvaltar og klasse

Forvaltar	Marknadsverdi 01.01	Marknadsverdi 31.12	Avkastning i %	Bench- mark
Bergen Capital Management				
Bankinnskot aksjer	1 022 888	550 252		
Aksjar	19 333 468	23 887 080	20,05	11,19
Bankinnskot obligasjonar	2 870 285	1 640 160		
Obligasjonar	97 438 100	103 399 500	4,72	2,58
Sum	120 664 741	129 476 992	7,65	
Sparebank 1 SR-Forvaltning				
Bankinnskot	1 109 996	908 025		
Aksjar	16 260 450	18 408 611	11,20	11,19
Sum	17 370 445	19 316 636		
Fondsforvaltning AS				
Pluss utland aksje	402 146	550 428	36,87	11,19
Pluss kort likviditet II	50 763 878	53 195 269	4,79	2,58
Sum	51 166 024	53 745 698	5,04	
Totalt	189 201 210	202 539 326	7,97	

Avkastning

Gjennomsnittleg avkastning på aksjar og obligasjonar var på 7,97 % (bank 4,54 %, aksjar 16,20 % og obligasjonar 4,74 %). Totalt om lag NOK 10,7 mill. mot eit budsjett på NOK 3 mill. Referanseindeksen hadde ei avkastning på 11,19 % for aksjar og 4,72 % for sertifikat/obligasjonar. Samla gav referanseindeksen ei avkastning på 2,87 %.

Stresstest

Ein reduksjon i aksjemarknaden på – 30%, og auke i rentenivå på 2% vil medføre ein

endring i verdien på NOK 13,0 mill. Rente-/kurs-regulering fond er pålydande NOK 13,7 mill.

Risikorammer

Det er ingen avvik mellom risikorammer og faktisk forvaltning. Av den totale portefølje er 1,5 % plassert i bank, 77,3 % i risikoklasse 2 (sertifikat/obligasjonar), og 21,2 % i risikoklasse 5 (aksjer). Grensa er 100% for risikoklasse 2 og 50% i risikoklasse 5.

Opptak av lån

Långjevar	Gjeld 01.01	Gjeld 31.12	Rente i gj.snitt i %	Ant lån
Husbanken	458 065	162 385	3,69	1
KLP	79 158 246	73 179 194	5,32	4
Kommunalbanken	171 430 370	154 202 470	5,29	13
Totalt	251 046 681	227 544 049	5,31	18

Ingen lån har rentebinding. Det er ikkje tatt opp nye lån i perioden. Differansen mellom gjennomsnittleg innskot i bank og låneopptak er positiv med NOK 262,3 mill. Ein endring på 1% i rentenivå vil auka finansresultat med NOK 2,623 mill.

Investering

Linje		2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Tal budsjetterte prosjekt	32	35	39	72	53	45

Etterslepet på prosjekt i 2023 som skal vidareførast i 2024 vert budsjettregulert i eiga sak i 2024

Dei største utbyggingsprosjekta i 2022:		Bruk i 2023 (mill.)	Bruk t.o.m. 2023 (mill.)
1	IT (ulike prosjekt)	6,4	
2	Brannsikring Jelsa kyrkje	0,9	4,0
3	Ny Suldal sjukeheim 1)	122,7	137,8
4	Sand sentrum Nord, Bekkjatorget m.v.	16,4	20,2
5	Leige for å eige bustadar, Sand	5,4	5,4
6	Bustadfelt Jelsa	14,4	17,0
7	Kjøp av bygningar Rygjatun	6,7	6,7
8	Nytt vassverk Sand	1,2	1,2
9	VA-Mosvatnet, hyttefelt Åsliane	1,6	9,8
10	Nytt vassverk Vatlandsvåg	3,4	3,4
11	Ombygging til LED lys	0,5	1,9

1)Av nytta midlar til Suldal sjukeheim har Suldal kommune motteke 31,670 mill. kr. i tilskot frå Husbanken.

Suldal sjukeheim

Tidlegare sjukeheim er riven og blir erstatta av nybygg som vert bygd etter Husbanken sine retningslinjer. Nye Suldal sjukeheim er på ca 6600 m² og har 38 bebuarrom, dagsenter, sentralvaskeri og eit storkjøkken - og skal vera ein del av det eksisterande Helsetunet.

Vedteken prosjektråme er kr. 424,4 mill. Prosjektet held oppsett framdriftsplan. Sjukeheimen skal stå ferdig våren 2025.

Sand Sentrum Nord

Byggeprosjektet Sand sentrum Nord omfattar opprusting og utbygging av areala som ligg innafor vedtatt reguleringsplan for Sand sentrum Nord. Utbygginga skal skje i tre byggetrinn.

Byggetrinn I (opparbeiding av områda ved Bekkjarorget med tilhøyrande kaiareal og trafikkareal) er fullført men er ikkje formelt overteken ved årsslutt.

Byggetrinn II som gjeld veg og parkeringsareala frå vegkrysset mot Gata og opp mot avkjørsla til kommunehuset vil bli gjennomført i 2024.

Byggetrinn III/ Rallebekkjen (utarbeiding av veg-, gang- og parkeringsareal mellom avkjørsla opp til kommunehuset og inn mot Nedre Dalane) er under planlegging.

Sandaneset bustadfelt, Jelsa

Byggestart for opparbeiding av bustadfeltet var våren 2022. Bustadfeltet inneheld til saman 23 tomter til bygging av einebustader og eit område til konsentrert utbygging av rekkehus eller liknande.

Arbeidet er i hovudsak ferdig, men det står att asfaltering som skal skje våren 2024.

Utviklinga i opptak av lån til investeringar

For 2023 var det ikkje budsjettert med nye låneopptak, utanom startlån (lån til vidare utlån i Husbanken).

Linje	År	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Lånesaldo 31.12	282 845	283 677	272 165	274 897	251 047	227 512
2	Avdrag, investeringslån	21 398	21 401	22 427	22 704	23 850	23 535
3	Renter, investeringslån	4 956	5 591	4 872	2 824	6 354	11 425

Ny vassforsyning Kjølvik/Vatlandsvåg

Etablering av ny vassforsyning/overføring frå Berakvam til høgdemagasinet på Kjølvik. Prosjektet er under utføring – vart starta opp hausten 2023 og skal ferdigstillaast i april 2024.

Nytt vassverk Sand - Hønesteg

Mattilsynet har sett krav om at Sand skal ha eit operativt reservevassverk. Etter at bygging av nytt vassverk på Hønesteg er gjennomført, vil eksisterande vassverk i Larvika på Sand bli reservevasskjelde for Sand.

Reguleringsplan for området er vedteken der sonevis klausuleringsområde med tilhøyrande føresegner er innarbeidd. Det står att nokre formelle detaljar knytt til løyper og grunnnavtalar før me kan kunngjere oppdraget. Forventa oppstart utbygging av nytt vassverk vil truleg skje hausten 2024.

Bygging av elevheim ved Rygjatun

Prosjektet gjeld bygging av ny elevheim ved Rygjatun.

Det er vedteken ei budsjetttramme på kr. 153,5 mill. for åra 2023 – 2025.

Prosjektet er påbyrja: 2 bustader og ein garasje er rivne og det er sett opp brakkerigg til elevar i byggjeperioden.

Riving av gamalt internatbygg starta medio oktober 2023, grunnarbeidet er starta opp og overlevering av ferdig bygg er planlagt i juni 2025. Prosjektet held oppsett framdriftsplan.

Lånefinansiering av årets investeringar

Anbefalt nøkkeltal (50-60%)

Linje	(heile tusen)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1	Investering i anleggsmidlar	92 371	91 583	38 230	99 874	48 961	220 340
2	Lånefinansiert	52 455	48 564	0	52 446	0	6 930
3	% lånefinansiert	56,8	53,0	0	52,5	0	3,2

Avslutta investeringsprosjekt i 2023

Linje	Prosjekt som er avslutta pr. 31.12.2023	Budsjett	Rekneskap	Avvik (R-B) Minus er underforbruk	Kommentar
1	301710 Ny veg ved Bjødnateigen	9 782,00	9782,00	0,00	Gjennomført
2	301711 Solskjerming bustader/dagtilbod/base Jelsa	300 000,00	350 336,00	50 336,00	Gjennomført
3	401518 Kjøp av bygg og eide dom frå Rygjatun Egedom AS	6 700 000,00	6 663 670,75	-36 329,25	Gjennomført
4	403901 Bustadfelt Suldalsosen, Brakåsen – Klypetjørn	5 609 511,00	12 220,00	-5 597 291,00	Gjennomført
5	501008 Bil, Suldal bad	150 000,00	150 000,00	0,00	Gjennomført
6	604510 VA-utbygging Åsliane, Mosvatnet	1 797 548,00	1 644 208,00	-153 340,00	Gjennomført 1)
7	701302 Asfaltering uteområde, Teknisk drift	500 000,00	473 756,00	-26 244,00	Gjennomført
8	704402 Nye gatelys Lølandsvegen	800 000,00	736 198,00	-63 802,00	Gjennomført

- 1) Det vert gjort ei vurdering om å ikkje byggje ut eit område i planen av omsyn til Naturmangfaldlova §10 (økosystem og samla belasting).

Foto: Suldal kommune, byggeplassen til Nye Suldal sjukeheim

Einingane

Einingane (inkludert politikk og kommunedirektøren)

	Einingar (heile tusen)	Oppr. budsj.	Reg. budsj.	Rekneskap	Avvik Reg. bud. rekneskap	Avvik Reg. bud rekneskap
		Kroner	Kroner	Kroner	Kroner	%
1	Form.sk/K-styre	6 592	6 407	6 531	-124	-1,9
2	Levekår	489	484	349	135	27,9
3	LMT	603	596	335	261	43,8
4	Kommunedirektøren	5 791	3 204	2 409	795	24,8
	RITS	4 264	4 300	4 325	-25	-0,6
5	ØKONOMI OG ORGANISASJON	117 563	90 377	82 471	7 906	8,8
6	Økonomi og organisasjon	77 382	52 156	49 115	3 041	5,8
7	Kommunekassen	16 847	18 136	15 304	2 832	15,6
8	Organisasjon og innbyggarkontakt	23 334	20 085	18 052	2 033	10,1
9	OPPVEKST	118 747	133 673	131 232	2 441	1,8
10	Overordna oppvekst	14 326	9 138	7 369	1 769	16,1
11	PPT	3 392	4 169	3 012	1 157	27,8
12	Stølane barnehage	6 353	8 607	8 591	16	0,2
13	Kjølvikstølen barnehage	3 178	4 508	4 584	-76	-1,7
14	Vinjar barnehage	9 634	12 507	12 352	155	1,2
15	Sand barnehage	11 716	14 994	14 430	565	3,8
16	Erfjord skule	8 577	10 735	10 933	-198	-1,8
17	Marvik skule	4 004	4 817	4 841	-24	-0,5
18	Sand skule	30 887	37 237	38 063	-826	-2,2
19	Vinjar skule	11 226	12 990	13 321	-331	-2,6
20	Jelsa oppvekstsenter	5 767	7 120	7 064	56	0,8
21	Nesflaten oppvekstsenter	4 350	4 129	4 144	-14	-0,3
22	Vanvik oppvekstsenter	2 843	3 174	2 985	188	5,9
23	Gullingen leirskule	953	1 044	1 039	4	0,4
24	Introsenteret i Suldal	1 541	-1 496	-1 496	0	0
25	HELSE OG VELFERD	161 649	192 046	193 405	-1 359	-0,7
26	Helse og Velferd	10 267	8 424	7 370	1 055	12,5
27	NAV	7 509	8 571	8 204	367	4,3
28	Suldal sjukeheim	39 002	54 963	55 329	-366	-0,7
29	Helse	21 311	28 277	31 925	-3 648	12,9
30	Suldal heimeteneste	50 334	52 301	51 911	390	0,8
31	Suldal bu- og aktivitetstiltak	21 637	26 421	26 859	-439	-1,7
32	Barnevern	11 589	13 089	11 807	1 282	9,8
33	Kultur- og samfunnsutvikling	108 895	138 439	145 643	-7 204	-5,2
34	Kultur- og samfunnsutvikling	7 031	7 718	7 324	395	5,1
35	Bygdeutvikling	8 861	9 519	9 069	450	4,7
36	Kultur	26 082	31 666	31 493	172	0,5
37	Teknisk drift	66 921	89 536	97 757	-8 221	-9,2
38	SAMLA SUM	524 593	569 526	566 700	2 826	0,5

Tabellen er inkl. bruk og avsetjing til fond innafor tenestene.

Einingane har fått budsjettregulert for straumutgiftene fra avsette fellesmidlar til straum.

Løn, sosiale kostnadar og kjøp av vikartenester

Det er nytta 6,9 mill. kr. mindre til løn og 5,0 mill. mindre til pensjon og arbeidsgjevaravgift. Noko av grunnen til at det er budsjettmidlar att, er att det er svært utfordrande å skaffa / rekruttera vikarar. Utfordringa med å skaffa vikar ser ein innafor barnehage, skule, reinhald, sjukeheim og heimetenesta.

Hjå Helse har det vore vakante legestillingar. Her har ein kjøpt tenester frå vikarbyrå. Det er kjøpt vikartenester for 8,0 mill. kr., der 3,7 mill. kr. av desse er dekkja med unytta lønsmidlar, 0,7 mill. kr. vart tilført i 1. tertialrapport, medan resten 3,6 mill. kr. kjem fram som negativt avvik i eininga.

Det er ein auke i tal brukarar av SFO grunna gratis kjernetid. Dette gir behov for fleire vaksne, men ikkje auke i inntektene, då dei fleste berre vel den tida det er gratis.

Pensjon

Som vedteke i budsjett 2023 er det nytta midlar frå premiefondet til dekning av pensjonspremie. Det er nytta 15,266 mill. kr. i fellesordninga og 1,734 mill. kr. i sjukepleiarordninga, samla 17,0 mill. kr. i bruk av premiefond.

Talet på dei som tek ut AFP auka frå 7 personar i 2022 til 10 personar i 2023. Talet på dei som tek ut seniorpolitiske tiltak går

ned. Dette er det teke omsyn til i budsjettet for 2024.

Mottak av flyktningar og mellombelse stillinger

Det er i 2023 kome 92 flyktningar til Suldal. Saman med dei 90 som kom i 2022 syner dette att i folketalsstatistikken. At det kjem så mange flyktningar gir også nokre utfordringar. I ein periode treng me fleire folk i arbeid for å få til busetjing, opplæring, helseoppfølging, barnehageplassar, praksisplassar m.m. Dette gjer at tal mellombelse stillinger i kommunen har auka monaleg. Samla er det om lag 15,0 mellombelse stillinger knytt til mottak av flyktningar i 2023. For å sikra finansiering av desse er det avsett på fond 12,0 mill. kr. av motteke integreringstilskotsmidlar i 2023. Desse skal dekkja stillinger som er vidareført til 2024 for å jobba med flyktningane som er komne og dei som kjem i 2024.

Mange av desse stillingane var også i bruk i 2022 då me også tok i mot 90 flyktningar. Fleire tilsette som fyller stillingane arbeida og i andre mellombelse stillinger før 2022. Dette gir utfordringar knytt til krav om fast stilling i Suldal kommune. Når tilsette har arbeida 3 år mellombels har dei etter Arbeidsmiljølova (§ 14-9) rett på fast stilling. Det vil då seie at dei får eit fast tilsettingsforhald i Suldal kommune, utan at dei søker på fast stilling i kommunen eller at det er budsjettert med den stillinga.

Foto: Suldal kommune, ein tilsett går av med pensjon

Kjøp av varer og tenester

Dei generelle kostnadane til innleige og leverandørar, materialar og tenester har gått monaleg opp i 2023.

Kjøp av tenester / vikartenester

Kjøp av legevikartenester utgjer ein stor del av meirforbruket innafor kjøp av varer og tenester. Kjøp av legevikartenester kjem av vakanse i fleire legestillingar i 2023.

To av einingane i oppvekst har nytta meir midlar til kjøp av tenester enn budsjettet. Dette gjeld både vikartenester og brukarrelaterte tenester så som «Grøn omsorg», «Inn på tunet» og Rysteg.

Kjøp av branntenester

Etablering av eige brann og redningsvesen sommaren 2023, med avtale om kjøp av forebyggande tenester og brannsjef bidrog til eit stort avvik. Samla avvik 1,87 mill. kr. over regulert budsjett. Overforbruket kjem av meir kjøp av førebyggjande tenester enn

budsjettet 0,45 mill. kr. Mindre inntekter feiing 0,13 mill. kr., og 1,3 mill. kr. som kjem av auka lønsutgifter, kjøp av nye brannklede, merking av køyretøy og klede, samt kjøp av tenester beredskap brann.

Overforbruket her kjem etter vel eit halvt år med eiga drift. Omfanget av desse utgiftene var ikkje kjende då ein la budsjett for 2024.

Brøyteutgifter

Store utgifter i november og desember som følge av mykje snø, gjer at brøyteutgiftene er 5,189 mill. kr. over regulert budsjett i 2023.

For å møta svingingane i brøyteutgifter mellom åra er det for 2024 oppretta eit brøytefond som skal nyttast til å ta svingingane. Dette kan eksempelvis gi bruk av fondet eit år med mykje snø og avsetjing til fondet eit anna år med lite snø.

Brøyting vegar og parkeringsplassar (heile tusen)	Rekneskap 2020	Rekneskap 2021	Rekneskap 2022	Rekneskap 2023
Ropeidhalvøya	105	460	451	655
Jelsa	41	233	253	438
Erfjord	207	472	335	672
Sand	327	1 007	720	1 939
Suldalsosen	955	1 007	1 432	1 746
Nesflaten	314	307	615	644
Ulladalen	970	732	1 221	1 789
Hylsfjorden	351	491	818	940
SAMLA SUM	3 270	4 709	5 845	8 821

I tillegg kjem beredskapsgodtgjersle som i 2023 utgjer 1,698 mill. kr.

Tilskotsordningar

Søskensmoderasjonar og gratis kjernetid samla for barnehage og SFO utgjer som i 2022 om lag 1,6 mill. kr. Av dette gjeld 1,0 mill. kr. SFO og 0,581 mill. kr. barnehage for 2023.

Sosialhjelp

Ved mottak av flyktninger mottek Suldal kommune integreringstilskot i 5 år. Tilskotet er høgst dei to første åra og vert så redusert dei påfølgjande åra. Det er difor særsviktig å lukkast med å få flyktninger i jobb slik at dei klarar å forsøga seg å sine sjølv. Dersom dei ikkje kjem ut i arbeid vil ein etter kvart få eit utfordring når det gjeld sosialutgifter. Slik som det er lagt opp nå vert

sosialhjelp/supplerande sosialhjelp dekt av integreringstilskotet dei 5 første åra. I økonomiplanen er det ikkje teke høgde for at ein skal ha store sosialutbetalingar ut over dei 5 åra som ein får integreringstilskot.

Det er stor auke i sosialutbetalingar i 2022 og 2023, men som tabellen under syner, er den store auken innafor sosialhjelp til flyktningar. Når flyktningane vert busett i Suldal får dei sosialhjelp til etablering, buutgifter og livsopphald før dei kjem i gong med introprogrammet. I tillegg får ein del av flyktningane supplerande sosialhjelp medan dei får introduksjonsløn. Auken i sosialhjelp er høgst i 2022 og 2023, som er dei åra som me har teke imot 90 flyktningar kvart av åra.

Sosialhjelp	2020	2021	2022	2023
Sosialhjelpstilfeller (antall)	102	85	143	214
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp	83	63	91	158
Sosialhjelpsutbetalingar: (heile tusen)				
Busette flyktningar, tal frå IMDI	6	14	90	92
Flyktningar 1), livsopphald	1 059	969	2 256	3 923
buutgifter	133	91	1 016	1 779
andre føremål	541	247	1 774	2 431
Andre 1) livsopphald	953	1 118	933	1 419
buutgifter	431	591	404	405
andre føremål	436	339	575	683

1)Som flyktning ved sosialhjelpsutbetaling, reknast dei som er innafor dei 5 åra som ein får integreringstilskot frå IMDI. Etter 5 år vert dei ein del av «Andre».

Støtteordning i høve straumtiltak

Hausten 2022 blei det innført støtteordningar i høve ulike straumtiltak. Ordninga er svært populær. Det mest populære tiltaket er varmepumpe. Det var mange som installerte solceller våren 2023, men det var mindre interesse mot slutten av året. Søknad om støtte til etterisolering og skifte av vindauge tok seg opp på hausten.

Suldal kommune blei kåra til årets solkommune i 2023. Suldal kommune produserer 630 watt solkraft per innbyggar. Dette er i verdstoppen og til stor forskjell for gjennomsnittet i Noreg som er 60 watt per innbyggar.

Til no har det blitt gitt støtte til 1601 tiltak; 1519 private tiltak og 82 næringstiltak. Av

tiltak i privat regi har 550 tiltak vore til hytter og fritidsbustad. For dei spesielt interesserte så kan me nemne at 484 av 550 hyttetiltak er gjort av hyttesuldølen (busett i anna kommune).

Søknadene kjem inn digitalt og mykje av sakshandsaminga er automatisert. Kvar søknad tek likevel sakshandsamingstid. Det har vore ein del behov for bistand til å søkja. Andre søker om ting det ikkje er teke høgde for, så det har vore behov for å konkretisera retningslinene undervegs.

Kommunedirektøren estimerer at medgått ressursbruk er 0,5-1,0 årsverk. Tiltaket er gjennomført innan gjeldande ramme.

Ordninga er tillitsbasert. I 2024 vil kommunen gjennomføra stikkprøvekontroll for å sjekka om ting er gjort slik det er søkt om.

Tiltak	Utbetalt*	Tal	Gjennomsnitt
Solcelle private	4 691 737	66	71 087
Varmepumpe privat	17 016 700	1 086	15 669
Isolering og skifte av vindauge privat	3 047 470	130	23 442
Luft til Vann privat	1 623 831	33	49 207
Reintbrennande omn privat	2 419 206	185	13 077
Andre tiltak privat	448 873	19	23 625
Sum privat	29 247 817	1 519	19 255
Solcelle næring	2 621 400	28	93 621
Varmepumpe næring	669 529	34	19 692
Isolering og skifte av vindauge næring	700 400	9	77 822
Andre tiltak næring	1 072 922	11	97 538
Sum næring	5 064 251	82	61 759
Totalsum	34 312 068	1 601	21 432

*summen vil avvike noko frå rekneskapen då sakshandsamingssystemet ikkje tar med seg endringar i ettekant av tilrådinga.

Straumstøtte til næringslivet

Suldal kommune dekker 90% av straumkostnaden over 70øre/kwh for næringslivet. Søknadene kjem inn digitalt. Straumprisen var vesentleg lågare i 2023 enn i 2022. I 3. kvartal 2023 var straumprisen under 70øre/kwh.

Utbetalt kr	1kv	2kv	3kv	4kv	Totalt
2022	1 256 921	1 289 307	3 225 931	1 772 472	7 544 631
2023	912 373	180 063	0	361 383	1 453 819
Søknader innvilga	1kv	2kv	3kv	4kv	
2022	56	62	72	69	
2023	50	34	0	61	

Innkjøp

Under finn ein oversikt over større kjøp. Bank, forsikring, straum og kjøp i frå kommunar og IKS er haldne utanfor.

Leverandør	Beløp	Antall	Kva (hovudkjøp)
CONSTO ROGALAND AS	148 672 026	205	Entreprenør sjukeheimen og Rygjatun
BRØDRENE SELVIK AS	14 850 332	41	Entreprenør Sandaneset, Jelsa
UNDHEIM MASKIN AS	14 750 000	32	Entreprenør Bekkjarøtget
ODEL OG EIE AS (KV Bygg Prosjekt)	8 713 842	4 + 1	Leilegheiter Eide + Stølane
OMEGA AREAL AS	8 322 357	261	Prosjektering
DUSTIN NORWAY AS	6 070 990	176	Pc med meir
KLUNGTVET SVEIN AS	5 857 044	109	Slam, brøyting mm
TRÆGÅRDEN MASKINSTASJON AS	5 083 994	35	Brøyting
FISKÅ MASKIN AS	4 029 169	6	Kjølvik sjøleidning
RYFYLKE ELEKTRO AS	3 422 389	286	Elektrikar
CARELINK NORDEN	3 346 588	25	Helse
KJOSAVIK EMBALLASJE VEST	3 085 854	896	Kontor og med mat
NORDLYS VIKAR AS	2 743 500	19	Helse
KOLUMBUS AS	2 714 716	41	Transportjenester
NCC INDUSTRY AS	2 691 597	4	Asfalt
KONSTALI HELSENOR AS	1 914 742	16	Helse
ARVAL AS	1 764 643	148	Leasing bil
OPTIMERA AS	1 757 322	579	Diverse bygg
RYSTEG AS	1 743 744	135	Jobbmuligheter
BG SULDAL AS	1 588 833	6	Entreprenør Gulling
NORICOM SPRÄKTJENESTER AS	1 519 893	147	Språktenester
HAMSTAD A/S	1 464 763	54	Ventilasjon og klimatekniske
CRAMO AS	1 430 105	15	Brakker Rygjatun
IVAR NÆRING AS	1 368 094	425	Renovasjon
J-A-M INVEST AS	1 152 000	13	Medical practice
KV BYGG SULDAL AS	1 057 299	35	Byggearbeid og teknisk

POLITIKK OG ORGANISASJON

Foto: Fotograf Elisabeth Bjørkhaug

Politisk verksemد

Det politiske året 2023 har vore prega av kommunestyreval. 02. oktober vart nytt kommunestyre konstituert etter kommunestyrevalet 11. September. Suldal kommune har tradisjonelt hatt høg valdeltaking ved kommune- og fylkestingsval, og utmerka seg også dette valet med ei

Lokaldemokratiprosjekt

Suldal vart i 2022 valt ut som føregangskommune på lokaldemokrati saman med 6 andre norske kommunar. Prosjektgruppa har arbeidd for å forbetra nærdemokratiet i Suldal gjennom tre område:

- Styrke grendeutvalsordninga
- Styrke den digitale kontakten med innbyggjarane
- Styrke den fysiske kontakten med Innbyggjarane

I løpet av 2023 var prosjektgruppa ute i alle sju grendeutvala. På bakgrunn av arbeidet er det gjort fleire endringar for grendeutvala,

valdeltaking på 76.4 %, som var 20. høgast av Noregs 356 kommunar. Det tyder på at lokaldemokratiet i Suldal er robust og at det er stort lokaldemokratisk engasjement. Dette gir kommunestyret ei god legitimitet inn i sine verv.

Blant anna er det gjort store grep for betre informasjonsflyt, og det er eit politisk medlem frå kommunestyret med i alle grendeutval frå 2024.

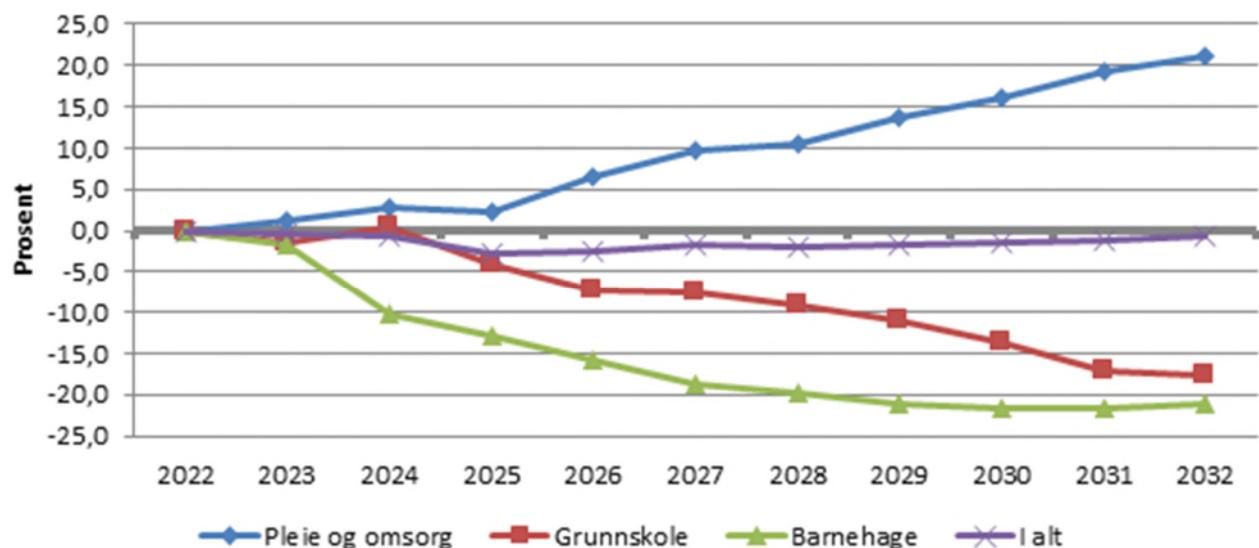
For å styrke digital og fysisk medverknad har Suldal kommune innført strøyming av hovudutval - og formannskapsmøte. Det er teke i bruk infoskjermer i alle gredner og det er brukt medverknadsforma Gjestebod til den politiske saka Framtidas oppvekst, med slagordet "meininga di for ein pizza". Prosjektet skal avsluttast i 2024 med ein nasjonal konferanse for alle landets kommunar, og kommunaldepartementet skal utarbeida ei inspirasjonsborsyre med tiltaka som dei sju kommunane har prøvd ut.

Foto: Suldal kommune. På tur med lokaldemokratiprosjektet, og sommaravslutning for politikarane, ved Jelsa hotell

Større saker organisasjonen har jobba med

Krysspunkt 2025

Endra utgiftsbehov demografi – Suldal kommune 2022-2032 (målt ved innngangen til det enkelte år)

I framskrive rammetilskot basert på endring i utgiftsbehov ser ein at ein ikkje vil få nokon auke i rammetilskot frå staten, heller ein liten nedgang dei første åra. Framskrivne data syner at ein vil få lågare rammetilskot for barn i barnehage- og grunnskulealder og meir knytt til dei som er 67 år og eldre. Dette krev at ein flyttar ressursar frå oppvekst til omsorg i tida som kjem.

Med bakgrunn i dette vart det i starten av 2022 sett saman ei arbeidsgruppe som skulle sjå på korleis kommunen skulle rusta seg for dei framskrivne demografiske endringane som syner at det vil bli færre barn i barnehage- og grunnskulealder og fleire eldre frå og med 2025. Gruppa har arbeidd fram grunnlagsdata til hjelp i dette arbeidet:

- Tilsette i oppvekst som har helsefagleg kompetanse
- Tilsette mellom 62 og 67 år i oppvekst og kva type stillingar desse har
- Tilsette mellom 62 og 67 år i omsorg og kva type stillingar desse har
- Befolkningsframskriving med tal born i barnehagealder, grunnskulealder, eldre i gruppa 67-79 år, 80-89 år og over 90 år.
- Tal fødslar historisk og framskrivne tal
- Historiske tal knytt til tal barnehageplassar dei tre siste åra
- Tal elevar i barneskule i inneverande økonomiplanperiode
- Tal elevar i ungdomsskule i inneverande økonomiplanperiode
- «Routine for ned bemanning»

Framtidas oppvekst

Parallelt med dette blei det arbeid med sak om Framtidas oppvekst. Her har ein hatt ein god og open prosess med brei involvering frå elevar, føresette og tilsette. I saka var det lagt vekt på å sikra ein berekraftig barnehage og skulestruktur og eit godt fagleg og sosialt barnehage og skolemiljø. Det vart peikt på utfordringar med dagens barnehage og skulestruktur og drøfta måtar å møta desse utfordringar på.

Vedtaket i saka kom i desember 2023 og punkta nedanfor påverkar det vidare arbeidet med krysspunkt 2025:

- Vanvik oppvekstsenter avd. skule vert avvikla frå 1. august 2024. Suldal kommune kjøper skuleplassar i Sauda kommune.
- Ungdomstrinnet (8.-10. trinn) på Nesflaten oppvekstsenter vert flytta til Sand skule frå og med august 2024 med prøvetid fram til hausten 2026.
- Suldal kommune skal frå og med 2027 ikkje ha udelte skular
- Alle skular skal frå og med 2026 ha minst 60% pedagogdekning.
- Dersom enkelte skular over tid ikkje når måla med tanke på elevtal og kvalifisert arbeidskraft, skal kommunedirektøren koma tilbake til kommunestyret med ei sak om korleis ein kan leggja om drifta for å sikra dette.
- Vanvik oppvekstsenter avd. barnehage og SFO blir ei avdeling under Kjølvikstølen barnehage som ei varig ordning. Frå og med barnehageåret 2025 vert barnehagen avvikla. Det vert sett eit minstetal på 6 barnehageplassar for å starta opp barnehagetilbodet igjen.
- Nesflaten oppvekstsenter avd. barnehage vert ei avdeling under Vinjar barnehage frå og med 1. august 2025. Dette vert ei prøveordning i 2 år. Det vert sett eit minstetal på 6 barnehageplassar for at avdelinga skal vera i drift.
- Kommunedirektøren legg fram ein barnehage og skulebruksplan innan 2026 om ny barnehage og skulestruktur, kor ny ungdomsskule på Sand og oppvekstsenter på Kjølvikstølen vart ein del av planen.

Framtidas offentlege tenester

Framtidas offentlege tenester vil skje med færre hender. Både lokalt og nasjonalt vil det bli større konkurranse om kompetanse, og dette vil utfordra tenestekvaliteten for innbyggjarane.

Kompetanse hos tilsette er grunnleggjande for kvaliteten i tenestene våre.

Leiarrolla

Å vera leiar, er ei spennande og krevjande rolle. Oppgåvene er mange, og rolla er i utvikling både lokalt og nasjonalt. Leiarane har delegert mynde innanfor økonomi, personal og fagutvikling. Dei har stor grad av fridom til å løyse oppgåvene innan fastsette mål og rammer. Dei siste åra har det vore stor utskifting av leiarar, særleg innan oppvekst, og arbeidet med å rekruttera har vore omfattande og ressurskrevjande.

Krav til kompetanse

I barnehage og skule er det krav til kompetanse for tilsetjing og undervisning. Det er ikkje nok tilsette lærarar i oppvekst for å oppfylla kompetansekrava. Det gjer at tilsette med annan kompetanse vert tilsett mellombels i stillingar som lærar. Dette er i stor grad fagarbeidrar med fagbrev i barne- og ungdomsarbeidarlaget. I saka om Framtidas oppvekst vart det gjort greie for måtar å organisera barnehagane og skulane slik at ein i større grad får oppfylt krava om kompetanse.

Behov for 30 nye årsverk i omsorg

Innan 2030 vil omsorg i Suldal trenge om lag 30 nye årsverk dersom dei demografiske framskrivingane blir ein realitet. Helse og velferd har difor starta arbeid med å sjå på korleis arbeidsoppgåvene blir utført. Her må ein tenke arbeidsflyt ved å nytte rett kompetanse på rett plass. Det er utfordrande å få rekruttert nok fagkompetanse og difor må den kompetansen kommunen har nyttast rett. Dette arbeidet har føregått i lag med tilsette og tillitsvalde og oppdraget har vore å sjå på ny organisering i tenesta. Arbeidet vil forsetje i 2024.

Færre hender

Realiteten med færre hender er ei stor utfordring i drifta. Sjukefråvær og permisjonar kombinert med få eller ingen vikarar gjer kvardagen meir krevjande. Leiarar kjenner på krysspresset med å organisera og tilpassa

kvardagen til beste for brukarane, barn og unge samtidig som dei skal ta i vare tilsette, sjølv vera vikar, gjera administrative oppgåver og sørgra for kvalitet i tråd med gjeldande lov og planverk.

Tilsette under utdanning

I organisasjonen er det nå fleire som tek utdanningsar som det er stort behov for slik som, barnehagelærarar, grunnskulelærarar, vernepleiar og sjukepleiar. Dei som tek desse utdanningane har fått støtteordninga frå Suldal kommune og eks Utdanningsdirektoratet

Intervall legar

Suldal har over fleire år hatt 3 legestillingar vakante og har måtte nytta dyre vikarbyrå for å dekkje tenesta. I godt samarbeid med Legeforeininga vart ein samde om å tenkje nytt. Utlysing av intervall legar i 2023 ført til over 20 søkerar til stillingane, 4 vart tilsette. Legane har 2 veker oppmøte i Suldal med utvida arbeidstid. I dei 4 vekene dei er borte frå Suldal utfører dei fastlege oppgåver knytt til sine pasientar. Det har vore ei tydeleg forventning frå arbeidsgivar om auke i pasientlister som aukar tilgangen på lege for innbyggjarane.

LEAN

Suldal kommune er ein LEAN-kommune, noko som påverkar alle nivå av drifta gjennom forbetingar og endra arbeidsmetodar. Dette forbettingsarbeidet har som mål å skapa enda betre tenester for brukarane. Arbeidet påverkar òg arbeidsmiljøet i kommunen ved at tilsette får meir flyt i arbeidsoppgåvene sine og ein betre arbeidskvartdag. I 2023 er det 2 puljer som har gjennomført LEAN-skulen. 3.pulje gjennomfører no LEAN-skulen første halvår, medan 4.pulje gjennomfører siste halvår 2024.

LEAN-skulen går over 6 fysiske kursdagar, med digital oppfølging av kurshaldar mellom samlingane. Etter LEAN-skulen vert einingane følgt opp av Lean-forum som lokal ressurs, LEAN-forum skal vera tilgjengelege som ressurs for dei tilsette og gi rettleiing og støtte i samband med implementeringa av Lean-prinsippa. Med dette er det meint at LEAN-forum skal svara på spørsmål, gi råd om metodar og verktøy, og å hjelpe til med å løysa eventuelle utfordringar som oppstår undervegs.

Foto: Suldal kommune. Suldal heimetenester og Helse i LEAN-arbeid

Tilsyn og forvaltningsrevisjon

Tilsyn	Forvaltningsrevisjon	Status 2023
Økonomi og Organisasjon		
Arbeidstilsynet		Løns- og arbeidsvilkår i bygge- og anleggskontraktar. 4 pålegg som er sendt svar på - ikke lukka enno.
Arkivverket		Tilsynet hadde fokus på arkivorganisering og elektronisk arkivdanning, mellom anna arkivplan, journalføring og fagsystem. 7 avvik. Alle avvika er ikke lukka enno
Oppvekst	Førebygging og tidleg innsats i Suldal kommune	Innsamling av data
Tilsyn frå Statsforvaltaren på skulemiljø og internkontroll		Avvik lukka
Helse og Velferd		
Suldal heimetenester har hatt tilsyn i regi av Haugaland- brann og redning.	Det vart avdekkta små bygg-tekniske avvik	Avviket er ikke lukka enno
Helse har hatt eit tilsyn av Statsforvaltar i Rogaland	Pasientsak	Avviket er ikke lukka enno
Kultur- og samfunnsutvikling		
Medietilsynet på kino		Korleis blir aldersgrensene handheva - lukka
Mattilsynet		Kiosk og kjøkken Suldal bad – lukka
		VA-avdelinga, råvasskjelde og inntak - lukka
		Skriftlege rutinar oppdatering av ROS - lukka
Haugaland Brann og redning		Direktevarsling og manglende branndokumentasjon på gamle bygg – ikke lukka

Foto: Suldal kommune. Sand skule presenterer sitt LEAN-arbeid, gode utviklingssamtalar

Nye tverrfaglege samarbeid

- Nav er med i «Alle skal med» prosjektet via Statsforvaltar i Rogaland.
- Strukturerte tverrfaglege oppfølgingsteam vart avslutta som pilot desember 2023 og piloten har ført til nye «samarbeidsforsa», både interne og regionalt.
- Samarbeid bibliotek og helsestasjon om Lesekalenderen, støtta av Sparebanken Vest.
- Det er underteikna ny kontrakt med Statsforvaltaren i Agder som gjer at kommunen fortset som sekretariat for Villreinnemnda for Setesdalsområdet
- Kjøp av tenester forebyggande brann og redning frå Haugaland Brann og redning, ogbrannmeister frå Sauda Brann og redning.

Likestilling, diskriminering, heiltid og deltid

- Suldal kommune skal ha reell likestilling når det gjeld lik løn for arbeid av lik funksjon, kompetanse og utdanning. Heile stillinga er ein føresetnad for dette.
- Kommunestyret har i 2020 vedteke heiltidserklæring som organisasjonen arbeider etter.

Talet på heile stillingar har auka frå 2019 kor det var 29 % heiltidsstillingar til 49 % i 2023.

For tilsette som går i turnus er det 27 % som har heiltid. Kommunedirektøren forventar å sjå ei auke i talet som følgja av årsturnus i Helse og velferd.

- I Suldal kommune er det ein gjennomsnittleg stillingsstorleik på 80 %.
- Strategisk leiargruppe er sett saman av kommunedirektør og 4 kommunalsjefar der 3 er kvinner og 2 er menn.
- Det er 23 einingar. Av einingsleiarar finn me 6 menn og 17 kvinner. Fleirtalet av kvinner i leiinga speglar talet på kvinner i organisasjonen.
- Tabellen under viser skilnad på løn mellom kvinner og menn i Suldal kommune dei 3 siste åra. Det har vore ei forbetring sidan 2021. Gjennomsnittet for landet ligg på 95,0% i grunnløn. Suldal ligg om lag likt med landsgjennomsnittet for kommunal forvaltning når det lønsskilnad mellom menn og kvinner. Når ein justerer for stillingskode og gruppe ser ein at talet aukar til 99,2% og 98,2%, samtidig er målet at dette talet skal liggja på 100 %. Tala er relativt stabile i Suldal kommune.

Kvinner si løn i prosent av menn si løn*

Justert for	År 2021		År 2022		År 2023	
	Månadsløn	Grunnløn	Månadsløn	Grunnløn	Månadsløn	Grunnløn
Ujustert	90,7	91,1	94,5	92,6	95,2	93,9
Alder	90,7	91,1	94,5	92,6	95,2	93,9
Stillingsgruppe	96,3	98,1	99,5	98,3	99,8	99,2
Stillingskode	95,4	98,0	99,1	99,0	99,0	98,8
Utdanning	93,4	96,2	100,1	99,9	96,2	96,5

*PAI-statistikk 2023. Tala viser kva kvinner tener av menn si løn, gitt av det er like mange årsverk med menn og kvinner. Best mål på kjønnsforskjeller i løn er tala som er justert for stillingsgruppe og stillingskode, sidan dei held utanfor forskjell som skuldast ulike yrkesval.

Arbeidsmiljø

Suldal kommune arbeider for å sikre godt arbeidsmiljø gjennom fleire tiltak:

- Arbeidsmiljøutvalet (AMU) har evaluert arbeidet sitt og gjer nokre endringar. Evalueringa har blant anna inkludert ein gjennomgang og prioritering av kva føremålet og mandatet til AMU er i Suldal kommune.
- AMU er velferdsutval i kommunen. Åleg vert det laga eigen plan med ulike aktivitetar som tilsette kan vera med på.
- Suldal nyttar medarbeidarundersøkinga 10-faktor jamleg for å kartlegga og arbeida med arbeidsmiljø.
- I samband med innføring av Suldal kommune som LEAN-kommune har kommunedirektøren implementert ei «Kollegalov». Målet med dette prosjektet er å bygga felles organisasjonskultur som aukar arbeidsglede og trivsel i einingane.
- Rapportering og oppfølging av uønska hendingar og avvik er del av internkontrollsystemet.
- Sjukefråværsstatistikk, førebygging og oppfølging av sjukefråvær vert jamleg rapportert til ADMU og AMU.

- Det er eigne rutinar for handtering av alvorlege konfliktar, mobbing og trakkassering.
- Alle tilsette som har over 60 % stilling skal ha tilbod om årleg medarbeidarsamtale.

Etisk standard

Suldal kommune skal ha høg etisk standard. For å sikre dette har kommunen fleire tiltak:

- Det skal vera enkelt å varsle om kritikkverdige forhold. Varslingsplakat og informasjon om varsling ligg lett tilgjengeleg på intranett og i internkontrollsystemet.
- Suldal kommune har etiske retningsliner for både tilsette og folkevalde.
- I opplæringa av folkevalde blir det teke opp tema som rolleforståing og habilitet.
- I 2023 har det vore eit auka fokus på å nytta FN sine berekraftsmål som ei rettesnor for leiarar i kommunen.

Foto: Suldal kommune. Organisasjon og innbyggarkontakt jobbar med arbeidsmiljø og nytt mandat.

Sjukefråvær

Sjukefråværet gjekk ned i 2023 i høve til tidlegare år. Dette er eit resultat av målretta arbeid som inkluderer:

- Sjukefråværsprosjekt i samarbeid med NAV arbeidslivssenter på 2 eininger.
- Styrking av IA-utvalet til kommunen. IA-utvalet har faste møtepunkt og aukar samarbeidet med NAV arbeidslivssenter.
- Bruk av BHT, både systematisk og individuelle tiltak. Kommunen gjekk

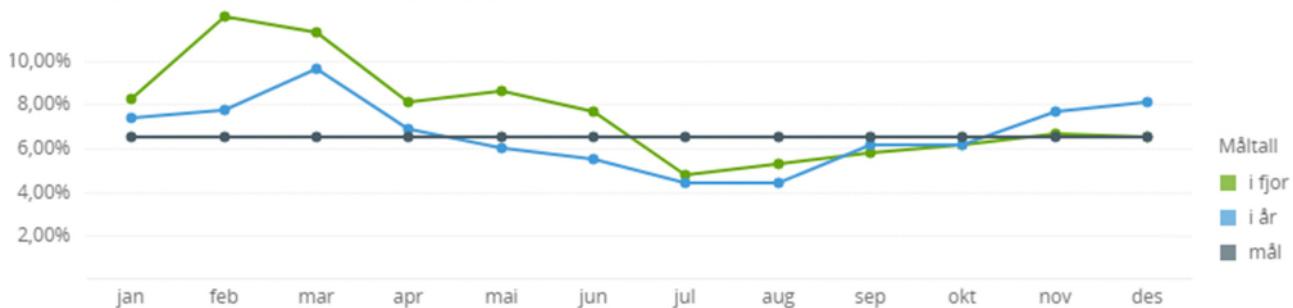
inn i avtale med ny BTH. Ny leverandør er Falck bedriftshelseteneste.

- Eigne retningsliner for førebygging og oppfølging av sjukefråvær.
- Suldal kommune har retningsliner for seniortiltak som blant anna har som mål å redusere sjukefråvær. Det er planlagt å oppdatera retningslinene med andre livsfasetiltak.
- HR gir leiarstøtte i sjukefråværssaker og deltek på dialogmøte 2.

Totalt

Sjukefråværet totalt var på 6,7% i 2023 mot 7,6% i 2022. Målet er å kome under 6,5%.

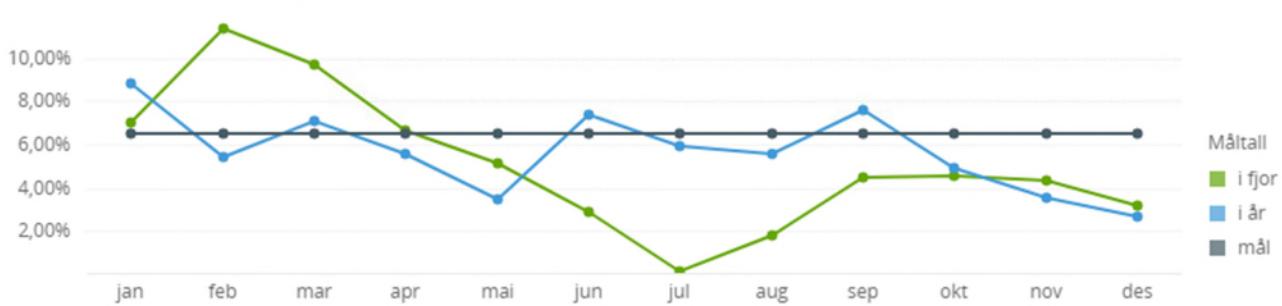
I år og i fjor - Inkluderer sykemeldinger og egenmeldinger

Administrasjonen

Sjukefråværet i administrasjonen var på 5,6% i 2023 mot 5,2% i 2022.

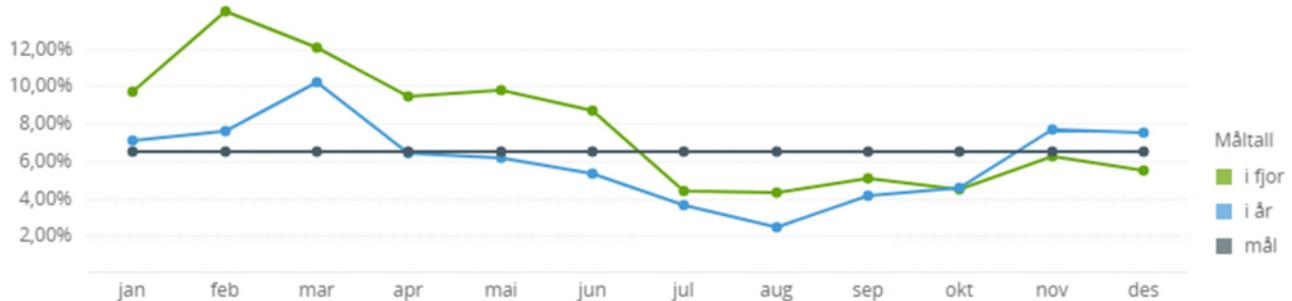
I år og i fjor - Inkluderer sykemeldinger og egenmeldinger

Oppvekst

Sjukefråværet i oppvekst var på 6,1% i 2023 mot 7,8% i 2022.

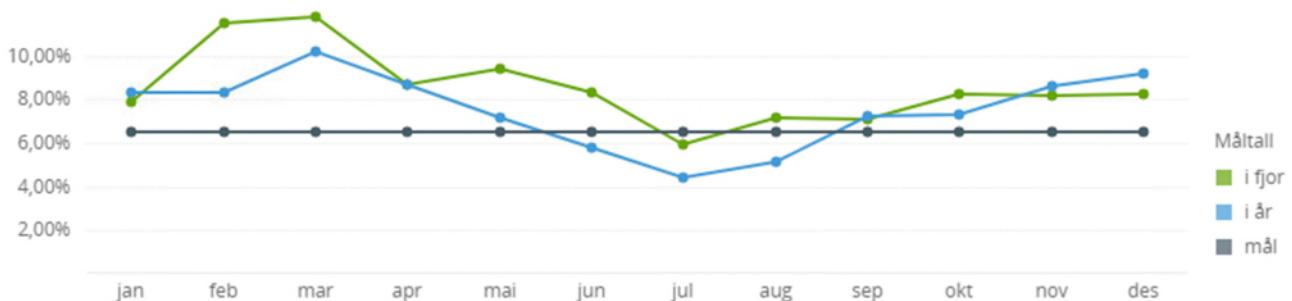
I år og i fjor - Inkluderer sykemeldinger og egenmeldinger

Helse og velferd

Sjukefråværet i helse og velferd var på 7,5% i 2023 mot 8,5% i 2022.

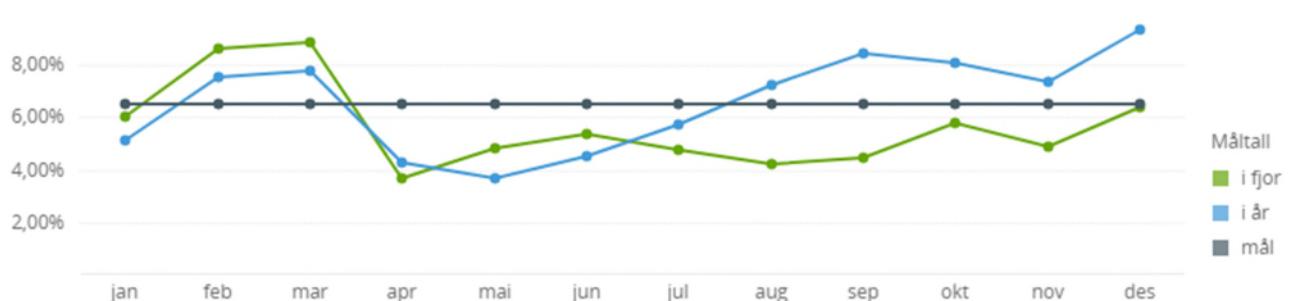
I år og i fjor - Inkluderer sykemeldinger og egenmeldinger

Kultur og samfunn

Sjukefråværet i kultur og samfunn var på 6,5% i 2023 mot 5,6% i 2022.

I år og i fjor - Inkluderer sykemeldinger og egenmeldinger

Driftsprosjekt 2023

Namn på prosjekt	Kort omtale av prosjektet	Kven deltek Einingar, Staten, Fylkeskommune Andre	Tidsrom for prosjektet	Prosjektmidlar Kommunale Eksterne
ØKONOMI OG ORGANISASJON				
Kommunestyre- og fylkestingsval	Val, inkludert førehandsstemming og valting	Valdirektoratet, valstyret, røystestyre, IT	Juni - Sept	Gjennomført
Lokaldemokratiet i foregangskommunar	Føregangskommune på lokaldemokrati. Prosjektet er starta opp, frå august med prosjektstilling 20%. Ikke prosjektstilling frå og med 2023.	Kommunar: Suldal, Lørenskog, Bergen, Vadsø, Gjøvik, Sunnfjord, Bodø.	2022-2024	Pågår
Digital kompetanse	Tilby digital opplæring til innbyggjarar utan tilstrekkeleg kompetanse til å klare ein digital kvardag	Ulike einingar	dd – 2024	Pågår
Ryfylkemodellen distriktsvennleg sjukepleieutdanning i Ryfylke	Forsøk der ein prøver ut fleksibel og distriktsvennleg bachelor-utdanning innan sjukepleie.	Kommunane Suldal, Sauda, Strand og Hjelmeland. UiS. Ryfylke IKS.	2022-2025	Pågår
OPPVEKST				
Oppsetting av grindbygg på skuleområdet	Er med i kommunen sitt Handlingsprogram	Sand sanitetsforeining Folkehelse-midlar	I løpet av 2021	Gjennomført
Læringsmiljø	Læringsmiljø fådelte skular arbeidrar med motivasjon, lærelyst og medverknad.	Marvik, Jelsa og Nesflaten Samarbeid med HVL	Aug 2021-juni 2023	Gjennomført
Kompetanse for kvalitet	Vidareutdanning for lærarar i grunnskulen.	Staten		Pågår
Kompetanseløftet	Kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderande praksis	Andre kommunar HVL	2021-24	Pågår
Rekrutteringstiltak Utd. barnehage- lærar	3 fagarbeidrarar tar barnehagelærarutdanning etter ny pedagognorm	Kommunen og HVL	2023-2026 Ferdig vår 2026	Pågår
LOS prosjektet	Støtte og oppfølging - og losfunksjon for ungdom Eigenfinansiering tilsvarande tilskotet		Sept 2021-2024	Pågår
HELSE OG VELFERD				
Partnarskap Folkehelse	Hensikta med partnarskapet er å samordna folkehelsearbeidet i	Suldal kommune Rogaland fylkeskommune		Pågår

	Rogaland og bidra til å nå hovudmåla om å fremja god helse og utjamna sosiale helseforskellar			
Oppfølgings-team	Pilotprosjekt for implementering av Oppfølgingsteam for personar med store og samansette behov.	I regi av Helsedirekto-ratet	2018-2021 og forlenga 2021-2023	Gjennomført
ALIS Vest	Støtte til allmennlege i spesialisering.	Administert av Bergen kommune, Midlar frå Statsforvaltar.	2020-2025	Pågår
Styrking av helse- og skulehelse-tenesta	Auke i bemanning for å kunne sikra tilgang og betra kvaliteten på tenestene	Helsedirektoratet	2021- 2023	Gjennomført
Kommunalt rusarbeid	Styrking av førebyggjande arbeid for barn og unge. Målet er å hjelpe sårbare barn og unge så tidleg at ein førebyggjer framtidige rusutfordringar	Statsforvataren i Rogaland	2021-2024	Pågår
Det handlar om meg – del 2	Utvikle ei brukarundersøking med visuell og auditiv støtte	Sauda kommune Vindafjord kommune Tysvær kommune ISpe/Helse Fonna	2021-2023	Gjennomført i dei andre kommunane, Suldal valde å gå ut av prosjektet gå gevinsten vart for liten.
Styrking av legevakt i distrikta	Rekruttering og styring	Helsedirektoratet har gitt tilsegn	2022 2023	Gjennomført
Styrking av psykisk helse	Auke av tenestetilbodet under pandemien	Helsedirektoratet	2022	Gjennomført
KULTUR- OG SAMFUNNSUTVIKLING				
Ryfylke vassområde	Forvalting av vassressursane i Ryfylke	Ryfylke-kommunane Fylkes-kommunen	Ikkje tids-avgrensa	Pågår (Kommunane og Fylkeskommunen)
Villrein-nemnda	Sekretariat for villreinnemnda Setesdal- Ryfylke	Statsforvatarene	Ikkje tids-avgrensa	Pågår (Statsforvataren i Agder)
Aktiv formidling: Midlar 2022 til fire prosjekt i -Videoboktips -Bærekrafts- bibliotek -Lesarservice -Digital kompetanse	Videoboktips: Som i 2021 for ungdom i samarbeid med Kulturskulen. Bærekraftsbibliotek i samarbeid med speidarane. Lesarservice: Presentasjon	Nasjonal- biblioteket: Felles søknad med fylkesbiblioteket fordelt på fleire prosjekt i	Kvart år, heile året	Nasjonalbiblioteket med fylkesbiblioteket som samordnar

	av bøker på ulike plattformer. 5 samlingar for å auka digital kompetanse for eldre og andre grupper, samarbeid med Frivilligentralen.	kommunar som søker.		
Aktivitetssenter for seniorar	Oppretta eit innhaldsrikt og meiningsfylt aktivitetstilbod for seniorar som motverkar einsemd og passivitet	Helse-direktoratet	2020 Godkjent overført til 2021-22, men ikkje til 2023	350.000 Eksterne midlar. Tilbakeført: fekk ikkje overført tilskotet lenger, heller ikkje omdisponert til andre tiltak i aktivitetssenter, blei utsett pga koron
Kulturhaust i Ryfylke	Årleg felles kulturprogram for fire Ryfylke-kommunar	Strand, Hjelmeland, Sauda og Suldal	Kvart år august – desember	Kr 100 000 frå Ryfylkefondet (Fylkeskommunen støttar 2. kvart år i 2024.)
Kommune-plan	Revisjon av arealdel og samfunnssdel. Kommuneplanen er vedteken av kommunestyret.	Suldal kommune	2020-2022 2023	Gjenomført
Heis	Nye heisar på Bjødnateigen og Kommunehuset	Suldal kommune	2022 og ferdigstilling i 2023.	Gjenomført
Moglegheitsutviklar	I behandlinga av 2. tertial i 2023 blei det vedtatt å etablera ei prosjekt stilling på 2 år for å jobba med dei store industrietableringane på Jelsa og i øvre Suldal.	Suldal kommune	24-25	Stillinga vart lyst ut i samarbeid med Personalhuset i romjula 2023

TILBAKEMELDING PÅ HANDLINGSPROGRAMMET

Handlingsprogrammet følgjer opp måla og strategiane som er satt i "Kommuneplan for Suldal kommune 2015-2024".

- Gul farge viser til målsetjingane i kommuneplanen
- Grøn farge er utførte tiltak for året, nokon av desse tiltaka er likevel kontinuerlege
- Oransje farge er tiltak som er under arbeid men ikkje kan kategoriserast som utført
- Raud farge er ikkje utførte tiltak

1. Å leva, bu og trivast

1.1. Mål: Alle barn og unge i Suldal skal kvar dag oppleva meistring i eit inkluderande og trygt oppvekstmiljø som fremjar livslang læring.

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
1.1.1 Ruste barn og unge for å takle kvardagslivets livets små og store utfordringar	1.1.1.1 Det vert sett av pengar til sosiallærarressurs i barneskulen, 50% stilling fordelt på alle einingane. Kr 375 000;- år. Ressursen vert teken i bruk ved oppstart av skuleåret 23/24 Finansierast ved bruk av disposisjonsfond i 2023, og ved mindre overføringer til investering.	Gjennomført
	1.1.1.2 Skulemåltid. Greia ut kva form eit fast, dagleg skulemåltid i Suldalsskulane bør ha. Vidare undersøkja kostnadene og eventuelle byggetekniske tilhøve som må til for å etablere tiltaket.	Pågår
1.1.2 Ha fokus på førebygging og tidleg, tverrfagleg innsats for barn og unge som møter utfordringar, BTI modellen (betre, tverrfagleg innsats)		
1.1.3 Prioritere å ha lett tilgang til psykiske helsetenester for alle, men med spesielt fokus på barn og unge		
1.1.4 Framtidas oppvekst – Gi barnehage- og skuletilbod som gjer at barn og unge trygt kan møte framtidige krav og forventningar i samfunnet.	1.1.4.1 Opplæring i digital kunnskap og bruk av digitale verktøy i barnehage	Pågår
	1.1.4.2 Nye lærerverk Suldalsskulen, både bøker og digitale. Flytta alle midlane til 2023, 0,8 millionar. Finansiering frå disposisjonsfond.	Gjennomført
	1.1.4.3 Skaparverkstad, ein læringsarena for 1. – 10. klasse.	Pågar

	1.1.4.4 Erfjord skule, oppgradering av inventar og utstyr	Gjennomført
	1.1.4.5 Vurdere ny organisering av leiingsmodell i oppvekst. Må sjåast i samanheng med «Framtidas oppvekst»	Gjennomført
1.1.5 Skapa likeverdige og inkluderande utviklings- og læringsmiljø i barnehage og skole	1.1.5.1 Legge til rette for å forska på eigen praksis	Gjennomført Lagt til rette for og fått off.phd i oppvekst.
1.1.6 Ha gode rutinar for medverknad frå barn og unge	1.1.6.1 Barn og unge skal bli involvert og medverka til si eiga utvikling i barnehage og skule.	Pågår
1.1.7 Legge til rette for gode fritidstilbod for ungdom, mellom anna gjennom å støtte idrettslag, foreiningar og andre frivillige som jobbar med barn og unge		
1.1.8 Legge til rette for at alle barn og unge har høve til å delta i fritidsaktivitetar		
1.1.9 Auka kompetansen til dei vaksne (føresette og tilsette) i eit system som fremmer trygge, robuste barn og unge.	1.1.9.1 Gjennomføra kompetanseløftet - eit tverrfagleg tiltak for at tilsette i barnehage, skular og laget rundt barnet skal gi eit godt tilpassa og inkluderande tilbod.	Er starta opp med tre tiltak: 1. Pilot Erfjord skule "Inkluderande fellesskap" 2. Lage plan for overgang barneskule til ungdomskule i saman med Sauda og Høgskule Vestlandet 3. Starta opp med ombordstigingskurs for nytilsette i saman med Sauda kommune

1.2. Mål: Suldal skal vera ein god plass å leve heile livet

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
1.2.1 Sikre gode helse- og omsorgstenester til alle innbyggjarar	1.2.1.1 Gjennomføra reforma "Leve hele livet" både på system- og brukarnivå.	Gjennomført
	1.2.1.2 Ha prosjektkoordinator i arbeidet med framtidas omsorg (INV)	Gjennomført
	1.2.1.3 Nybygg Krisesenteret Vest, Suldal sin del	Pågår
	1.2.1.4 Velferdsteknologi (INV) Driftskonsekvens	Gjennomført Budsjettert
	1.2.1.5 Vurdera korleis BPA ordning skal organiserast i Suldal kommune	Gjennomført
	1.2.1.6 Helsefagarbeidar natt som i løpet av 2023 vil bli ein del av BPA ordninga	Gjennomført
1.2.2 Legge til rette for at innbyggjarar kan ta gode val for eigne liv	1.2.2.1 Prosjektstilling med statleg støtte for å gjennomføra ein 4 års periode for å styrka arbeidet med familiar knytt til rus.	2024
1.2.3 Sikra fullverdige liv gjennom tilrettelegging for gode kulturopplevelingar, fysisk aktivitet og rekreasjon		
1.2.4 Ha fokus på å få innbyggjarar med god helsekompetanse kring eigen helsesituasjon	1.2.4.1 Auka fokus på Frisklivsentralen sine tenester	Gjennomført
1.2.5 Arbeida tverr sektorelt for å sikre rette tenester med fokus på god innbyggarinvolvering	1.2.5.1 Auka fokus på psykiske helseutfordringar for barn og unge. Samordna tenester innan all psykisk helse og rus til heimebaserte tenester for å jobba heilskapleg og satse på førebygging.	Gjennomført
1.2.6 Legge til rette for kvardagsmeistring, førebyggande aktivitetar og at dei som ønsker det kan bu heime.	1.2.6.1 Nutte kvardagsmeistring for å rusta innbyggjarane til å koma raskt tilbake etter fall i helsetilstand.	Gjennomført
1.2.7 Bruke velferdsteknologi i tenestene for å gi innbyggjarane auka livskvalitet og for å auke	1.2.7.1 Innføre Digi Helsestasjon, velferdsteknologisk	Pågår

kommunen sin omsorgskapasitet.	knutepunkt og velferdsteknologi for barn.	
1.2.8 Tilpassa tenestetilbodet med omsyn til folketalsutviklinga	1.2.8.1 Tilpassa drifta med omsyn til nedgang i barnetal. Dette vil å ein sjå i samanheng med sak om “Framtidas oppvekst” Stryk forslag til innsparing i 2023 med 1 mill. i oppvekstsektoren. Finansierast frå disposisjonsfondet.	Gjennomført
	1.2.8.2 Starta opp arbeidet med å organisera tenestene på nye måtar i tråd med framskriven nedgang i barnetal og auke i tal eldre. Sikre godt vurderingsgrunnlag for arbeidet.	Pågår
	1.2.8.3 Med inntaksstopp før bygging av ny sjukeheim og mindre tal plassar under byggjeperioden (frå 54 til 47 plassar), må ein sjå på fordelinga av ressursar	Gjennomført
1.2.9 Leggja til rette for eit aldersvennleg samfunn		

1.3. Mål: Suldal skal vere ein open og inkluderande kommune der alle kan føle seg heime

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
1.3.1 Legge til rette for gode møteplassar på tvers av generasjonar og kulturar og funksjonsevne		
1.3.2 Legge prinsippa for universell utforming til grunn for samfunnsutviklinga		
1.3.3 Sikre deltaking for alle uavhengig av økonomi	1.3.3.1 Marknadsföra ordninga med frilager.	Gjennomført
1.3.4 Styrke arenaer for sosial inkludering som stimulerer til samfunnsdeltaking	1.3.4.1 Arbeida for å få busett nye flyktningar kvart år. Suldal kommune kan ta imot inntil 20 flyktningar kvart år. Det er lagt opp til 10 flyktningar kvart år i økonomiplanperioden.	Gjennomført Eige vedtak om å ta imot 90 flyktningar

1.4. Mål: Suldal skal ha aktive innbyggjarar som deltek i utviklinga av eige lokalsamfunn

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
1.4.1 Bygge sterke nettverk mellom vaksne som saman støtter barn, unge og kvarandre i kvardagen		
1.4.2 Legge til rette for eit rikt organisasjonsliv		
1.4.3 Aktivt støtte og nytte det frivillige arbeidet i kommunen		
1.4.4 Styrka lokaldemokratiet gjennom å nytte grenadautvala og politiske råd for å få god medverknad	1.4.4.1 Delta i og få nye tankar gjennom prosjekt Lokaldemokrati saman med andre utvalde kommunar.	Pågår
1.4.5 Styrka kontakten mellom innbyggerane og kommunen for saman å kunne utvikle eit godt samfunn	1.4.5.1 Innbyggjarundersøking 1.4.5.2 Utvida tilbodet med førehandsrøysting i grendene.	2024 Gjennomført
1.4.5 Engasjere hyttesuldølen til aktiv deltaking i lokalsamfunnet		

1.5. Mål: Suldal skal vere ein spydspiss i kulturlivet i regionen med fokus på kvalitet, breidde og mangfold

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
1.5.1 Utvikle satsing på basistilbod innan idrett og kultur	1.5.1.1 Revidera idrettspolitiske handlingsplan 1.5.1.2 Ny kinomaskin og nytt lydanlegg på Kulturhuset. Prestavikjo – eit nærmiljøanlegg for alle sjå tiltak 2.1.7.8 Nærmiljøanlegg ved Suldal bad Sjå tiltak 2.1.7.9	Ikkje starta - planlagt 24 2024 Under arbeid, i regi av Suldal idrettslag Under arbeid. Ny vurdering av plassering, tiltenkt tomt tatt i bruk til transformator til Rygjatun
1.5.2 Utvikla nye og eksisterande arenaer, møteplassar og nettverk	1.5.2.1 Laga ein arrangementsstrategi	Gjennomført
1.5.3 Vera drivkraft for å implementera kultur og kulturskapning		
1.5.4 Sikre både materielle og immaterielle kulturmiljø gjennom fysisk bevaring og formidling.		
1.5.5 Legge til rette for at kunstnarar og kulturarbeidarar kan bu og virka i Suldal		

2. Attraktive Suldal

2.1. Mål: Suldal skal vere ein kommune det er attraktivt både å flytte til og bli buande

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
2.1.1. Styrke og synleggjere kommunen sin identitet, sær preg og attraksjonsverdi		
2.1.2 Arbeide for attraktive, inkluderande og levande grender		
2.1.3 Utvikle Sand sentrum til eit framtidsretta og heilskapleg sentrum for alle innbyggjarar, næringsliv og besøkande	2.1.3.1 Prosjektering og opparbeiding av Bekkjatorget og områda opp mot innkøyringa til Nedre Dalane i tråd med vedtatt reguleringsplan for området (INV) 2.1.3.2 Framtidas kommunesenter (INV) Driftskonsekvens investeringar	Pågår Pågår Budsjettet
2.1.4 Synleggjere jobb-, bustadmogleheter og servicetilbod for å behalde arbeidskraft og tiltrekke fleire arbeidstakar	2.1.4.1 Straumstøttetiltak for næringslivet	Gjennomført
2.1.5 Ha eit variert bustadtilbod tilpassa ulike livsfasar		
2.1.6 Til ei kvar tid ha ledige byggeklare tomter i kommunen	2.1.6.1 Bustadfelt Randåsen / Klypa, planlegging (INV)	2025
	2.1.6.2 Kjøp av tomter/husvære – 2023, 3,5 mill. (jamfør rebudsjetteringssaka) Grender utan kommunale bustadfelt har førsteprioritet.	Gjennomført
2.1.7 La « Suldalspakken» syna kva skattkammeret Suldal har å by på	2.1.7.1 «Leige for å eige» bustader på Suldalsosen og i Erfjord. (INV) Driftskonsekvens investeringar	Pågår Budsjettet
	2.1.7.2 «Leige for å eige» bustader på Nesflaten og i Vanvik (INV) Driftskonsekvens investeringar	2024-25

	2.1.7.3 «Leige for å eige» bustader på Jelsa og i Marvik (INV) Driftskonsekvens investeringar	2025-26
	2.1.7.4 «Leige for eige» bustadar på Sand (INV)	Pågår
	2.1.7.5 Sal av bustadomter for kr 550 000,- i eitt år	Pågår
	2.1.7.6 Evaluera effekten av sal av bustadomter innan oktober	Pågår
	2.1.7.7 Leggja til rette for båtplass i lokale småbåtanlegg.	Tilbodet er med i annonseringa av Suldalspakken.
	2.1.7.8 Suldal kommune vil tilby gamle og nye tilsette jakt og fiske på kommunal grunn	Tilbodet er med i annonseringa av Suldalspakken.
	2.1.7.9 Tilskot energieffektivisering	Gjennomført
	2.1.7.10 Prestavikjo – eit nærmiljø- anlegg for alle Spelemidlar frå konsesjonsavg. Spelemidlar frå driftsmidlar Forskottering spelemidlar fylke (1,5 mill. frå spelemiddelfond) Forskottering momskompensasjon I tillegg til forslag frå kommunedirektøren, legg me inn 345 000,- i forskottering spelemiddel, 300 000 i tilskot og 1,5 mill. i forskottering momskompensasjon som sikkerhet for prisauken. Avsette investering i 2024 blir framskunda til 2023. Finansiering frå disposisjonsfondet.	Pågår
	2.1.7.11 Nærmiljøanlegg ved Suldal bad (INV). Anlegga vil vere godkjent for spelemidlar Treningspark og plattng (INV) Pumptrackanlegg (INV)	Sjå 1.5.1
	2.1.7.12 Flytebrygger på Ropeidhalvøya (frå konsesjonsavg.) Auke med kr 0,37 mill. i 23	Gjennomført
	2.1.7.13 Flytebrygger på Nesflaten (frå konsesjonsavg.)	Gjennomført

	2.1.7.14 Restaurering av jakthytta Grotdalsneset, ei hytta som er open for alle (frå konsesjonsavg.)	Gjennomført
	2.1.7.15 Innføra halvering av dagens foreldrebetaling for barnehageplassar, gjeldande frå aug 2023. Kostnad 1,6 mill. i 2023, kostnad pr år 3,5 mill. etter dette.	Gjennomført
	2.1.7.16 Be kommunedirektøren sjå på moglegheit til å få aktivitet i eit av sentrumsbygga for å få til aktivitet retta mot ungdom på ettermiddagstid. Dette skal gjerast i samarbeid med Rysteg.	Politisk vedtak om å ikkje kjøpe Skipsekspedisjonen.
	2.1.7.17 Oppgradering av leirduebanen i Skarmyr, Suldal jakt og fiskelag, i 2023. Kommentar: Forskottering av spelemiddel kr 75 000 (spelemiddelfond).	Arbeidet vert samordna med utbygging/ utbetring av skytebanen. Kan medføra at leirduebanen vert forsinka.

2.2. Mål: Suldal skal vere attraktiv for eksisterande og nye næringer

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
2.2.1 Legge til rette for kontorfelles-skap og innovative miljø		
2.2.2 Vera attraktiv for forsking og utvikling, entreprenørskap og innovasjon	2.2.2.1 Medlemskap i Stavangerregionens Europakontor	Gjennomført
2.2.3 Synleggjera samspelet mellom laks, vatn og kraft		
2.2.4 Legge til rette for opplevingsbasert berekraftig natur- og kulturbasert reiseliv	2.2.4.1 Planleggja og opparbeida tursti- system på strekninga Garaneset-Suldalsosen	Pågår
2.2.5 Arbeide for høgt tal på lærlingplassar i næringslivet		
2.2.6 Vidareutvikla samarbeid mellom skule og næring	2.2.6.1 Støtta opp om Suldal Vekst sitt arbeid med entreprenørskap blant barn og unge der Læring i næring er eit av verktøya.	Pågår
2.2.7 Legge til rette for behovstilpassa næringsareal på strategisk viktige stader i kommunen	2.2.7.1 Samarbeid med Statens vegvesen om korleis ein kan nytta overskotsmassar i samband med arbeid på eksisterande og nye tunellar på Rv 13. 2.2.7.2 Fylja opp tiltak i samfunnsanalysen	Ingen signal om at dette arbeidet er starta frå Vegvesenet, vil bli følgjt opp når det er aktuelt. Behov for tiltak vert vurdert i høve budsjett og handlingsplan 2024-27.

	2.2.7.3 Vurdera kapasiteten i kommunale tenester knytt til store industriplanar bl.a. på Jelsa	Behov for tiltak vert vurdert utifrå kva fase industriplanane er i, og i høve budsjett og handlingsplan 2024-27
--	--	---

2.3. Mål: Suldal skal ha eit robust, framtidsretta og berekraftig landbruk

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
2.3.1 Jobbe for gjensidig forståing mellom overordna mynde og landbruket		
2.3.2 Styrke og utvikle hald av beitedyr som viktig næring og produksjon, for å oppretthalde kulturlandskap og artsmangfald	2.3.2.1. Vurdera/greia ut ei stønadsordning til bønder som tek i bruk virtuelle gjerder for storfe og småfe.	Pågår
2.3.3 Arbeide for eit berekraftig og aktivt skogbruk med fokus på skogkultur, skjøtsel og vegleiring og fremme bruk av tre idet grøne skifte		
2.3.4 Utvikle og utnytte potensiale for ulike tilleggsnæringer		
2.3.5 Ha ei streng haldning til fritak for buplikta på landbrukseigedomar		
2.3.6 Bidra til gode generasjonsskifte i landbruket slik at det vert attraktivt for unge å satse på landbruk	2.3.6.1. Føra vidare prosjektet "Suldalsbonden mot år 2050"	Pågår
2.3.7 Ha eit strengt jordvern i saker som gjeld frådeling og om disponering		

2.4. Mål: Suldal skal arbeide for god og kostnadseffektiv infrastruktur i heile kommunen

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
2.4.1 Samarbeide med eksterne aktørar for å arbeide mot at alle fastbuande får mobil- og fiberdekning eller tilsvarande		
2.4.2 Arbeida for trygge vegar både i kommunen og inn og ut av kommunen	2.4.2.1 Arbeida for ein heilskapleg plan på Rv13 og at det kjem inn i rullering av neste NTP. - Strekninga Suldalsosen Nesflaten - Lovradalen – Lovraeidet - Eiane – Kilane - Rassikring Bratlandsdalen - Gong/sykkelveg Steine – Hauabjør	

	<p>- Lys langs rv 13 -</p> <p>Lindumssletta fram til kryss til Suldalseid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arbeide for at fartsgrensa blir redusert 60 k/t i same område så lenge det ikkje er sykkelsti. <p>Det blir sett ned ei arbeidsgruppe med rep. Frå formannskap, næringsliv og evt folkeaksjonen Trygg rv 13 til å arbeide med forskottering og jobbe i eit langsiktig perspektiv med samferdsel.</p>	Det er skilt ny 60 km/t - sone frå nedom kryss Suldalseid til Lundargard.
2.4.2.2 Bygga kryss ved Erøyvik etter reguleringsplanen. Gå i dialog med grunneigar for å sjå på ei betre løysing for området rundt Betel og Erøyvik Trevare samt løysing for bustader ved vegenden. (INV)		2025
2.4.2.3 Nye gatelys på Lølandsvegen (INV) Driftskonsekvens investering		Gjennomført
2.4.2.4 Utskifting og fornying av autovern		25-26
2.4.2.5 Oppgradering av kommunale vegar til høgare vektklasse, jamfør rapport frå Transportøkonomisk institutt.		Forsterka nedre del av Suldalseid-vegen for tømmertransport og klassa den opp. Tek dei vegane som er aktuelle i høve transport ved hogst.
2.4.2.6 Auka satsane for vedlikehald av private vegar med 100 %, ekstrakostnad 216 000 kr pr år.		Gjennomført
2.4.3 Arbeida for gode kollektivtilbod		
2.4.4 Arbeida for realisering av Hukelibanen		
2.4.5 Oppruste kommunale vatn- og avløpsanlegg slik at dei tilfredstiller kvalitets og klimakrav	2.4.5.1 Utbetring av kulvert Rallebekken Prosjektering (INV)	2025
	2.4.5.2 Nytt Sand vassverk Prosjektering og utbygging (INV)	Reguleringsplan godkjent. Pågår
2.4.6 Sikra godt vedlikehaldne tenestebygger, uteanlegg og parkeringsplassar.	2.4.6.1 Bygga ny sjukeheim (INV)	Pågår
	Inventar og utstyr	

	2.4.6.2 Bygga ny Vinjarheim (INV)	2024
	2.4.6.3 Erfjord skule, vedlikehald av bygg	Gjennomført
	2.4.6.4 Vinjar barnehage, nye portar til uteområde	Pågår
	2.4.6.5 Skifte av fallunderlag på uteområda i Suldalsbarnehagane.	2025
	2.4.6.6 Oppgradering av Suldalshallen (INV) Merknad: (Spelemiddelprosjekt)	2024 og 26
	2.4.6.7 Setje i gong eit forprosjekt for rehabilitering av Kulturhuset	2026
	2.4.6.8 Ekstra vedlikehald i 2 år, kommunale bygg generelt	Gjennomført
	2.4.6.9 Asfaltering av uteområde ved lager Teknisk drift. Området vert lettare å halde ryddig og vil få redusere vedlikehald. (INV)	Gjennomført
	2.4.6.10 Kjøp av bygningsmasse frå Rygjatun Eigedom AS, (INV) Finansiering frå fond	Gjennomført
	2.4.6.11 Utbygging Rygjatun, elevheimar (INV) Netto sum for elevheimane (frivillig registrering mva) og brutto sum for tenarbustadar	Pågår
	2.4.6.12 Ny lokasjon NAV Suldal	Gjennomført
	2.4.6.13 kjøp av nye utleigebustadar (INV) Nytt budsjetterte investeringsmidlar	Gjennomført 4 leilegheiter på Eide, Sand. Ei leilegheit i Erfjord.
	2.4.6.14 Avhenda gamle utleigeeiningar og kjøpa/byggja nye	To eldre hus er selde
	2.4.6.15 Der det er mogleg; ha «fortetting» på bruken av kommunale bygg til tenesteyting.	Pågår
	2.4.6.16 Vurdera behov for oppgradering av Marvik kai og kostnader dette vil medføra.	Gjennomført
	2.4.6.17 Tiltak sentrumsbygg Nesflaten (automatisk dør til butikken)	Gjennomført

2.5. Mål: Suldal skal aktivt arbeida for eit godt regionsamarbeid

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
2.5.1 Være pådriver og deltar i regional utvikling og samarbeid		
2.5.2 Arbeida for tilbod om desentralisert utdanning	2.5.2.1 Arbeida for vidare desentralisert sjukepleiarutdanning i Ryfylke	Pågår
	2.5.2.2 Arbeida for andre aktuelle desentraliserte utdanningar i Ryfylke	Gjennomført
2.5.3 Vidareutvikle reiselivssatsing gjennom regionalt samarbeid		

2.6. Mål: Suldal skal vera ein kommune med fokus på samfunnstryggleik

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
2.6.1 Beredskap ved kriser, brann og andre hendingar	2.6.1.1 Gjennomføre beredskapsøving	Under planlegging
	2.6.1.2 Ny organisering av Brann og redning.	Gjennomført
	2.6.1.3 Det er mangel på elektroniske byggteikningar og branndokumentasjon på ein del kommunale bygg. For å få laga dette må det nyttast ekstern kompetanse.	Pågår
	2.6.1.4 Ny branngarasje Suldalsosen - prosjektering Utbygging (INV)	Pågår
	2.6.1.5 Brannstasjon/garasje Sand, prosjektering Utbygging (INV)	2025-26
	2.6.1.6 Brann, kjøp av mannskapsbil Jelsa (INV)	Pågår
	2.6.1.7 Brann, kjøp av mannskapsbil Suldalsosen (INV)	Pågår
	2.6.1.8 Oppfølging av forslag til tiltak i ROS-analysen	Kontinuerleg.
	2.6.1.9 Oppdatering av helse- og beredskapsplanar	Pågår

3. Grøne Suldal

3.1. Mål: Suldal tar vare på sitt særpreg gjennom god forvaltning av natur og kulturlandskapet

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
3.1.1 Legge til rette for gode og tilgjengelege rekreasjons- og friluftsområde		
3.1.2 Ha god forvaltning av og formidle verdiane som ligg i kulturminne og kulturmiljø		
3.1.3 Ha god forvaltning av og formidle verdiane av naturmangfold og biologisk mangfold		
3.1.4 Ha god lokal forvaltning av dei ulike verneområda i kommunen		

3.2. Mål: Suldal skal legge til rette for det «grøne skiftet» og ta ei aktiv rolle for å redusere klimagassutslepp

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
3.2.1 Legge til rette for energisparing og fornybare energiløysingar både i kommunal og privat regi	3.2.1.1 Ombygging gatelys til LED (INV) Driftskonsekvens	Pågår Budsjettert
	Tilskot energieffektivisering, sjå tiltak 2.1.7.7	Pågår
3.2.2 Ha kommunale bygg og anlegg med innovative, fornybare og lønsame energitiltak	3.2.2.1 Solcelleanlegg på tak, kommunale bygg (INV)	2025-26
	3.2.2.2 Enøk-tiltak som kan gi energieffektivisering og mindre straumforbruk over tid. (INV)	Pågår
3.2.3 For kommunale bygg vurdere og velje klimavenlege byggemateriale, medrekna tre, i staden for betong og stål, der det er mogleg og tenleg		
3.2.4 Arbeida for at me får ei berekraftig næringsutvikling med minst mogleg klima- og naturavtrykk		
3.2.5 Stille klima- og miljøkrav i kommunen sine innkjøp og investeringar		
3.2.6 Ha ein langsiktig arealstrategi for å ta vare på matjord, produktiv skog, myr, våtmark og andre karbonrike areal		
	3.2.7.1 Installera el-ladalarar ved Suldal bad (INV)	2024

3.2.7 Arbeide for å få på plass ladeinfrastruktur på knutepunkt i kommunen	Driftskonsekvens investeringar	
	3.2.7.2 Installera el-ladarar ved Gullinghuset (INV) Driftskonsekvens investeringar	Pågår
	3.2.7.3 El-ladar på Sand. Kostnad kommunalt bidrag 0,5 mill. I samarbeid med Fagne og Enova.	Pågår. I dialog med utbyggar.
	3.2.7.4 Vurdera el-ladarar i rendene i samarbeid med det lokale næringslivet og Enova.	Fått støtte i frå Ryfylkefondet. Har lyst ut tilskotskonkurranse.

3.3. Mål: Suldal skal arbeida for å fremja berekraftig forbruk og produksjon

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
3.3.1 Være ein pådrivar for miljøvennleg forbruk og sirkulær økonomi, med fokus på gjenbruk, ombruk, redusert avfallsmengde og matsvinn, i dialog med innbyggjarar og næringsliv.	3.3.1.1 Ved sertifisering som miljøfyrtårn skal bygg energimerkast. Dette er eit arbeid som vert utført av eksterne.	Ikkje vore prioritert. Miljøfyrtårn har mindre fokus på energimerking. Me vurderer berre større bygg.
3.3.2 Redusere mengda avfall som kommunen bidreg med, mellom anna gjennom å sjå på moglegheiter for gjenbruk		
3.3.3 Støtte tiltak som fremmar ombruk, reperasjon, utlån og delingsordningar	3.3.3.1 Arbeida for ei ordning med leasing av el-sykkel i samarbeid med Suldal Vekst.	Pågår

3.4. Mål: Suldal skal vera ein klimarobust kommune

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
3.4.1 Ha oppdatert kunnskap om forventa klimaendringar og legge desse til grunn i planlegging, forvaltning og sakshandsaming.		
3.4.2 Legge vekt på samfunnstryggleik og natur fare ved utbyggingar og systematisk bruke risiko- og sårbarheits analysar for å avdekke sannsyn for og konsekvens av uønskte hendingar		
3.4.3 Prioritere naturbaserte løysingar for overvasshandtering, flaum- og skredsikring		

3.4.4 Ta vare på økosystemtenester som våtmarker, myr og kantvegetasjon som kan dempe effektane av klimaendringane	3.4.4.1 Overvacking og tiltaks-gjennomføring for god økologisk tilstand i vassførekommstar – vassforskrifta	Pågår
--	---	-------

4. Nyskapande arbeidsgjevar

4.1. Mål: Suldal kommune skal vere ein attraktiv arbeidsplass

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
4.1.1 Vera pådrivar for eit likestilt og inkluderande arbeidsliv.		
4.1.2 Tilby heile stillingar og konkurransedyktig løn.	4.1.2.1 Ta i bruk årsturnus i omsorg	Pågår
4.1.3 Bidra til inkludering i Suldalssamfunnet ved å leggja til rette for ei aktiv fritid.		

4.2. Mål: Suldal kommune skal vera ein lærande organisasjon.

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
4.2.1 Leggja til rette for vidareutvikling av alle tilsette.	4.2.1.1 Jobba med oppgåveflyt mellom sjukepleiarar og helsefagarbeidarar slik at kompetansen blir nytta på ein rett og hensiktsmessig måte 4.2.1.2 Nytta avsette utdannings- og stipendmidlar til utdanningar som ein til ei kvar tid har behov for.	Pågår Gjennomført
4.2.2 Satse på lærlingar og vera ei god lærebodrift.	4.2.2.1 Auka tal lærlingar frå 10 til 15	Gjennomført
4.2.3 Sikre rett kompetanse.	4.2.3.1 Avsetjing til utdanningsfond for å dekkja utgifter til avtala utdanningar innafor barnehagelærar, sjukepleiar og vernepleiar. 4.2.3.2 Grunna vanskar med å rekruttera legar, må ein sjå på ulike måtar å drifta på. Merknad: Ein kan vurdera organisering av legevakt. Ha ein kombinasjon av privatpraktiserande legar og kommunalt tilsette legar. Og ein bør også sjå på oppgåveflyten internt på legekontoret.	Gjennomført Pågår
	4.2.3.3 Vurdere ny organisering av leiingsmodell i oppvekst.	Gjennomført

4.2.4 Satsa på fag- og leiarutvikling på alle nivå.	4.2.4.1 Gjennomføra fagdagar med aktuelle tema	Kontinuerlig
---	--	--------------

4.3. Mål: Suldal kommune skal nytta samskaping i utvikling av organisasjonen

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
4.3.1 Utvikla fagleg sterk organisasjon med fokus på trivsel og innbyggarinvolvering	4.3.1.1 Innbyggarundersøking	2024
4.3.2 Arbeida mot heilskaplege tenester og fokus på medverknad frå brukarane	4.3.2.1 Brukarundersøking byggjesak	Pågår
	4.3.2.2 Brukarundersøkingar suldalsbarnehagane	2024
	4.3.2.3 Elevundersøking	Gjennomført
	4.3.2.4 Brukarundersøking SFO	2024
	4.3.2.5 Brukarundersøking heimetenester og sjukeheim.	Gjennomført
	4.3.2.6 Brukarundersøking helsestasjon	Gjennomført
	4.3.2.7 Brukarundersøking ergo- og fysioterapi.	Gjennomført
	4.3.2.8 Brukarundersøking sosialtenesta	Utsett til 2024
	4.3.2.9 Brukarundersøking vatn og avløp	Pågår
	4.3.2.10 Ungdomsundersøking	2025
4.3.3 Nytta partssamarbeid til utvikling og omstilling av kommunen som attraktiv arbeidsstad	4.3.2.11 Nytta LEAN i arbeidet med forenkling og forbetring av tenestene.	Pågår
	4.3.3.1 Revidera arbeidsgjevarstrategien	Pågår

4.4. Mål: Suldal kommune skal vera ein nyskapande arbeidsgjevar.

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
4.4.1 Aktivt søkje og ta i bruk nye arbeidsmåtar, ny teknologi og digitalisering	4.4.1.1 RITS, Innbyggjardialog (INV). - Digital konsultasjon - Digi Helse - Digisos - MinSide/Min kommune - Redesign av nettside - Skaparverkstad og innovativ ped. Driftskonsekvens investeringar Drift	- gjennomført -2024 -digisos 1. fase er tatt i bruk 2. fase gjenstår -pågår -delar av prosjektet er overført til 2024 -ikke starta Budsjettert
	4.4.1.2 Helse og omsorg (AKSON) (Drift)	Utgår - sentralt bestemt

	<p>4.4.1.3 RITS, Utstyr (INV)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utskifting skule - Digitale tavler - IPad/andre enh. Politikarane - Utskifting PC administrasjon - Nye virtualiseringsservere - Bytte av brannmur - Digitale verktøy tilsette <p>Driftskonsekvens investeringar</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gjennomført - Pågår - Gjennomført -Utført - Gjennomført - Gjennomført - Gjennomført <p>Budsjettert</p>
	<p>4.4.1.4 RITS, IT-samarbeid i Ryfylke (INV)</p> <p>Driftskonsekvens investering Drift</p>	<p>Pågår</p> <p>Budsjettert</p>
	<p>4.4.1.5 Digitale heimeoppfølging (INV)</p>	<p>Pågår</p>
	<p>4.4.1.6 Digitalisere reguleringsplanar (INV)</p>	<p>2024</p>
	<p>4.4.1.7 RITS, Velferdsteknologisk knutepunkt (INV)</p> <p>Driftskonsekvens investering</p>	<p>2024</p>
	<p>4.4.1.8 RITS, Elektronisk IP og Stafettlogg (INV)</p> <p>Driftskonsekvens investering</p>	<p>Pågår</p> <p>Budsjettert</p>
	<p>4.4.1.9 RITS, Anskaffing og implementering nytt SAS/BAS (INV)</p> <p>Driftskonsekvens investering</p>	<p>Pågår</p> <p>Budsjettert</p>
	<p>4.4.1.10 Digitalisere oppmålingsprosessen</p>	<p>Gjennomført</p>
	<p>4.4.1.11 Prosjekt for å få digitale skjema i heile organisasjonen</p>	<p>Gjennomført</p>
	<p>4.4.1.12 Prosjektmidlar til 50% stillingsressurs som skal jobba med å redusera langtidsmottak av sosialhjelp. Samt jobba med å bli endå betre på samarbeid med bl.a. barnevern, psykisk helse og legekontor.</p>	<p>Gjennomført</p>
	<p>4.1.13 Prosjektmidlar til 50% stillings- ressurs innafor PPT i 2 år.</p> <p>Merknad: Refusjon frå Sauda på om lag 50% av utgiftene, gir kommunal del kr. 0,2 mill.</p>	<p>Gjennomført</p>
	<p>4.1.14 Prosjektmidlar til 40% stillings- ressurs innafor fakturering og innfordring i 2 år.</p>	<p>Gjennomført</p>

	4.1.15 Prosjektmidlar til 20% stillings- ressurs innafor lønsarbeid i 2 år.	Gjennomført
4.4.2 Vera opne og nysgjerrige i møte med endring.		
4.4.3 Tenke nytt i utveksling og tileigning av kunnskap.		
4.4.4 Utvikla nettverk og samarbeid over kommunegrensene.		

4.5.Mål: Suldal kommune skal vere førebudd på endring i inntekt

Hovudstrategi	Tiltak	Kommentar
4.5.1 Til ei kvar tid ha ein buffer for fall i kraftinntekter	4.5.2 Avsetja midlar til «bufferfond» ved auka bruk av kraftinntekter i drifta.	Gjennomført
4.5.2 Tilpasser tenestenivå til inntektsnivå	4.5.2.1 Gjennomgang av betalingssatsane for vatn og kloakk når det gjeld Mosvatnet. Avventa signalisert auke i 24 til etter gjennomgangen. 4.5.2.2 Vurdera eigedomsskatt på næring ved ny allmenn taksering	Ein har sett på dette og subsidieringa held fram. Reduksjonen i hyttebygging og færre påkoplinger har auka subsidieringa. Skal ein ta inn noko av dette vil ei auke i avgifter på 20-30% vera naudsnyt. 2024

A wide-angle photograph of a snowy landscape. In the foreground, a person wearing a blue jacket and green pants is seen from behind, walking away on a snowshoe trail. The ground is covered in white snow with some dark spots. In the middle ground, there are several bare trees standing on small hills. The background shows a vast, flat expanse of snow stretching to the horizon under a clear blue sky. A full moon is visible in the upper left quadrant of the sky.

UTFORDRINGAR FRAMOVER

Digital transformasjon og berekraftige tenester

Industrisatsing og kraftutbygging

Suldal kommune bur seg på ei industrialsatsing som vil gi store moglegheiter for vekst. Utviding av Norsk Stein, etablering av eit næringsområde for rådstoffutvinning på Berakvam og effektoppradering på Nesflaten vil bidra til ein betydeleg auke i verdiskapinga i Suldal kommune.

For å lukkast med både lokal busetnad, folkeauke og næringsutvikling krevst det eit betydeleg planarbeid i tida som kjem. Det er sett av resursar til å bu seg på og til å følgje opp arbeidet for å ta ut så mykje av verdiskapinga som råd er. Suldal bør fortsetje posisjonen ein har tatt inn mot Stavangerregionen for å bidra til at regionen tek eit ansvar for regional vekst. Arbeidet vil setja krav til både politisk og administrativt leiarskap saman og kvar for seg.

Industrisatsing og kraftutbygging vil også føre med seg konsekvensar. Der den nasjonale og globale berekrafta er god vil den lokale berekrafta somme stader vere lita. Auka klimautslepp og redusert naturmangfald vil vere nokre av dei lokale konsekvensane. Det kan betyr at ein bør justere forventingane eller ein må finne nye kraftfulle tiltak for å få ned utsleppa i kommunen. Kommunedirektøren tilrår at hovudvekta må vere på det siste; at me snur fleire steinar for å få ned utsleppa også her lokalt. Det vil bli ei stor felles utfordring å få det til.

Digital transformasjon

Dei viktigaste utfordringane for organisasjonen er framleis knytt til digital transformasjon og berekraftige tenester. Digital transformasjon kjem som ei bølgje over offentlege tenester. Som tenesteytar må me leggja til rette for at innbyggjaren kan velja digital samhandling med kommunen saumlaust døgnet rundt. Innbyggjarane viser ofte at dei er klare for å møta kommunen på nye måtar. Det må prioriterast ressursar for å sikre både kompetanse og kapasitet til dette arbeidet.

Berekraftige tenester

Berekraftige tenester betyr at me har evne og vilje til å gi tenester på nye måtar. Det må prioriterast ressursar for å sikre både

kompetanse og kapasitet til dette arbeidet på rett måte.

Som tenesteytar må me leggja til rette for at innbyggjaren kan velgja digital samhandling med kommunen saumlaust døgnet rundt.

I dette ligg det fleire faktorar. Kompetanse saman med handlekraft blir avgjerande for å oppretthalde gode tenester for innbyggjarane i framtida. Ein må jobba kontinuerleg og målretta for å rekruttere inn rett kompetanse på rett nivå til rett tid i heile organisasjonen. Utfordringane med å rekruttere nok kompetanse er svært merkbare.

I skule og barnehage har me nå sårbarleike og læringsmiljø som ikkje er berekraftige. Mangelen på kompetanse så vel som vikarar er ei dagleg og stor utfordring for god drift. Auka sysselsetjing i alle aldersgrupper er viktig for å møte utfordringane. Kvalifisering av busette flyktingar er ei stor og viktig oppgåve. Kommunedirektøren er tydeleg på at dette vil, dersom ein held fram å drifta tenestene som før, gå ut over kvaliteten på tenestetilbodet.

Samarbeid og samhandling er viktig for å sikre berekraftige tenester. Gjennom kontinuerleg forbetring (LEAN) vil ein kunne utvikle samhandlingskompetanse som skal frigjere ressursar til omstilling og gi ein systematisk tilnærming til felles utfordringar. Når me lukkast i dette arbeidet vil dette bidra til å nå målet om berekraftige tenester til innbyggjarane i Suldal.

ÅRSREKNESKAP 2023

SULDAL KOMMUNE

HOVEDOVERSIKT DRIFTSREKNEKAPEN					
L	Økonomisk oversikt - drift	Note	Rekneskap 2023	Budsjett (R) 2023	Budsjett (O) 2023
	Driftsinntekter				Rekneskap 2022
1	Rammetilskot		125 689 551	132 819 000	52 542 000
2	Inntekts- og formuesskatt		126 736 815	115 410 000	115 410 000
3	Eigedomsskatt		162 323 706	162 000 000	131 000 000
4	Andre skatteinntekter		81 740 027	79 514 945	79 485 000
5	Andre overføringer og tilskot frå staten		53 002 089	52 963 081	12 506 000
6	Overføringer og tilskot frå andre		93 121 485	83 524 010	47 174 098
7	Brukertiltingar		16 989 038	17 210 189	17 100 189
8	Sals- og leigeinntekter		160 724 555	162 598 726	260 568 129
9	Sum driftsinntekter		820 327 266	806 039 951	715 785 416
	Driftsutgifter				922 670 316
10	Lønsutgifter		327 064 442	333 930 894	292 779 357
11	Sosiale utgifter		71 264 418	76 246 199	80 809 704
12	Kjøp av varer og tenester		166 165 079	152 588 926	136 530 976
13	Overføringer og tilskot frå andre		107 403 765	109 979 159	126 983 372
14	Avskrivningar		50 272 565	50 280 378	38 464 369
15	Sum driftsutgifter		722 170 269	723 025 556	675 567 778
16	Driftsresultat		98 156 998	83 014 395	40 217 638
					214 681 277
18	Finansinntekter				
19	Renteinntekter		33 903 963	21 705 281	5 625 000
20	Utbytte	7	15 124 306	12 607 000	7 500 000
21	Gevinstar og tap på finansielle omløpsmidlar	7	3 963 678	3 000 000	3 000 000
	Renteutgift		12 911 745	11 685 600	6 722 517
22	Avdrag på lån	9	23 534 823	23 018 000	23 850 179
	Resultat ekst. finanstransaksjonar		16 545 380	2 608 681	-18 578 600
23	Motpost avskrivningar		50 272 565	50 280 378	38 464 369
24	Netto driftsresultat		164 974 943	135 903 454	60 103 407
					255 756 250
	Disp. eller dekning av netto driftsresultat:				
25	Overføring til investering		149 873 645	150 407 597	153 573 807
26	Avsetning til bundne driftsfond	12	20 890 560	19 368 300	50 000
27	Bruk av bundne driftsfond	12	-33 035 086	-33 342 378	-9 402 100
28	Avsetning til disposisjonsfond	12	127 228 886	99 702 997	1 683 632
29	Bruk av disposisjonsfond	12	-99 983 062	-100 233 062	-85 801 932
31	Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0
32	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		164 974 943	135 903 454	60 103 407
33	Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)		0	0	0

Oversikt budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Driftsrekneskapsen:		Rekneskap 2023	Rekneskap 2022
1	Netto driftsresultat	- 164 974 943	- 255 756 250
2	Avsetninger til bundne driftsfond	20 890 560	34 723 666
3	Bruk av bundne driftsfond	- 33 035 086	- 20 044 013
4	Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakler	150 407 597	47 421 042
5	Avsetning til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	99 702 997	207 921 624
6	Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	- 100 233 062	42 686 354
7	Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk		
8	Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	- 27 241 937	- 28 420 285
9	Stryknig av overføring til investering	- 533 952	- 11 521 246
10	Stryknig av avsetninger til disposisjonsfond	81 183	- 204 400
11	Stryknig av dekning av tidligere års merforbruk		
12	Stryknig av bruk av disposisjonsfond	250 000	4 120 236
13	Mer- eller mindreforbruk etter strykninger		
14	Bruk av disposisjonsfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykninger		
15	Bruk av disposisjonsfond for inndeckning av tidligere års merforbruk		
16	Bruk avb mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk		
17	Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	27 444 706	36 025 695
18	Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	-	-

De av postene 9 til 12 og 14 til 17 som ikke er aktuelle, utelates.

BEVILGING DRIFTSREKNESKAP 2023						
L	Oversikt bevilgning rekneskap - drift	Note	Rekneskap 2023	Budsjett (R) 2023	Budsjett (O) 2023	Rekneskap 2022
1	Rammetilskot		125 689 551	132 819 000	52 542 000	134 751 169
2	Inntekts- og formuesskatt		126 736 815	115 410 000	115 410 000	119 606 523
3	Eigedomsskatt		162 323 706	162 000 000	131 000 000	130 394 804
4	Andre generelle driftsinntekter		134 742 116	132 478 026	91 991 000	114 963 586
5	Sum driftsinntekter		549 492 189	542 707 026	390 943 000	499 716 081
6	Sum bevilgninger drift, netto		451 335 192	459 692 631	350 725 362	285 034 804
7	Avskrivningar				-	-
8	Sum netto driftsutgifter		451 335 192	459 692 631	350 725 362	285 034 804
9	Brutto driftsresultat		98 156 996	83 014 395	40 217 638	214 681 277
10	Renteinntekt		34 937 902	21 705 281	5 625 000	13 673 053
11	Utbytte	7	15 124 306	12 607 000	7 500 000	15 205 877
12	Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	7	2 929 740	3 000 000	3 000 000	-1 613 219
13	Renteutgift		12 911 745	11 685 600	11 685 600	6 722 517
14	Avdrag på lån	9	23 534 823	23 018 000	23 018 000	23 850 179
15	Netto finansutgifter		16 545 380	2 608 681	-18 578 600	-3 306 986
16	Motpost avskrivninger		50 272 565,45	50 280 378,00	38 464 369,00	44 381 959,35
17	Netto driftsresultat		164 974 943	135 903 454	60 103 407	255 756 250
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
18	Overføring til investering		149 873 645	150 407 597	153 573 807	35 899 796
19	Avsetting til bundne driftsfond	12	20 890 560	19 368 300	50 000	34 723 666
20	Bruk av bundne driftsfond		-33 035 086	-33 342 378	-9 402 100	-20 044 013
21	Avsetting til disposisjonsfond	12	127 228 886	99 702 997	1 683 632	243 742 919
22	Bruk av disposisjonsfond		-99 983 062	-100 233 062	-85 801 932	-38 566 118
23	Dekning av tidligare års meirforbruk				-	-
24	Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat		164 974 943	135 903 454	60 103 407	255 756 250
25	Framført til dekning i seinere år (meirforbruk)				-	-
27	Rekneskapsmessig meirforbruk/mindreforbruk		0	0	0	0
Oversikt rammeområde		Note	Rekneskap 2023	Budsjett (R) 2023	Budsjett (O) 2023	Rekneskap 2022
26	Rammeområde formannskapet					
27	Formannskapet utgifter		52 935 760	65 590 543	145 857 040	79 376 030
28	Formannskapet inntekter		-14 812 808	-15 133 471	-9 501 372	-8 798 523
29	Netto driftsramme		38 122 951	50 457 072	136 355 668	70 577 507
30	Rammeområde levekår					
31	Levekårsutvalet utgifter		349 197	487 159	492 136	296 015
32	Levekårsutvalet inntekter		-540	-3 439	-3 439	-64
33	Netto driftsramme		348 657	483 720	488 697	295 950
34	Rammeområde Oppvekst					
35	Oppvekst utgifter		172 021 034	171 139 434	138 719 143	159 071 114
36	Oppvekst inntekter		-29 747 298	-26 580 283	-19 990 395	-34 577 659
37	Netto driftsramme		142 273 735	144 559 151	118 728 748	124 493 455
38	Rammeområde Omsorg					
39	Omsorg utgifter		166 652 329	169 280 422	139 827 270	159 722 365
40	Omsorg inntekter		-25 348 459	-26 285 480	-18 587 645	-27 002 453
41	Netto driftsramme		141 303 870	142 994 942	121 239 625	132 719 911
42	Rammeområde Helse					
43	Helse utgifter		45 969 767	41 884 678	30 314 233	41 618 643
44	Helse inntekter		-13 334 703	-12 899 301	-9 003 261	-13 910 735
45	Netto driftsramme		32 635 064	28 985 377	21 310 972	27 707 908
46	Rammeområde Barnevern					
47	Barnevern utgifter		11 821 361	13 102 528	11 602 528	11 598 554
48	Barnevern inntekter		-14 362	-13 170	-13 170	-15 993
49	Netto driftsramme		11 806 999	13 089 358	11 589 358	11 582 561
50	Rammeområde NAV					
51	NAV utgifter		7 993 322	8 477 164	7 867 708	6 294 683
52	NAV inntekter		-883 153	-999 900	-358 726	-311 674
53	Netto driftsramme		7 110 169	7 477 264	7 508 982	5 983 009
54	Rammeområde Kultur					
55	Kultur utgifter		42 850 591	42 445 837	37 782 921	40 262 300
56	Kultur inntekter		-9 892 852	-9 315 257	-7 905 658	-10 023 482
57	Netto driftsramme		32 957 739	33 130 580	29 877 263	30 238 818
58	Rammeområde Introsenteret i Suldal					

59	Introsenteret utgifter	35 345 719	35 896 312	11 323 553	17 730 078
60	Introsenteret inntekter	-50 228 148	-50 464 560	-10 262 433	-26 546 795
62	Netto driftsramme	-14 882 430	-14 568 248	1 061 120	-8 816 717
63	Rammeområde LMT-utvalet				
64	LMT-utvalet utgifter	159 715 445	148 043 818	118 636 585	153 159 540
65	LMT-utvalet inntekter	-43 757 952	-38 949 328	-33 972 385	-46 172 346
66	Netto driftsramme	115 957 493	109 094 490	84 664 200	106 987 194
67	Rammeområde prosjekt				
68	Prosjekt integrering av flyktingar *	45 427 535	45 113 288	8 506 000	24 300 405
69	Utbetringstilskot	0	0	0	0
70	Sal av konsesjonskraft, utgift	-112 644 776	-112 630 488	-198 668 271	-248 441 053
71	Netto næringsfondet	2 773 125	2 773 125	1 000 000	1 952 185
72	Netto sosiallån	-25 861	163 000	63 000	-4 665
73	Amortisering Rogaland Fylke	-900 000	-500 000	-500 000	-900 000
74	Eigedomsskatt Hjelmeland	9 070 920,00	9 070 000,00	7 500 000,00	6 358 336
75	Netto driftsramme prosjekt	-56 299 057	-56 011 075	-182 099 271	-216 734 792
76	Netto driftsramme	451 335 192	459 692 631	350 725 362	285 034 804

INVESTERINGSREKNEKAP 2023					
L	Rekneskapsskjema 2A	Note	Rekneskap 2023	Budsjett (R) 2023	Budsjett (O) 2023
1	Investeringer i varige driftsmidler	16	220 340 131	222 388 757	252 668 000
2	Tilskot til andre sine investeringer		830 038	532 284	530 000
3	Investering i aksjar og andeler i selskap		3 512 543	3 512 000	3 400 000
4	Utlån av eigne midlar		443 492	444 000	-
5	Avdrag på lån		-	-	-
6	Sum investeringsutgift		225 126 204	226 877 041	256 598 000
7	Kompensasjon for meirverdiavgift		30 817 879	35 164 458	42 651 000
8	Tilskot frå andre		34 370 718	33 905 000	1 285 000
9	Sal av varige driftsmidlar		5 388 301	5 664 000	1 000 000
10	Sal av finansielle anleggsmidlar		2 841 451	-	-
11	Utdeling frå selskap		-	-	-
12	Mottatte avdrag på utlån av eigne midlar		98 017	-	98 017
13	Bruk av lån		6 930 193	6 930 193	36 744 000
14	Sum investeringsinntekt		80 446 559	81 663 651	81 680 000
15	Videreutlån		-	5 000 000	5 000 000
16	Bruk av lån til videreutlån		-	5 000 000	5 000 000
17	Avdrag på lån til videreutlån		2 676 380	2 955 000	2 955 000
18	Mottatte avdrag på videreutlån		5 034 444	2 955 000	2 214 182
19	Netto utgifter videreutlån		-2 358 064	-	-101 753
20	Overføring frå drift		-149 873 645	-150 407 390	-174 918 000
21	Avsetning til bundne investeringsfond		-	-	101 753
22	Bruk av bundne investeringsfond		-	-	-
23	Avsetning til ubundet investeringsfond		7 552 064	5 194 000	-
24	Bruk av ubundet investeringsfond		-	-	-
25	Dekning av tidligare års udekka beløp		-	-	-
26	Sum overføring fra drift og netto avsetninger		-142 321 581	-145 213 390	-174 918 000
27	Framført til dekning i seinere år(udekka beløp)		284 643 162	290 426 780	349 836 000
	Rekneskapsskjema 2B - investeringsrekneskap				
1	Formannskapet	16	225 126 204	226 877 041	256 598 000
2	Levekårsutvalet		-	0	0
3	LMT-utvalet		-	0	0
5	Sum investeringer i anleggsmidler		225 126 204	226 877 041	256 598 000

Investeringsrekneskapen:		Rekneskap 2023	Rekneskap 2022
1	Sum utgifter og inntekter eksklusiv bruk av lån	149 251 774	35 798 043
2	Avsetninger til bundne investeringsfond	0	101 753
3	Bruk av bundet investeringsfond	7 552 064	-
4	Budsjettert bruk av lån	6 930 193	11 798 711
5	Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	150 407 390	47 421 042
6	Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-	-
7	Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0	0
8	Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0
9	Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	-533 745	-23 319 957
10	Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond	-	-
11	Strykning av bruk av lån	-	11 799 118
12	Strykning av overføring fra drift	533 745	11 520 839
13	Strykning av bruk av ubundet investeringsfond	-	-
14	Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	-	-
15	Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond	-	-
16	Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp).	0	-0

BALANSEREKNESKAP					
	HØVUDOVERSIKT BALANSEREKNESKAP	Note	Rekneskap 2023	Pro andel	Rekneskap f år
EIGEDELAR					
A	Anleggsmidler		2 456 098 928	75	2 175 254 671
I	Varige driftsmidler		1 263 839 430	51	1 078 766 973
1	Faste eiendommer og anlegg	4	1 234 173 251	50	1 058 914 351
2	Utstyr, maskiner og transportmidler	4	29 666 179	1	19 852 622
II	Finansielle anleggsmidler		338 941 732	14	335 216 306
1	Aksjer og andeler	5	274 851 158	11	270 129 373
2	Obligasjoner		0	0	0
3	Utlån	6	64 090 574	3	65 086 933
III	Immaterielle eiendeler		0	0	0
IV	Pensjonsmidler	10	853 317 766	35	761 271 392
B	Omløpsmidler		811 016 489	25	504 764 982
I	Bankinnskudd og kontanter		516 609 786	64	341 913 234
II	Finansielle omløpsmidler		199 440 889	25	127 424 600
1	Aksjer og andeler	7	42 295 691	5	32 284 236
2	Obligasjoner	7	157 145 198	19	95 140 364
3	Sertifikater		0	0	0
4	Derivater		0	0	0
III	Kortsiktige fordringer		94 965 814	12	35 427 148
1	Kundefordringer		54 293 960	7	28 756 368
2	Andre kortsiktige fordringer		0	0	0
3	Premieavvik	10	40 671 854	5	6 670 780
SUM EIGEDELAR (linje 1+3)			3 267 115 416	100	2 680 019 653
					100
EIGENKAPITAL OG GJELD					
BOKFØRT EIGENKAPITAL					
C	Egenkapital		2 064 050 112	63	1 830 130 679
I	Egenkapital drift		625 606 064	30	610 504 766
1	Disposisjonsfond	12	525 020 721	25	497 774 897
2	Bundne driftsfond	12	100 585 343	5	112 729 869
3	Merforbruk i driftsregnskapet		0	0	0
4	Mindreforbruk i driftsregnskapet		0	0	0
II	Egenkapital investering		24 488 932	1	16 936 868
1	Ubundet investeringsfond	12	24 227 340	1	16 675 276
2	Bundne investeringsfond	12	261 592	0	261 592
3	Udekket beløp i investeringsregnskapet		0	0	0
III	Annen egenkapital		1 413 955 116	69	1 202 689 045
1	Kapitalkonto	2	1 411 943 768	68	1 207 305 459
2	Prinsippandringer som påvirker arbeidskapitalen drift	3	-4 616 414	0	-4 616 414
3	Prinsippandringer som påvirker arbeidskapitalen investering	3	0	0	0
GJELD					
D	Langsiktig gjeld		1 071 108 881	33	1 058 820 480
I	Lån		269 906 093	25	291 117 191
1	Gjeld til kreditinstitusjoner	9	0	0	291 117 191
2	Obligasjonslån		0	0	0
3	Sertifikatlån		0	0	0
II	Pensjonsforpliktelse	10	807 830 522	75	767 703 289
E	Kortsiktig gjeld		131 956 424	4	89 027 417
I	Kortsiktig gjeld		0	0	89 027 417
1	Leverandørgjeld		0	0	0
2	Likviditetsslån		0	0	0
3	Derivater		0	0	0
4	Annen kortsiktig gjeld		131 956 424	12	89 027 417
5	Premieavvik		0	0	0
			0	0	0
SUM GJELD OG BOKFØRT EIGENKAPITAL			3 267 115 416	100	2 977 978 576
					100
F	Memoriakonti		-	-	-
I	Ubrukte lånemidler		25 797 922		27 728 115
II	Andre memoriakonti		0		0
III	Motkonto for memoriakontiene		-25 797 922		-27 728 115

NOTER TIL REKNESKAPEN 2023

Noter med krav i økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.:

Heimel

Note 1: Arbeidskapital	5-10 a)
Note 2: Kapitalkonto	5-10 b)
Note 3: Rekneskapsprinsipp mm	5-10 c)
Note 4: Anleggsmidlar	5-11 a)
Note 5: Aksjar og andeler i varig eie	5-11 b)
Note 6 Utlån	5-11 c)
Note 7: Marknadsbaserte finansielle omløpsmidlar	5-11 d)
Note 8 : Sikring finansielle eideeler eller forpliktingar	5-11 e)
Note 9: Langsiktig gjeld og avdrag	5-12 a) og b)
Note 10: Pensjoner	5-12 c)
Note 11: Garantiansvar	5-12 d)
Note 12: Avsetning og bruk av fond	5-13 a)
Note 13: Sjølvkostområde	5-13 b)
Note 14: Sal av finansielle anleggsmidlar	5-13 c)
Note 15: Antall årsverk og ytingar til leiende personar og revisor	5-13 d) og e)

Andre noter:

- Note 16: Investeringsoversikt
- Note 17: Bruk av konsesjonsavgifter og avkastning næringsfondet
- Note 18: Utgiftsført estimert tap på krav
- Note 19: Fordringar og gjeld til kommunale føretak, bedrifter og samarbeid
- Note 20: Interkommunalt samarbeid etter kommuneloven
- Note 21: Netto driftsresultat
- Note 22: Organisering

NOTE 1 Arbeidskapital

Arbeidskapital	IB	Endring	UB
Sum arbeidskapital	658 336 867	20 723 197	679 060 064
Del 1 Endring i arbeidskapital driftsrekneskapen		2023	2022
Tilvekst av midler	Konto		
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	SUM(600:670; 700:780;800:895)	-817 505 146	-917 660 261
Sum			
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	SUM(600:670; 700:770;800:895)	-70 576 898	-16 473 027
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	SUM(900:929)	-72 144 369	-41 173 989
Sum Tilvekst av midler	S	-960 226 412	-975 307 277
Bruk av midler			
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	SUM(010:285;300:48 0) -690	666 578 460	657 024 505
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	SUM(010:285;300:48 0) -690	221 169 007	51 089 535
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	SUM(500:529)	49 825 555	47 235 030
Sum bruk av midler	937 573 022	755 349 070	
Tilvekst-bruk av midler	U=W	22 653 390	219 958 207
Bal: 2.91(Rt) - 2.91(Rt-1)			
Endring i ubrukte lånemidler		-1 930 193	3 000 000
Endring i arbeidskapital	V	20 723 197	222 958 207
Del 2 Endring i arbeidskapital balansen			
Tekst	Konto		
Omløpsmidler	2.1		
Endring kortsiktige fordringer	2.13 - 2.17	-20 865 942	46 403 534
Endring aksjer og andeler	2.18	6 701 774	3 309 681
Premieavvik	2.19	28 052 613	5 948 461
Endring sertifikater	2.12	0	0
Endring obligasjoner	2.11	8 541 073	53 463 761
Endring betalingsmidler	2.10	41 222 687	133 473 865
Endring omløpsmidler		63 652 205	242 599 302
Kortsiktig gjeld	2.3	-42 929 006	-98 837 237
Endring kassekredittlån	2.31	0	0
Endring anna kortsiktig gjeld	2.32 - 2.38	-42 929 006	-19 641 095
Premieavvik	2.39	0	0
Endring arbeidskapital		20 723 198	222 958 207

Endring medfører øuke i arbeidskapital med kr 20 723 198,-

Arbeidskapitalen er ein av nøkkelstorleikane som gir uttrykk for likviditeten i kommunane. Problemet med omgrepet "arbeidskapital" er at ein del av omløpsmidlane er øyremerka eller på annan måte bundne opp av lover og reglar, og kan derfor ikkje nyttast fritt etter kommunen sine eigne ønskje. Dette gjeld til dømes ulike bundne fondsmidlar. Slike midlar bør trekkjast frå når arbeidskapitalen blir analysert. Den resterande ("frie") delen av arbeidskapitalen er det vanleg å kalla driftsdelen av arbeidskapitalen eller grunnlikviditeten.

Note 2 Kapitalkonto

	DEBET		KREDIT
		1 Saldo 01.01 (kapital)	1 207 305 459,24
FRÅ AKSJAR OG ANDELAR 2.21		FRÅ AKSJAR OG ANDELAR 2.21	
10 Nedskrivning aksjer/andeler	172 000,00	15 Kjøpsverdi av aksjer/andeler	2 000 000,00
11 Salg av aksjer	0,00	16 Pensjonsmidler	47 114 558,00
Pensjonsmidler	0,00	17 Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	1 512 543,00
FRÅ UTLÅN 2.22 - 2.23		FRÅ UTLÅN 2.22 - 2.23	
20 Avdrag sosiale utlån	290 245,71	25 Aktivering av sosiale utlån	264 385,00
21 Avskriving sosiale utlån	0,00	26 Aktivering av andre utlån	443 492,00
22 Avdrag på andre utlån	5 132 460,60	26b Aktivering av andre utlån	
23 Avskriving på andre utlån	0,00	27 Aktivering av næringsfondslån	5 054 830,00
24 Avdrag næringsfondslån	2 531 875,00		
24b Avskriving næringsfondslån	0,00		
28 Nedskrivning av utlån	0,00		
FRÅ UTSTYR, TRANSP. OG MASKINAR 2.24-2.25		FRÅ UTSTYR, TRANSP. OG MASKINAR 2.24-2.25	
30 Ordinære avskrivingar	4 710 166,28	35 Aktivering av kjøpsverdi	0,00
31 Ekstraordinære avskrivingar	0,00	36 Ekstraordinær oppskriving	6 624 990,94
32 Avskriving restverdi v/salg	1 503 260,34		
FRÅ FASTE EIGEDOMMAR OG ANLEGG 2.27-2.29		FRÅ FASTE EIGEDOMMAR OG ANLEGG 2.27-2.29	
41 Ordinære avskrivingar	38 205 099,17	44 Aktivering av kjøpsverdi	215 091 534,88
42 Ekstraordinære avskrivingar	76 590,00	46 Ekstraordinær oppskriving	0,00
43 Avskriving restverdi v/salg	0,00		
FRÅ LANGSIKTIG GJELD 2.41-2.49		FRÅ LANGSIKTIG GJELD 2.41-2.49	
70 Pensjonsforpliktelse	40 127 233,00	75 Avdrag på lån	26 211 098,00
		70 Pensjonsforpliktelse	0,00
FRÅ BEVILGNINGSREKNESKAPEN, BRUK AV LÅN		FRÅ BEVILGNINGSREKNESKAPEN, BRUK AV LÅN	
91 Bruk av lån	6 930 193,00	92 Nedskrivning	
99 Utgående beholdning 31.12.	1 411 943 767,96		
	1 511 622 891		1 511 622 891

Sum endring kapitalkonto	
IB Kapitalkonto	1 207 305 459
UB Kapitalkonto	1 411 943 768
Endring	204 638 309
IB anleggsmidler	2 230 614 292
UB anleggsmidler	2 456 098 929
Endring anleggsmidler	225 484 637
IB langsiktig gjeld	-1 058 820 480
UB langsiktig gjeld	-1 077 736 615
Endring langsiktig gjeld	-18 916 135
IB Ubrukte lånemidler	27 728 115
UB Ubrukte lånemidler	25 797 922
Endring ubrukte lånemidler	-1 930 193
Sum endring	204 638 309

Note 3 Rekneskapsprinsipp m.m.

Generelt

Rekneskapen for 2023 er utarbeida i samsvar med reglane i kommuneloven, rekneskapsforskriftene, god kommunal rekneskapskikk og gjeldande prinsipp i KOSTRA. Vidare kan nemnast anordningsprinsippet som betyr at alle kjende utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar i året er teke med i årsrekneskapen, dette gjeld om dei er betalt eller ikkje.

Rekneskapsprinsipp

All tilgang og bruk av midlar vedkommande kommunen si verksemd blir i løpet av året ført i driftsrekneskapen eller investeringsrekneskapen. Alle utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar er rekneskapsført brutto. Dette gjeld og interne finanstransaksjonar. Dette betyr m.a. at det ikkje vert gjort frådrag for "tilliggjande" inntekts- eller utgiftspostar. For lån er kun den del av låna som faktisk er brukt i året ført i investeringsrekneskapen. Ubrukt del av låna er registrert som memoriapost. Dersom utgifter, utbetalingar, inntekter eller innbetalingar ikkje kan fastsetjast eksakt når rekneskapen avsluttast, blir det gjort anslag på beløp i årsrekneskapen.

Klassifisering av anleggsmidlar og omløpsmidlar

I balanserekneskapen er anleggsmidlar og eigedalar bestemt til varig eige eller bruk for kommunen. Andre eigedalar er omløpsmidlar. Fordringar knytt til eigen vare- og teneste- produksjon, og marknadsbaserte verdipapir er klassifisert som omløpsmidlar med mindre kommunen har føreteke investeringa ut frå næringspolitisk eller samfunnsmessige omsyn. I slike tilfelle er verdipapira klassifisert som anleggsmidlar. Andre fordringar er omløpsmidlar dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunkt. I motsatt fall er dei klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følgjer KRS (F) nr 4 Avgrensing mellom driftsrekneskapen og investeringsrekneskapen. Standarden har særskilt avgjerd for å skilje mellom vedlikehald og utbetring av anleggsmidlar. Utgifter for å oppretthalde anleggsmiddelet sitt kvalitetsnivå vert utgiftsført i driftsrekneskapen. Utgifter som representerer ei heving av standard på anleggsmiddelet utover standard ved anskaffing vert utgiftsført i investeringsrekneskapen og aktiverast på anleggsmiddelet i balansen.

Verdipapir

Behaldninga av ulike verdipapir som grunnfondsbevis og aksjar er gruppert som omløpsmidlar og vert bokført i samsvar med føresegnene for årsrekneskap – i samsvar med kostpris, men korrigert for marknadsverdi pr. 31.12. i rekneskapsåret. Det er utarbeida eige reglement for finansforvaltninga. Reglementet dekkjer alle deler av kommunen sitt finansområde. Aksjar og andelar vert i den løpende forvaltinga verdsett i høve til "først inn – først ut"-prinsippet.

Uteståande fordringar

Uteståande fordringar er vurdert til pålydande med frådrag for forventa tap. Alle krav skal krevjast inn ved tvang dersom dei ikkje vert betalt ved forfall.

Pensjon

Som ein vesentleg post under anleggsmidlar i balansen, er kommunen sine pensjonsmidlar oppført i samsvar med oppgåver frå KLP og SPK.

Utstyr, maskiner, inventar m.v.

Alle driftsmidlar med levetid over 3 år og pris på 100.000 kr. eller meir, vert ført i investeringsrekneskapen. I nybyggssamanheng kor ulike driftsmidlar er å sjå på som ein del av nybygget, gjeld ikkje dette prinsippet fullt ut

Fast eigedom og anlegg.

Investeringar i nybygg/nyanlegg som er ført i investeringsrekneskapen vert samstundes aktivert i balansen til kostpris. Sal av nybygg/nyanlegg vert tilsvarende nedskrive med bokført verdi.

Med bakgrunn i dei faktaopplysningane som er kjent, er faste eigedommar og anlegg i samanheng med innlegging i ny anleggsmodul, justert til den verdi dette skulle ha etter gjeldane reglar.

Avskrivingar.

Anleggsmidlar er vurdert til kostpris. Anleggsmidlar med økonomisk levetid, avskrives med like store årlege beløp over levetida til anleggsmiddelet. Avskrivingane startar som hovudprinsipp, året etter at investeringa er aktivert. Ved konkrete investeringsobjekt som har byggetid over fleire år, starta avskriving når anlegget blir tatt i bruk av verksemda.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knytt til føremålet i kommuneloven § 14-14 til § 14-17. All anna gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler, og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Langsiktig gjeld

Langsiktig lånegjeld er samansett av lån til investeringsføremål og låneopptak for vidare utlån frå Husbanken. Dei unytta lånemidlane vil ein finna under memoriakonto i balansen. Renteutgifter og renteinntekter knytt opp mot Husbanken vert ført i driftsrekneskapen medan andre transaksjonar som avdrag, utlån, tilskott m.v. vert ført i investeringsrekneskapen. Renter og avdrag som følgje av opptak av lån til investeringsføremål vert samla ført i driftsrekneskapen.

Premieavvik pensjon

Frå 2002 vart det innført endra praksis for føring av pensjonsutgifter. Utrekna påløpen pensjonskostnad pr 31.12. skal samanhaldast med løpende premieinnbetaling som vert utrekna på anna vis. Tanken bak dette er at utrekna pensjonskostnad kontra årlege innbetalingar til pensjonspremie skal utjamna årlege svingingar av pensjonsutgiftene. Dette avviket mellom reell premieutgift og kostnad vert inntekts-/utgiftsført kvart år mot kortsiktige krav – eller gjeld, alt etter om kostnad er større eller mindre enn premien. Verken kortsiktig krav eller gjeld vert innløyst og skal først kommande år (kan velja å fordela dette over 15 år). Suldal kommune har vedteke at avviket skulle salderast mot avsetting/bruk av fond, og at det skulle føretas pliktig utgiftsføring året etter: dvs. ikkje fordela dette over 15 år. Føring året etter kan også salderast mot fond/tilførast fond. Føring som skissert ovanfor betyr at reell premieutgift kjem fram i rekneskapsåret samstundes som gjeldande regelverk for bokføring vert stetta.

Mva-plikt og mva-kompensasjon.

Kommunen følgjer reglane i mva-lova for dei tenesteområda som er omfatta av lova. For kommunen si øvrige verksemrd krev kommunen mva-kompensasjon. Motteken kompensasjon for betalt mva er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskott i inntektssystemet.

Brutto driftsresultat

Brutto driftsresultat syner brutto driftsinntekter minus brutto driftsutgifter. I brutto driftsresultat er avskrivningar med, og gir dermed resultateffekt. Brutto driftsresultat kan difor nyttast til samanlikning med det resultatorienterte rekneskapssystem, som primært vert brukt i privat næringsliv.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat syner kva som er att av driftsinntektene når ordinære driftsutgifter og netto renter og avdrag er trekt frå og gir eit uttrykk for den økonomiske handlefridomen. Dette må ikkje forvekslast med rekneskapsresultatet, rekneskapsmessig meirforbruk/mindreforbruk, etter at avsetningar og bruk av avsetningar er tatt med.

Eit positivt netto driftsresultat kan nyttast til eigenkapital ved investeringar og til avsetningar for seinare bruk.

Netto driftsresultat er kanskje det viktigaste nøkkeltalet i driftsrekneskapen. I rapporten frå Teknisk berekningsutval, av april 2006, skriv utvalet at dei ser på netto driftsresultat som hovudindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren.

NOTE 4 - Anleggsmidler

Tekst	Transport- midler	Anleggs- maskiner	Brannbilar	Maskinar, inventar og utstyr	EDB-utstyr mm
Bokført verdi 01.01	3 058 228	1 462 660	-	3 155 474	12 175 926
Tilgang i året	1 400 000	-	5 888 059	2 766 068	6 756 265
Avgang i året	-	-	-	-	-
Årets ordinære avskrivinger	-1 140 251	-213 408	-1 172 538	-1 069 398	-3 400 909
Årets nedskrivinger	-	-	-	-	-
Bokført verdi 31.12	3 317 977	1 249 252	4 715 521	4 852 144	15 531 282
Tekst	Bygg med økonomisk levetid 40 år	Administrasjons lokaler	Planer	VA-anlegg	Ledningsnett VA
Bokført verdi 01.01	446 794 911	217 690 130	2 042 990	94 013 551	74 085 448
Tilgang i året	44 808 127	123 241 658	-	8 402 683	5 508 787
Avgang i året	-1 503 260	-	-	-	-
Årets ordinære avskrivinger	-15 820 650	-6 799 612	-79 907	-7 626 173	-2 140 721
Årets nedskrivinger	-	-	-	-	-
Bokført verdi 31.12	474 279 128	334 132 176	1 963 083	94 790 061	77 453 514
Tekst	Vegar mm	Kunst	Tomter bustad/næringer	Sum	
Bokført verdi 01.01	153 006 179	513 526	78 618 996	-	1 086 618 019
Tilgang i året	25 060 114	-	171 101	-	224 002 862
Avgang i året	-	-	-	-	-1 503 260
Årets ordinære avskrivinger	-5 738 036	-	-	-	-45 201 603
Årets nedskrivinger	-	-	-76 590	-	-76 590
Bokført verdi 31.12	172 328 257	513 526	78 713 507	-	1 263 839 428

NOTE 5 Finansielle anleggsmidlar

Selskap	Totalt antall aksjer	Antall aksjer Suldal Kommune	2023	2022	Endring
221550010 Komm. Landspensjonskasse			23 044 092	21 531 549	1 512 543
Sum pensjonskasse			23 044 092	21 531 549	1 512 543
221151010 Ryfylke iks - andeler		20 %	304 500	304 500	-
221151030 Haugaland Vekst IKS - andel		9,09 %	100 000	100 000	-
221151040 Rogaland revisjon IKS		0,83 %	50 000	50 000	-
221151050 Haugaland brann og redning IKS		5,00 %	-	172 000	-172 000
221151060 IVAR IKS		1,07 %	1 993 724	1 993 724	
Sum andel IKS			2 448 224	2 620 224	-172 000
221152030 BIBLIOTEKSENTRALEN	3814	3	3	3	-
221152050 KOMMUNEKRAFT A/S	320	1	1 000	1 000	-
221152060 HAUKELIDVEGEN a/s	460	10	10 000	10 000	-
221152090 REISEMÅL RYFYLKE A/S	680	60	60 000	60 000	-
221200040 RYGJATUN EIGEDOM AS	6900	6900	9 100 001	9 100 001	-
221200050 SULDALSPOSTEN A/S	500	170	139 000	139 000	-
221200060 NORSK BANE AS	10159	1200	1 232 000	1 232 000	-
221200080 RYSTEG A/S	1833	413	250 000	250 000	-
221200100 LYSEFJORDEN UTVIKLING	500	8	49 600	49 600	-
221200110 BYGGOPP ROGALAND A/S	500	1	1 000	1 000	-
221200120 SULDAL VEKST A/S	900	238	243 000	243 000	-
221200130 GULLINGEN UTVIKLINGSSELSKAP A/S	105681	11619	23 238	23 238	-
221200140 Suldal Bad Publikum AS	100	100	100 000	100 000	-
221200150 Haugaland kraft AS	502 057 870	14 504 476	234 900 000	234 900 000	-
221200160 Windworks Jelsa AS	300	100	3 250 000	1 250 000	2 000 000
Sum aksjer			249 358 842	247 358 842	2 000 000
Totalsum			274 851 158	271 510 615	3 340 543

Note 6 Utlån

Type utlån	Utlån 01.01	Utlån i året	Innbetalte avdrag	Tapsført	Utlån 31.12	Ubetalte avdrag
Startlån	34 038 333	0	5 034 444	0	29 003 889	0
Sosial lån	351 751	264 385	268 246	22 000	325 890	58 684
Ulla Førre næringsfond	31 233 629	5 054 830	2 827 242	0	34 023 252	562 035
Justering mva- forskotsutbeta	392 067	0	98 017	0	294 050	
Forskotteringslån Suldal IL	0	443 492	0	0	443 492	0
Sum utlån	66 015 780	5 762 707	8 227 949	22 000	64 090 574	620 719

Ubetalte avdrag er inklusiv i beløp utlån 31.12

Note 7 - Finansielle omløpsmidler

Del 1: Oversikt

Aktiva klasse	Markeds-verdi pr. 01.01	Markeds-verdi pr. 31.12	Urealisert 01.01	Urealisert 31.12	Utbytte/rente	Årets inntekt av urealisert tap/gevinst	Årets inntekt av realisert tap/gevinst	Sum inntekt	
Rentefond	402 146	550 428	302 146	450 428	-	148 282	-	148 282	
Aksjar	35 593 919	42 293 691	5 079 322	7 657 592	2 300 876	2 578 270	-185 257	4 693 889	
Rentefond	50 763 878	53 195 269	763 878	2 431 391	-	1 667 513	-	1 667 513	
Obligasjoner	97 438 100	103 399 500	87 810	1 021 500	4 886 694	944 690	77 200	5 908 584	
SUM	184 198 043	199 438 889	9 702 026	11 560 911	-	7 187 570	5 338 755	-108 057	12 418 268

Del 2: Aksjar

Aksjegruppe	Markeds-verdi	Urealisert	Endring	Urealisert	Markeds-verdi	Realisert i	Utbytte i året	Inntekt av	Tap/Gevinst
	pr. 01.01	01.01	kjøp/sal	31.12	pr. 31.12	året		realisert 2023	2023
BANK	2 319 266	631 306	0	836 800	2 641 210	0	150 313	205 494	355 807
ENERGI	5 317 033	-821 641	2 513 160	749 276	11 703 937	798 865	687 925	1 570 917	3 057 707
FINANS	3 227 126	1 042 082	283 902	1 183 525	5 173 704	0	192 914	141 443	334 357
FORBRUKSVARER	702 110	389 192	0	558 562	765 750	0	37 500	169 370	206 870
FORSYNING	236 173	-78 058	0	-12 855	144 786	0	7 362	65 203	72 565
GRUNNFONDSBEVIS	6 183 800	2 045 428	-1 340 737	1 730 210	4 537 124	-848507	299 027	-315 218	-864 698
INDUSTRI	3 038 861	1 968 714	910 000	2 247 201	4 351 038	-10 933	185 568	278 487	453 122
IT	2 795 318	28 147	-257 675	251 602	3 434 258	-108636	144 027	223 455	258 846
KONSUMENTVARER	6 059 970	-723 127	697 142	-147 795	7 274 865	-16 046	298 240	575 332	857 526
MATERIALER	2 401 950	596 971	429 772	259 949	2 264 380	0	298 000	-337 022	-39 022
OFFSHORE	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TRANSPORT	2 630	309	0	1 118	2 639	0	0	809	809
SUM	32 284 237	5 079 322	3 235 564	7 657 592	42 293 691	-185 257	2 300 876	2 578 270	4 693 889

Del 3: Obligasjoner

Obligasjon	Markeds-verdi pr. 01.01	Urealisert 01.01	Endring kjøp/sal	Urealisert 31.12	Markeds-verdi pr. 31.12	Realisert i året	Rente i året	Inntekt av urealisert 2023	Tap/Gevinst 2023
Sparebank 1 Nordmøre 18/23	10 017 000	110 000	-9 995 200	-	-	-21 800	24 261	-	2 461
Soknedal sparebank 19/23	8 022 400	-100 400	-8 122 800	-	-	100 400	16 036	-	116 436
Jæren sparebank	7 017 500	-34 300	-3 022 200	7 100	4 002 400	-	328 873	41 400	370 273
Aurskog Sparebank 23/28			9 012 000	82 500	9 094 500		259 253	82 500	341 753
Søgne og Greipstad sparebanl	7 002 100	1 400	-7 000 700	-	-	-1 400	89 833	-	88 433
Nidaros sparebank 19/24	1 993 000	-4 200	-	12 200	2 005 200	-	97 182	16 400	113 582
ÅFJORD SPAREBANK 20/23	1 998 200	-1 800	-2 000 000	-	-	1 800	64 049	-	65 849
SPAREBANK 1 SØRE SUNNMØ	6 001 800	1 800	-6 000 000	-	-	-1 800	77 370	-	75 570
LILLESTRØM SPAREBANK 20/2	1 998 800	-1 200	-	2 400	2 001 200	-	91 471	3 600	95 071
FRN Sparebanken Vest 22/26	4 918 500	33 550	-	63 000	4 981 500	-	222 936	29 450	252 386
FRN Sparebank1 Nordmøre 2:	1 984 400	-15 600	-	20 200	2 004 600	-	98 578	35 800	134 378
Sparebank 1 BV 20/26	9 928 000	56 000	-	93 000	10 021 000	-	468 664	37 000	505 664
FRN Sparebank 1 Nordmøre 2	5 011 500	24 200	-	32 000	5 043 500	-	251 868	7 800	259 668
FRN Skudenes & Aakra Spare	15 712 000	56 400	-	230 400	15 942 400	-	731 338	174 000	905 338
FRN Lillesands Sparebank 20/:	5 989 800	-52 140	-	49 200	6 039 000	-	301 350	101 340	402 690
FRN Larvikbanken 21/26	4 917 500	-	-	78 000	4 995 500	-	233 221	78 000	311 221
FRN Larvikbanken 23/28		10 000 000	126 000	10 126 000		504 511	126 000	630 511	
FRN Flekkefjord Sparebank 22	1 994 600	-5 400	6 991 600	77 700	9 063 900	-	364 808	83 100	447 908
FRN Aasen Sparebank 21/26	2 931 000	19 500	-	46 200	2 977 200	-	138 091	26 700	164 791
RØROS BANKEN RØROS SPAREBANK		8 000 000	50 400	8 050 400		397 300	50 400	447 700	
SKUE SPAREBANK 23/27		2 000 000	20 400	2 020 400		76 444	20 400	96 844	

Noter til rekneskapen 2023

SKUE SPAREBANK 23/28		2 000 000	15 200	2 015 200		32 909		15 200	48 109
SPAREBANK 1 NORDMØRE 23/29		3 000 000	15 600	3 015 600		16 348		15 600	31 948
SUM	97 438 100	87 810	4 862 700	1 021 500	103 399 500	77 200	4 886 694	944 690	5 908 584

Noter til rekneskapen 2023

Del 4 - Aksjer i eige pr 31.12

Navn	Aksje	Antall	Kurs	Kjøpsverdi	Verdi 31.12
AKER ASA A-AKSJER	AKER	2 050	663	1 387 587	1 359 663
AKER BP ASA	AKERBP	5 000	297	1 498 500	1 485 000
AUSTEVOLL SEAFOOD ASA	AUSS	12 300	74	942 619	910 508
BONHEUR ASA	BON	1 382	241	313 652	332 371
Borregaard	BRG	2 000	171	99 175	342 600
Cadeler AS	CADLR	6 128	47	153 013	287 281
CRAYON GROUP HOLDING	CRAYN	1 000	82	163 153	82 450
DNB NOR ASA	DNB	11 101	215	1 553 530	2 381 720
EUROPRIS ASA	EPR	10 000	77	207 188	765 750
EQUINOR	EQNR	8 300	324	2 042 479	2 691 275
Fjordkraft Holding	FKRAFT	4 908	30	157 641	144 786
GJENSIDIGE FORSIKRING ASA	GJF	1 400	185	250 880	259 490
GOLDEN OCEAN GROUP LIMITED	GOGL	10 000	100	910 000	1 002 600
KITRON ASA	KIT	28 000	33	255 777	921 200
KONGSBERG GRUPPEN ASA	KOG	3 037	468	292 762	1 421 923
Lerøy Seafood Group ASA	LSG	14 000	42	801 948	585 060
SPAREBANKEN MIDT-NORGE GRUNNFONDSBE	MING	10 000	141	825 658	1 406 000
Mowi	MOWI	11 700	183	1 972 975	2 137 298
NORWEGIAN AIR SHUTTLE ASA	NAS	243	11	1 521	2 639
NORDIC SEMICONDUCTOR ASA	NOD	2 500	123	419 967	306 625
SPAREBANKEN NORD-NORGE GRUNNFONDSBE	NONG	10 000	102	707 236	1 019 000
Odfjell drilling	ODL	6 909	40	287 414	273 078
ORKLA ASA A-AKSJER	ORK	30 000	79	2 371 575	2 366 700
Odfjell Techology Ltd	OTL	1 151	55	30 317	63 708
SALMAR ASA	SALM	2 250	567	1 333 542	1 275 300
SpareBank 1 BV	SBVG	14 106	63	462 266	891 499
SCATEC ASA	SCATC	8 000	80	1 182 303	642 000
SpareBank 1 Nordvest	SNOR	1 149	125	132 135	143 625
Sparebanken Sør	SOR	1 440	144	180 000	206 640
SPAREBANK 1 SR-BANK ASA	SRBANK	6 604	128	356 410	843 661
STOREBRAND ASA ORDINÆRE	STB	30 500	91	2 041 542	2 765 740
SUBSEA 7 INC.	SUBC	16 967	149	1 725 386	2 526 386
SPAREBANKEN VEST GRUNNFONDSBEVIS	SVEG	10 000	108	679 619	1 077 000
TELENOR ASA	TEL	18 088	117	2 343 759	2 123 983
TGS NOPEC GEOPHYSICAL COMPANY ASA	TGS	14 700	133	2 119 318	1 956 570
TREASURE ASA	TRE	30 178	21	212 124	633 738
VÅR ENERGI ASA	VAR	64 000	32	2 068 944	2 065 920
Wallenius Wilhelmsen Logistics	WALWIL	7 500	90	256 654	673 125
YARA INTERNATIONAL ASA	YAR	5 300	363	1 905 256	1 921 780
Sum				34 645 825	42 295 692

NOTE 8 Sikring finansielle egedeler eller

Sikringsobjekt	Føremål	Periode	2023	2022
ingen sikring				

Note 9 Langsiktig gjeld og avdrag

Tekst	Rekneskapen 2023	Rekneskapen 2022	Rekneskapen 2021
Kommunens samla lånegjeld	269 906 093	291 117 191	312 079 799
Fordelt på følgjande kreditorer:			
KLP Kommunekredit	73 179 194	79 158 246	85 137 298
Kommunalbanken	154 202 470	171 430 370	188 732 830
Husbanken	42 524 429	40 528 575	38 209 671
Andre låneavtalar	-	-	-
Gjeld i andre kommunale rekneskapsteininger	-	-	-
Kommunale føretak KF	-	-	-
Interkommunalt samarbeid	-	-	-
Del 1 Gjeld - oversikt lån og långjevar			
Tekst	Rekneskap 2023	Rekneskap 2022	Kredittid
Husbanken			
Husbanken formidlingslån			
5033 Lån 135584977 - startlån	-162 385	-189 076	19.10.2030
5035 Lån 135593077 - startlån	-359 437	-490 650	20.01.2031
5036 Lån 135599751 - startlån	-4 225 543	-4 750 792	06.03.2032
5038 Lån 135608867	-2 706 196	-2 942 941	01.08.2033
5039 Lån 135593072	-952 104	-952 104	01.08.2031
5041 Lån 13561729/1/1 startlån	-3 758 141	-4 068 914	01.12.2034
5044 Lån 135640061/1/1	-3 307 065	-3 520 998	01.04.2036
5046 Lån 13564939	-4 579 937	-4 849 751	01.05.2037
5048 Lån 135840916	-4 007 621	-4 212 318	01.03.2039
5050 Lån 135848273	-4 241 233	-4 537 388	01.07.2040
5052 Lån 135853604	-4 479 805	-4 664 213	01.07.2040
5054 Lån 135857670	-4 705 144	-4 891 365	01.05.2042
5055 Lån 135861771	-4 909 519	0	
Sum Husbanken formidlingslån	-42 394 130	-40 070 510	
5002 Lån 13510744/9	-130 299	-217 165	01.12.2025
5021 Lån 139451512/1	0	-240 900	01.06.2023
Sum Husbanken investeringsslån	-130 299	-458 065	
Sum lån Husbanken	-42 524 429	-40 528 575	
KLP Kommunekredit			
5015 Lån 9434	-7 560 000	-8 280 000	20.04.2034
5016 Lån 9545/A	0	-210 000	31.12.2024
5042 Lån KLP 8317.53.59381	-22 315 700	-24 344 400	21.02.2035
5047 Lån KLP 8317.55.12031	-34 025 750	-36 500 350	20.07.2037
5051 Lån KLP 8317.57.69679	-9 277 744	-9 823 496	01.07.2040
Sum KLP Kommunekredit	-73 179 194	-79 158 246	
Kommunalbanken			
5014 Lån 20020310	-392 000	-504 000	01.05.2027
5020 Lån 1134045	0	0	01.04.2022
5023 Lån 20040847	-1 035 000	-1 125 000	02.01.2035
5024 Lån 20050537	-1 852 260	-2 778 390	15.09.2025
5025 Lån 20060564	-3 719 490	-4 959 330	15.09.2025
5026 Lån 20080547	-6 536 710	-8 170 890	01.12.2027
5027 Lån 20090306	-11 359 450	-13 631 340	06.02.2029

Noter til rekneskapen - 2023

5028 Lån 20090791	-8 785 800	-10 250 100	01.06.2030
5029 Lån 20100678	-5 454 400	-6 233 600	29.10.2030
5040 Lån 20130566	-23 387 000	-25 725 700	02.10.2033
5043 Lån 20150668	-10 140 000	-10 985 000	31.12.2035
5045 Lån 20160381	-40 861 600	-44 004 800	02.08.2036
5049 Lån 20190694	-17 786 360	-18 898 020	18.12.2039
5053 Lån 20210371	-22 892 400	-24 164 200	18.12.2039
Sum Kommunalbanken	-154 202 470	-171 430 370	
Total gjeld	-269 906 093	-291 117 191	

Del 2 - Avdrag på gjeld og minste lovlege avdrag

Avdrag	Budsjett 2023	Rekneskap 2023	Rekneskap 2022
Betalt avdrag	25 973 000	26 211 203	25 962 608
Berekna minste lovlege avdrag	-	12 508 202	12 186 475
Differanse	25 973 000	13 703 001	13 776 133

Det er i rekneskapsåret utgiftsført avdrag på lånegjeld med til saman kr 26 211 203,-. Minste lovlege avdrag etter kl § 14-18 utgjer kr 12 508 202,-

Del 3 - Gjeldsforpliktelsar fordelt på sjølvkostområde og øvrig verksemد

Tekst	Rekneskap 2023	Rekneskap 2022	Løpetid
Kommunens samla lånegjeld	-269 906 093	-291 117 191	
Andel knytta til sjølvkostområde	0,26	0,26	
Vatn, avløp og renovasjon andel i kr	70 175 584	75 690 470	
Vatn, avløp og renovasjon andel i %	26	28	
Øvrige sjølvkostområde i kr	-	-	
Øvrige sjølvkostområde i %	-	-	
Andel knytta til anna kommunal verksemد	0,74	0,74	
Samla gjeld anna kommunal verksemد i kr	199 730 509	215 426 721	
Samla gjeld anna kommunal verksemد i %	74	80	

Kommunen berekne minste tillatte avdrag jf. kommuneloven (koml) § 14-18, ved å:

Berekne minste tillatte avdrag på lån etter en forenkla formel. Avskrivingane blir rekna som sum langsiktig gjeld dividert på sum anleggsmidlar multiplisert med årets avskrivingar i driftsregnskapet. Verdiane baserer seg på siste års avgjorte rekneskap dvs verdiane 31.12.2021.

Denne forenkla formelen gir et minstekrav til avdrag som tilsvarer avskrivingar (kapitalslitet) på anleggsmidel finansiert med lån.

* Minste tillate avdrag vert rekna ut frå føljande formel (Avskrivingar i året) X (Langsiktig lånegjeld)
(Sum bokført verdi anlegg)

NOTE 10 Pensjon

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for dei tilsette.

Pensjonsordninga omfattar alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrar alders- og uførepensjon med samla pensjonsnivå på 66% saman med folketrygda. Pensjonane samordnast med utbetaling frå NAV.

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsigte forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år.

Bestemmelserne innbærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiglig gjeld. Netto premieavvik/amortisering av tidlegare års avvik er positivt med omlag 4,5 mill. kr. Netto driftsresultat er auka i samsvar med dette. Tilsvarande beløp er avsett til fond, slik at det ikkje påverkar mindreforbruk.

Økonomiske forutsetninger (§13-5):

	KLP	SPK	Andre
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,00 %	
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %	
Forventet årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %	
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	1,22 %	1,98 %	

Spesifikasjon av samla pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik (tall i heile kr)

Pensjonskostnad (F § 13-1, C)	2023		2022
Årets pensjonsoptjening, nåverdi	32 368 338		31 039 929
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	27 643 638		22 755 970
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-32 024 226		-26 964 942
Administrasjonskostnader	1 653 103		1 538 426
Netto pensjonskostnad (inkl. adm.)	29 640 853		28 369 383
Betalt premie i året	66 414 681		39 779 185
Årets premieavvik	36 773 828		11 409 802
Pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser, akkumulert premieavvik (F § 13-1, E)	2023		2022
	Pensjon	Arb gj avg 1)	Pensjon
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr.31.12.	806 197 534		771 393 156
Pensjonsmidler pr. 31.12.	853 317 765		806 203 207
Netto pensjonsforpliktelser pr 31.12.	-47 120 231	-1 632 989	-34 810 051
Årets premieavvik	36 773 828	3 898 026	11 409 802
Sum premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	-11 409 802	-1 209 439	-13 353 994
Sum amortisert premieavvik dette året	11 409 802	1 209 439	13 353 994
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	36 773 828	3 898 026	11 409 802
Spesifikasjon av estimatavvik	2023		2022
	Pensjonsmidler	Pensjons forpliktelser	Pensjonsmidler
Estimerte midler/forpliktelser (31.12)	-853 317 765	806 197 534	-806 203 207
			771 393 156

Noter til rekneskapen - 2023

Faktiske midler/forpliktelser (01.01.)	786 330 628	-775 984 225	761 271 391	-719 669 500
Årets estimatavvik	-66 987 137	30 213 309	-44 931 816	51 723 656
Akkumulert avvik tidligere år				
Amortisert avvik dette år	-66 987 137	30 213 309	-44 931 816	51 723 656
Akkumulert estimatavvik 31.12	-36 773 828,00	-	6 791 840,00	-

1) På bakgrunn av uttale frå KMD skal ikkje arbeidsgjeveravgift bereknast dersom pensjonsmidlene er større enn pensjonsforpliktsen. Berekninga skal gjerast for den einskilde ordninga. Netto forpliktelse for KLP er -62,526 mill kr, mens den for SPK utgjer 15,406 mill kr. Arbeidsgjeveravgift er berekna på grunnlag av ordninga SPK

NOTE 11 Kommunen sine garantiansvar

Gitt overfor - navn	Beløp pr. 31.12.		Forfallsdato
	2023	2022	
A1. Suldal Bustadstiftelse *	458 960	480 820	01.08.04 - 01.08.44
A3. Suldal Bustadstiftelse *	616 966	640 387	01.08.04 - 01.08.44
Sum Suldal Bustadstiftelse	1 075 926	1 121 207	
	-	-	
Låneansvar IKS **	Låneansvar Suldal kommune pr 31.12:		
IVAR IKS - lånerame for IKS er 7 milliarder kr	46 476 447	46 476 447	
Haugaland brann og redning IKS - lånerame for IKS er 20 mill kr	-	893 524	
	46 476 447	47 369 971	
Totalt garantibeløp og låneansvar	47 552 373	47 369 971	

* Garantiansvar til Husbanken for lån til utleigeleiligheter. Garantiansvaret vert redusert med 1/40 årlig av opprinnelige garantibeløp. I tillegg kjem udekka krav og evt renter og omkostningar på desse

** Kommunen er ansvarleg for sin andel av dei totale forpliktingane for selskapet

For iVAR IKS utgjer Suldal kommune sin eigarandel 1,070%

For Haugaland brann og redning IKS utgjer Suldal kommune sin eigarandel 5%

Note 12 Avsetning og bruk av fond

Samlede avsetninger og bruk av avsetninger i året	2023	2022	2021	2020
Avsetninger	155 671 538	278 466 586	156 302 675	66 976 042
Bruk av avsetninger	-133 018 148	-58 610 131	-48 453 502	-46 082 089
Til avsetning senere år				
Netto avsetninger	22 653 390	219 856 455	107 849 172	20 893 953
Del 1 - Disposisjonsfond				
Beholdning 01.01	497 774 897	292 598 095	194 563 431	193 328 533
Bruk av fondet i driftsregnskapet	-99 983 062	-38 566 118	-35 666 263	-35 980 034
Bruk av fondet i investeringsregnskapet	-	-	-	-
Avsetninger til fondet	127 228 914	243 742 919	133 700 928	37 214 932
Beholdning 31.12	525 020 749	497 774 897	292 598 095	194 563 430
Del 2 - Bundne driftsfond				
Beholdning 01.01	112 729 869	98 050 216	92 112 618	72 251 200
Bruk av fondene i driftsregnskapet	-33 035 086	-20 044 013	-12 787 239	-9 899 692
Bruk av fondene i investeringsregnskapet	-	-	-	-
Avsetninger til fondene	20 890 560	34 723 666	18 724 837	29 761 110
Beholdning 31.12	100 585 343	112 729 869	98 050 216	92 112 618
Del 3 - Ubundne investeringsfond				
Beholdning 01.01	16 675 276	16 675 276	12 798 366	12 798 366
Avsetninger til fondene	7 552 064	-	3 876 910	-
Bruk av fondene i investeringsregnskapet	-	-	-	-
Beholdning 31.12	24 227 340	16 675 276	16 675 276	12 798 366
Del 4 - Bundne investeringsfond				
Beholdning 01.01	261 592	159 840	159 840	362 202
Avsetninger til fondene		101 753	-	
Bruk av fondene i investeringsregnskapet	-	-	-	-202 362
Beholdning 31.12	261 592	261 592	159 840	159 840

Negative avsetninger vises med - foran.

Behaldning 31.12 på bundne driftsfond syner kr 100,6 mill. Bruk av desse midlane, kan kun skje til bestemte føremål, og kan ikke endrast av kommunestyret.

Behaldning 31.12 Ubundne investeringsfond kr 24,2 mill, er avsettingar som kan nyttast til investeringsføremål. Kommunestyret kan ha vedteke bruk av desse midlane i neste års investeringsbudsjett, men dette kan gjerast om.

Behaldning 31.12 Disposisjonsfond syner kr 526,2 mill. Desse midlane er til fri disposisjon for kommunestyret til drifts- og investeringsformål. Kommunestyret har gjort vedtak om disponering av kr 232,2 mill. Disponering til andre føremål, krev nytt vedtak av kommunestyret. For den resterande del av midlane i fondet, er det ikke gjort vedtak om disponering til konkrete føremål

Noter til rekneskapen - 2023

(Summar i hele tusen)	2023	2022	2021	2020
Avsetj. nybygg/nyanlegg	1 620	1 619	1 619	1 619
Næringsfondet Ulla/Førre	25 073	20 368	25 940	28 898
Ulla/Førre sikringsfond	7 275	7 275	7 275	7 275
Næringsf. Innv., ikkje utb. lån	4219	4119	500	2 800
Fiskefond	1 137	1 157	1 147	1 137
Gamleheims-/eldrebust.fnd. 1)	789	709	693	699
Viltfond	985	879	809	748
Skjønnsmidlar barnehage 2)	47	47	47	47
Fond konsesjonsavgift	32 743	50 367	41 538	35 274
Bundne fond Oppvekst	4 032	4 904	3 227	1 336
Bundne fond Helse	473	638	305	127
Bundne fond Heimb. omsorgsten.	520	512	1 353	725
Bundne tapsfond Husbanken	204	204	204	204
Bundne fond bustadtiskot Husbanken	31	31	31	31
Bundne fond Bygdeutvikling	1 914	1 977	1 468	1 068
Bundne fond Kalking	900	900	816	748
Bundne fond RSK, unytta løyving	126	133	-4	20
Bundne fond, RSK fondskapital	673	673	673	673
Bundne fond Rådmannen	2 115	1 639	1 842	2 522
Bundne fond Kultur	550	811	800	1 094
Bundne fond Vedlikehald bygg	285	285	285	285
Bundne fond investering Husbank	262	262	160	160
Ubunde investeringsfond	15 441	14 911	14 911	11 034
Dispositionsfond	251 253	270 485	129 421	70 313
Kommunikasjonsfond	29 072	29 215	35 215	38 215
Kommunikasjonsfond bundne midlar	15 000	15 000	9 000	6 000
Utdanningsfond	1 328	909	1 092	78
Overskytande midlar områda	19 879	21 405	17 584	14 062
Dispositionsfond driftsprosj.5)	31 632	29 622	17 990	12 696
Introduksjonstenesta	22 248	10 274	6 286	6 343
Bustadfond (invst.fond) 6)	6 429	1 765	1 765	1 765
Alternativ energi	369	369	369	369
Tilskot til straumframføring	1 315	1 315	1 315	1 315
Rente- /kursreguleringsfond	13 670	13 670	13 670	12 415
Reguleringsfond konsesjonskraft	71 447	70 027	40 027	17 377
Reguleringsfond eigedomsskatt	22 387	14 587	7 597	7 597
AFP fond	2 943	3 897	3 897	3 744
Premieavviksfond	40 672	12 619	6 671	14 770
Spelemiddelfond	1 880	3 018	1 118	1 118
Gåve Vinjar bu og omsorgssenter	102	102	102	102
Utdanningstiltak og opplæring/personell tiltak	9 629	9 845	9 471	8 635

Noter til rekneskapen - 2023

Div. mindre fond	4 901	4 899	4 508	4 817
Arv til beste for sjuke og gamle i Suldal	1 394	-	-	-
Ekstra ordinære avdrag Husbanken	2 358	-	-	-
Sum fond	651 322	627 443	412 737	320 255

NÆRINGSFONDET ULLA-FØRRE - REKNESKAPSOVERSYN				
	2023		2022	
Utlån pr. 01.01.		31 233 629		28 818 515
Utlån i året		4 420 000		6 375 000
Sum	0	35 653 629	0	35 193 515
Avdrag fakturert i året	2 192 412		3 959 886	
Opp-/ned-skriving av lånesaldo: (tbf. Tap)				
Lånesaldo pr. 31.12.		33 461 217		31 233 629
Sum konto 222 200 299		33 461 217		
Sum ubetalte renter og avdrag 31.12.		562 035		266 668
Ulla-Førre fondskapital				
Saldo pr 01.01.		20 368 377		25 939 562
Netto tilført/brukt i året		4 704 252		-5 571 185
Saldo pr 31.12. (kto. 251 080 480)		25 072 629		20 368 377
Løyvde, ikke utbetalte lån pr. 31.12. (kto 251 080 510) *)		0		3 619 000
Ulla-Førre sikringsfond				
Saldo pr. 01.01.		7 275 276		7 275 276
Endring i året		7 275 276		7 275 276
Nedskriving av lån		0		0
Saldo pr 31.12. (kto. 251 080 490)		7 275 276		7 275 276

Note 13 - Sjølvkostområde

Område	Inntekt	Kostnad	Over(+) underskot(-)	Årets dekningsgrad i %
Vatn eksklusiv Mosvatnet*	7 439 210	9 642 323	-2 203 113	77,2 %
Vatn Mosvatnet*	1 054 459	4 387 331	-3 332 872	24,0 %
Avløp eksklusiv Mosvatnet*	5 287 345	9 275 251	-3 987 906	57,0 %
Avløp Mosvatnet*	1 430 276	4 812 567	-3 382 291	29,7 %
Feiring	1 035 062	1 855 103	-820 041	55,8 %
Oppmåling*	713 986	1 716 528	-1 002 542	41,6 %
Byggesak	1 197 170	2 738 238	-1 541 068	43,7 %
Arealplanlegging	43 280	1 870 937	-1 827 657	2,3 %

*Kostnaden er inkl. kalkylerente.

Suldal kommune har delt sjølvkostområda i to område. Området Mosvatnet er eige område med eigne satsar for kommunale avgifter.

Note 13 b - Utviklinga i Sjølvkostresultata

Område	Over(+) underskot(-)	Over(+) underskot(-)	Over(+) underskot(-)	Over(+) underskot(-)
	2023	2022	2021	2020
Vatn eksklusiv Mosvatnet*	-2 203 113	-38 499	-564 837	-669 230
Vatn Mosvatnet	-3 332 872	-402 066	-781 683	-671 703
Avløp eksklusiv Mosvatnet* 1)	-3 987 906	-2 898 982	-2 014 093	-1 885 040
Avløp Mosvatnet	-3 382 291	-715 804	-827 743	-1 144 835
Feiring	-820 041	-522 038	-470 595	-778 723
Oppmåling	-1 002 542	-887 918	-847 410	-888 755
Byggesak	-1 541 068	-1 014 655	-530 200	-889 438
Arealplanlegging	-1 827 657	-1 460 396	-1 430 976	-1 291 842

Suldal kommune har ikkje vedteke full sjølvkost for nokon område.

Note 14 Salg av finansielle anleggsmedier

	2023	2022
Utbyttegrunnlag	172 000	-
Salgssum	2 841 451	-
Inntektsført i driftsregnskapet		
Inntektsført i investeringsregnskapet	2 841 451	
Utgiftsført i investeringsregnskapet		
Sum inntektsført salgssum	2 841 451	-

Note 15 Antall årsverk og ytingar til leiande personer og revisor

Arsverk

Sjå årsmelding for informasjon om årsverk

Ytelser til ledende personer	2023	2022
Kommunedirektør	1 203 333	1 160 000
Ordfører til nov	776 011	957 886
Ordfører frå okt	276 798	-

Godtgjørelse til revisor

Kommunens revisor er Rogaland revisjon IKS. Samla godtgjering til revisor utgjer kr -960 415 eks mva.

Revisjon utgjer kr 558 885 eks mva , forvaltningsrevisjon kr 313 565,50 eks mva og rådgjevning kr 87 968,50 .

Revisjon omfattar rekneskapsrevisjon, diverse attestasjonsoppdrag og møte i kontrollutval.

Godtgjering til Haugaland kontrollutval utgjer kr 202 800.

Note 16 Investeringsoversyn

Del 1 Investeringer i nybygg og nyanlegg - årets investering		Rekneskap 2023	Rekneskap 2022	Endring
Tekst				
Investeringer i nybygg og nyanlegg		220 340 131	48 960 697	171 379 434
Finansiert ved:				
Lån		6 930 193	0	6 930 193
Statstilskudd		0	0	0
Kompensasjon meirverdiavgift		30 817 879	6 624 077	24 193 802
Andre tilskudd		34 370 718	6 019 886	28 350 832
Eigenkapital overført fra driftsrekneskapen		148 221 341	35 899 796	112 321 545
Eigenkapital fond		0	0	0
Eigenkapital årets salgsinntekter anleggsmidler		0	416 939	-416 939
Finansiering tilskot, aksjer, utlån og avdrag		0	0	0
Sum finansiering		220 340 131	48 960 697	171 379 434
Del 2 Prosjektoversyn		Rekneskap 2023	Budsjett 2023	
Prosjekt				
100205 It-Fellessamarbeid I	3 188	643 316		
100503 Digitale møterom	192 236	192 236		
100504 Digitale verktøy	0	523 739		
100505 RITS, Utstyr	5 934 980	5 041 000		
100601 RITS, Innbyggjardialog	237 289	673 000		
100602 RITS, Digital heimeoppfølging	0	250 000		
109002 Brannsikring Jelsa kyrkje *) sjå også tilskot andre inv	186 162	1 818 655		
190101 Kjøp/Salg Av Aksjer (oppgjør utstyr og bilar HBR)	5 022 288	0		
301702 Suldal omsorgssenter	106 228	0		
301704 Ombygging sjukeheimen	115 928 358	113 275 910		
301706 Bygging ny sjukeheim, Dagtilbod	1 581 493	1 433 958		
301707 Bygging ny sjukeheim, tilbygg Helse	5 231 091	5 520 309		
301708 Bygging av ny sjukeheim, inventar og utstyr	316 928	121 235		
301709 Digital utvikling framtidas omsorg	389 160	400 000		
301710 ny vei ved Bjødnateign	9 782	9 782		
301711 Solskjerming Bustader/Dagtilbod/Base Jelsa	350 336	300 000		
401517 Leige forå eige bustadar, Sand	5 400 000	5 400 000		
401518 Kjøp av bygg og eigedom frå Rygjatun eigdom AS	6 663 671	6 700 000		
401520 Kjøp leilighet Stølane, Erfjord	3 313 842	3 400 000		
401903 Sentrum nord	16 419 444	13 275 751		
401905 Sand sentrum Nord, byggetrinn II	212 152	0		
401910 Laksestudio	65 288	0		
402402 Næringsområde Tysingvatnet, byggeprosjekt	161 419	52 372		
402603 Dagsturhytte 2	6 814	76 930		
403901 Kommunalt bustadfelt Suldalsosen planleg	12 220	5 609 511		
404504 Reguleringsplan Randåsen - Klypa	8 286	34 195		
405101 Reguleringsplan Sandaneset, Jelsa	14 359 832	19 857 364		
406001 Bygging av elevheimar ved Rygjatun	29 078 312	27 763 874		
409001 Miljøtiltak - ladepunkt mm	325 536	62 024		

Noter til rekneskapen - 2023

501001 Suldal bad	-138 221	0		
501008 Bil, Suldal bad	150 000	150 000		
501701 Meir ope bibliotek	26 179	41 462		
601203 Oppgradring vssv Suldalsosen- forprosjekt	0	270 187		
603601 Ny vassforsyning Vatlandsvåg - Kjølvikstølen	3 446 381	3 802 992		
604510 VA Mosvatnet - hyttefelt Åsliane	1 644 208	1 797 548		
604901 Hønesteg ny vassv. Sand	1 153 221	1 305 052		
605304 Brannstasjon Suldalsosen, forprosjekt opp gradering	368 429	428 665		
701302 Asfaltering uteområde Teknisk drift	473 756	500 000		
704401 Ombygging gatelys til LED	498 650	0		
704402 Nye gatelys, Lølandsvegen	736 198	800 000		
705701 Gangveg Sand - Garaneset	396 421	857 690		
Andre prosjekt med investeringsutgift:				
401401 Salg Av Tomt	79 905			
401402 Sal av fast eigedom	66 291			
405401 Utbyggingsavtale Stølane sør	-77 622			
Totalt	220 340 131	222 388 757		
Tilskot til andre sine investeringar:				
109001 Universell utforming kyrkjebygg				
109002 Brannsikring Jelsa kyrkje	732 021	532 284		
405401 Utbyggingsavtale Stølane	98 017	0		
Sum linje 2 i hovedoversikt investering	830 038	532 284		
Investering i aksjar og andeler i selskap	3 512 543	3 512 000		
Utlån	443 492	444 000		
Sum investeringsutgift (linje 6 i hovedoversikt)	225 126 204	226 877 041		
Prosjekt med overføringer:				
Prosjekt	Rekneskap totalt	Budsjett totalt	Rekneskap 2023	Budsjett 2023
301704 Ombygging sjukeheimen	31 670 000	31 670 000	31 670 000	31 670 000
401401 Salg Av Tomt	3 448 275		442 718	0
401903 Sentrum nord	600 000	600 000	600 000	600 000
402603 Dagsturhytte 2	558 000	635 000	558 000	635 000
501502 Kunstgrasbane Kjølvikstølen	1 381 808	0	700 000	700 000
604510 VA Mosvatnet - hyttefelt Åsliane	100 000	0	100 000	0
705701 Gangveg Sand - Garaneset	300 000	300 000	300 000	300 000
Totalt			34 370 718	33 905 000

Note 17 - BRUK AV KONSESJONSAVGIFTER OG AVKASTNING

NÆRINGSFONDET

	Rekneskap 2023	Budsjettet 2023	Rekneskap 2022	Budsjettet 2022	Rekneskap 2021
Reisemål Ryfylke - driftstilsk.	413 316	436 000	390 764	436 000	377 638
Suldal Vekst AS	2 761 785	2 339 000	2 338 500	2 339 000	2 250 000
Løypekjøring Mostvatnet, tilskot	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Tilskot bygdeutviklingsstilling	439 569	390 000	422 138	374 000	375 000
Vinterlandbruksskulen driftstilsk	44 000	46 000	57 300	46 000	44 000
Tilskot "Toppvolley Norge"	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000
Ryfylkemuseet - utviklingsdelen	747 000	747 000	747 000	747 000	747 000
Sentrumsleiar	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Lysefjorden Utvikling	30 165	27 000	0	27 000	27 050
Formannsk.disp.k., til utvikling	133 750	300 000	72 006	200 000	197 000
Tilskot Rygjatun			1 181 723	4 000 000	2 000 000
Ryfylkemuseet - bygningsvernsenter	1 000 000	1 000 000	0	250 000	0
Tilskot Suldalsdampen	500 000	500 000	401 157	250 000	98 843
Medlemskap LVK	765 546	745 000	765 339	745 000	767 129
LVK-samlingar / kompetansehev.	26 097	100 000	52 436	100 000	0
Administrasjon	395 988	370 000	438 268	370 000	405 614
Nærings- og reiselivsutvikling *)				1 220 000	
Kalhagen rastepllass		0	500 000	0	0
Tettstadprosjekt på Jelsa	200 000		200 000		
Suldal Vekst AS - aktivitetsturisme			550 000		
Helgøy skyss, Opplevelsestur - underskottsgaranti			100 000		
Norsk Bane	500 000	0	0	0	0
Bedehuset Betel	100 000	100 000	0		0
Den Norske filmfestivalen	30 000	0	30 000	0	30 299
Vilkårsprosjekt RIKS	100 000	100 000	125 000	100 000	62 500
Expedition Ryfylke	0	0	0	0	100 000
Suldal Fjellstyre	600 000	600 000	0		0
Rastepllass Helganes	0		0		400 000
Sentrumsprosjekt Sand	0	0	0	0	275 258
Suldal Vekst AS	0	0	0	0	745 000
Sand Sanitetsforening	33 099	50 000	0	0	0
Tiskot Open kyrkje	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Tilskot hurtigladadarar		0	262 524	0	400 000
Tursti Gullingen	0	0	0	0	100 000
Fiskerihamn Jelsa	0	0	0	0	200 000
Erfjord IL, fotballbane			2 200 000	2 200 000	
Kloppå Eigdedom AS	300 000	300 000			
Nesflaten Eigedom	400 000	400 000			
Suldal Idrettslag, spelmidlar	2 820 000	2 820 000			
	13 540 315	12 570 000	12 034 155	14 604 000	10 802 331

Noter til rekneskapen - 2023

Avsetjing til kommunikasjonsfond			6 000 000	6 000 000	3 000 000
Overføring til investering	13 045 000	23 445 000	500 000	14 544 000	7 860 000
Dagsturhytte	0	0	0	0	250 000
	13 045 000	23 445 000	6 500 000	20 544 000	11 110 000
Landbruksstøtte	1 395 355	1 750 000	1 980 596	1 750 000	943 834
Tilskot skjøtsel av kulturminne	175 000	170 000	180 000	170 000	175 000
Kalking Suldalslågen - netto	67 559	100 000	109 631	317 000	56 928
Suldalsbonden	36 122				
	1 674 036	2 020 000	2 270 227	2 237 000	1 175 762
Tilføring til fondskapitalen					
Styrking av UF sikringsfond	0	0	0	0	0
Sum utgift	28 259 351	38 035 000	20 804 382	37 385 000	23 088 093
Konsesjonskraft/avk.næringsfond					
Konsesjonsavgifter	29 514 945	29 485 000	28 265 789	28 635 000	28 308 448
Bruk konsesjonsavg. frå fond	7 150 000	7 150 000	7 350 000	7 350 000	1 532 000
Bruk konsesjonsavg. nærings/reis. frå fond			526 189		2 092 499
Bruk konsesjonsavg. snøkanoner frå fond					
Bruk konsesjonsavg. Suldalsdampen			151 157		
Bruk konsesjonsavg. Hurtigladarar			262 524		
Bruk konsesjonsavg. Landbruksstøtte			230 596		
Bruk konsesjonsavg. Suldal Vekst - aktivitetsturisme			550 000		
Bruk konsesjonsavg., K-sak 049/23, Norsk Bane	500 000				
Bruk konsesjonsavg., K-sak 08/22, Tettstadprosjekt Jelsa	200 000				
Bruk konsesjonsavg., K-sak 068/18, Suldalsbonden	36 122				
Renter bank	1 369 687	400 000	685 384	400 000	217 033
Renter utlån	1 094 760	1 000 000	784 112	1 000 000	826 457
Sum inntekt	39 865 514	38 035 000	38 805 751	37 385 000	32 976 437
Avsetjing til fond	11 606 163	0	18 001 369	0	9 888 344
Av desse avsett til:					
Primærnæringane	354 644	0	0	0	737 187
Unytta konsesjonsavg.	851 519	0	3 707 369	0	0
Korreksjon avsetjing	0	0	0	0	0
Tilskot til bygningsvernssenter		0	250 000	0	0
Byggjefelt/næringsareal		0	14 044 000	0	7 300 000
Sentrumsutvikling	10 000 000	0	0	0	0
Sand sentrum, nord	400 000	0	0	0	0
Suldalsdampen	0	0	0	0	151 157
Bygningsvernssenter	0	0	0	0	500 000
Hurtigladarar	0	0	0	0	1 100 000
Smart og bærekraftig næringsutvikling	0	0	0	0	100 000
Sum avsett	11 606 163	0	18 001 369	0	9 888 344

*) budsjett gjeld for alle delprosjekt utan eigen budsjettdekning

Note 18 Utgiftsført estimert tap på krav

		2023	2022
	Avsatt 2023	Tbkf. avsetn.	
Det er utgiftsført for estimerte usikre krav i balansen pr. 31.12:	13 114 006	-17 907	
Utgiftsføringen har auka/redusert balanseverdiene for følgende poster:	-13 114 006	17 907	
2240 Nesflaten oppvekstsenter	-	-	-
5100 Kultur	-	-	-
2350 Sand skule	-	-	-
2270 Vinjar Barnehage	44 232	44 232	-
2280 Sand barnehage	-	-	-
2395 Introcenteret i Suld	-	-	-
3110 Sjukeheimen	-	31 393	-
3150 Legekontoret	434	-	434
4200 Bygdeutvikling	-	-	-
5100 Kultur	7 442	-	7 442
6100 Teknisk drift	113 564	-	113 564
9100 Skatt og finans	1 715	13 250 000	-
		13 248 285	-
		280	

Sammensetning av årets utgifter på tap på krav:			
Endring i estimerte tap på krav herav:	-13 114 006	17 907	
- tilbakeført tidlegare avsetninger	-13 281 393	-6 186	
- avsatt tap på krav 2023	167 387	24 093	
Avskrivning av endelig tapte fordringer i året	22 200	9 732	
- tapsført fordringer fra tidligere år	-	-	
- reelt tapsføring fordringer 2023	22 200	9 732	
Innkommert på tidligere avsette fordringer	31 393	4 000	
Innkommert på tidligere avskrevne fordringer	-	-	
Totale utgifter belastet driftsrekneskapen	-13 091 806	27 639	

Tapsavsetting er gjort på grunnlag av gjennomgang og vurdering av reelle krav. For nokre områder er det tilbakeført tidligare avsett til tap. Det er i 2023 tapsført krav med kr 22.200,-

Avsetting pr 31.12 kto 213 890 990 utgjer kr 450.414,-

NOTE 19 Fordringer og gjeld til kommunale foretak, bedrifter og samarbeid

Kommunal virksomhet - namn:	31.12.2023		31.12.2022		31.12.2021	
	Fordringer	Gjeld	Fordringer	Gjeld	Fordringer	Gjeld
Kortsiktige poster						
Statsforvalteren i Rogaland		45 909		518 749		
Haugaland Brann og Redning IKS	376 605	-	1 178 517	25 526	1 259 375	
Haugesund kommune	-	91 960	52 645	135 413	172 094	
Helse Fonna	373 851	11 291				
Hjelmeland kommune	1 159 277	-	2 628 589	-	2 279 189	27 369
IVAR IKS		121 963	6 430	30 493		
Karmøy kommune		374 037	-	527 827	48 911	
Rogaland Fylkeskommune	4 137 250	92 342	7 103 535	382 861	293 771	
Rogaland Revisjon IKS		285 131	-	36 106	49 525	249 000
Ryfylke it-samarbeid	3 044 042	75 291				
Ryfylke IKS		144 500				
Rygjatun Eigedom as		38 610		793 551		468 948
Sandnes kommune	130 416		132 870			
Sauda kommune	2 397 092	19 861	1 870 605	75 511	2 015 784	
Sola kommune	117 485					
Strand kommune	29 166	11 925	161 500	119 621	32 000	79 948
Suldal Bad Publikum as	165 250	131 066	-	3 855	249 375	
Suldal kyrkjelege fellesråd	132 000	50 000				
Stavanger kommune				34 079		
Tysvær kommune			621	80 138		
Sum kortsiktige poster	12 062 434	1 493 886	6 571 403	828 985	4 990 118	975 660
Langsiktige poster						
	-	-	-	-	-	-
Sum langsgiktige poster	-	-	-	-	-	-

Note 20 Interkommunalt samarbeid etter kommuneloven § 17 - § 20

Rekneskap for interkommunale samarbeid etter kommuneloven §17 - §20 skal inngå i årsrekneskapen til den kommunen kor samarbeidet har sitt hovedkontor. Årsrekneskapen omfatter rekneskap for slike samarbeid jf. regnskapsforskriften § 8-2 og utgjør følgjande

Interkommunalt tiltak jf. koml § 20 Indre Ryfylke PPT-kontor	2023	2022	2021
Overføring fra Sauda kommune	3 421 747	3 379 889	3 706 469
Suldal kommune	3 011 794	3 021 415	3 105 252
Resultat av overføringer	6 433 541	6 401 304	6 811 721
Samarbeidets egne inntekter			
Samarbeidets driftsutgifter	6 433 541	6 401 304	6 811 721
Resultat av virksomheten	-	-	-
Disponering av resultatet:	-	-	-
Tilbakeført deltaker kommunane	-	-	-
Overført til neste driftsår	-	-	-
Udisponert overskott	-	-	-